

Előterjesztés

Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat
Képviselő-testülete számára

15.

Előterjesztő: Pikó András polgármester							
A képviselő-testületi ülés időpontja: 2025. május 29.	 sz. napirend						
Tárgy: Javaslat a Budapest Józsefvárosi Önkormányzat 2024. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló átfogó értékelés elfogadására							
A napirendet nyilvános ülésen kell tárgyalni, a határozat elfogadásához egyszerű többség szükséges.							
ELŐKÉSZÍTŐ SZERVEZETI EGYSÉG: TÁRSADALOMPOLITIKAI ÜGYOSZTÁLY HUMÁN SZOLGÁLTATÁSOK IRODÁJA KÉSZÍTETTE: DR. AMBROS-MARACSKÓ BRIGITTA INTÉZMÉNYFELÜGYELETI ÜGYINTÉZŐ, JAKAB-KRAFT NIKOLETTA INTÉZMÉNYFELÜGYELETI ÜGYINTÉZŐ PÉNZÜGYI FEDEZET IGAZOLÁSA: PÉNZÜGYI FEDEZETET NEM IGÉNYEL <i>dogka72</i> JOGI KONTROLL: <i>[Signature]</i> BETERJESZTÉSRE ÁLKALMAS: <i>[Signature]</i> Józsefvárosi Polgármesteri Hivatal <i>d. Bojsza Krisztina</i> DR. BOJSZA KRISZTINA ALJEJYZŐ <table border="1"> <tr> <td>Érkezett: 2025. MÁJ 21.</td> <td>Szám: 02/173-14/2025</td> </tr> <tr> <td>Melléklet:</td> <td>Ügyintéző: Emmer Rita</td> </tr> <tr> <td colspan="2">Előzmény:</td> </tr> </table>		Érkezett: 2025. MÁJ 21.	Szám: 02/173-14/2025	Melléklet:	Ügyintéző: Emmer Rita	Előzmény:	
Érkezett: 2025. MÁJ 21.	Szám: 02/173-14/2025						
Melléklet:	Ügyintéző: Emmer Rita						
Előzmény:							
Pénzügyi és Tulajdonosi Bizottság véleményezi	-						
Társadalmi Ügyek Bizottság véleményezi	X						
Városfejlesztési, Környezetvédelmi és Közterület-hasznosítási Bizottság véleményezi	-						
Határozati javaslat: A Társadalmi Ügyek Bizottság javasolja a Képviselő-testületnek az előterjesztés megtárgyalását.							

Tisztelt Képviselő-testület!

I. Tényállás és a döntés tartalmának részletes ismertetése

A gyermekek védelméről és a gyámsági igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) előírja a települési önkormányzat számára átfogó értékelés készítését a gyermekjóléti és a gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról a külön jogszabályban meghatározott tartalommal. A jogszabályi előírásoknak megfelelően elkészült a 2024. évre vonatkozó átfogó értékelés, melyet a törvényi előírás szerinti megtárgyalását és elfogadását követően a Budapest Főváros Kormányhivatala részére kell megküldeni.

II. A döntés pénzügyi hatása

A döntés célja a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló 2024. évi átfogó értékelés elfogadása. Az átfogó értékelés elfogadása pénzügyi fedezetet nem igényel, többletköltséget nem keletkeztet az Önkormányzat számára.

ÉRKEZETT

2025. MÁJ 21. 15:24

[Signature]

III. Jogszabályi környezet

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 23. § (5) bekezdés 11. pontjában foglaltak szerint a kerületi önkormányzat feladata különösen a gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások biztosítása.

Az Mötv. 41. § (3) bekezdése értelmében önkormányzati döntést a képviselő-testület, a helyi népszavazás, a képviselő-testület felhatalmazása alapján a képviselő-testület bizottsága, a rész-önkormányzat testülete, a társulása, a polgármester, továbbá a jegyző hozhat.

A Gytv. 96. § (6) bekezdésében foglaltak alapján a települési önkormányzat és az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról május 31. napjáig – külön jogszabályban meghatározott tartalommal – átfogó értékelést készít. Az értékelést – települési önkormányzat esetén a Képviselő-testület általi megtárgyalást követően – meg kell küldeni a gyámhatóságnak. A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat, illetve az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv felé, amely hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhatóság javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja.

A települési önkormányzat által készítendő átfogó értékelés tartalmi követelményei a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet 10. számú mellékletében meghatározottak szerint az alábbiak:

- a település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira,
- az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:
 - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága,
 - egyéb, a Gytv.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok,
 - gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.
- az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:
 - gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai),
 - gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok,
- a felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása,
- jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gytv. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenció elképzelések),
- a bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása,
- a települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogprevenció stb.).

Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat Képviselő-testületének a Képviselő-testület és Szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 18/2024. (X.10.) önkormányzati rendelet 45. § b) pontja szerint a bizottság a Képviselő-testület szerveként a Képviselő-testület által megállapított feladatokat látja el, így különösen véleményezi a feladatkörét érintő képviselő-testületi előterjesztést. Ezen rendelkezés alapján javasolt, hogy a Társadalmi Ügyek Bizottság előzetesen véleményezze az előterjesztést.

Az Mötv. 46. § (1) bekezdése és az SZMSZ 59. § alapján az előterjesztést nyilvános ülésen kell tárgyalni. A határozati javaslat elfogadásához az SZMSZ 33. § (1) bekezdése alapján egyszerű többség szükséges.

A fenti rendelkezések alapján kérem az alábbi határozati javaslat elfogadását.

Melléklet: Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat 2024. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásáról szóló átfogó értékelés

HATÁROZATI JAVASLAT

**Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat Képviselő-testületének
.../2025. (.....) számú határozata
a Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat 2024. évi gyermekjóléti és
gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló átfogó értékelés elfogadásáról**

Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat Képviselő-testülete úgy dönt, hogy

1. elfogadja a Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat 2024. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásáról szóló átfogó értékelést az előterjesztés melléklete szerinti tartalommal;
2. felkéri a polgármestert, hogy a határozat 1. pontja szerinti Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat 2024. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásáról szóló átfogó értékelést küldje meg a Budapest Főváros Kormányhivatala részére.

Felelős: polgármester

Határidő: 1.pont tekintetében: 2025. május 29. 2. pont tekintetében: 2025. június 16.

A döntés végrehajtását végző szervezeti egység: Társadalompolitikai Ügyosztály, Humán Szolgáltatások Irodája

Budapest, 2025.május 24.”

Pikó András
polgármester

Törvényességi ellenőrzés:

dr. Töröcsik Edit Julianna
jegyző

 3

Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat

**2024. évi
gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról
szóló átfogó értékelés**

[Handwritten signature]
4

Tartalom

BEVEZETŐ	2
1. JÓZSEFVÁROS LAKOSSÁGÁNAK DEMOGRÁFIAI MUTATÓI.....	2
TÁRSADALMI ÖSSZETÉTEL, SZOCIÁLIS HELYZET JELLEMZŐI.....	2
2. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL NYÚJTOTT PÉNZBELI, TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK BEMUTATÁSA	3
2.1.1. <i>A jelenleg elérhető pénzbeli és természetbeni ellátási formák</i>	3
2.1.2. RENDSZERES GYERMEKVÉDELMI KEDVEZMÉNY	4
2.2. EGYÉB, A GYVT.-BEN NEM SZABÁLYOZOTT PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI JUTTATÁSOKRA VONATKOZÓ ADATOK	5
2.3. GYERMEKÉTKEZTETÉS MEGOLDÁSÁNAK MÓDJAI, KEDVEZMÉNYBEN RÉSZESÜLŐKRE VONATKOZÓ STATISZTIKAI ADATOK	8
3. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ ELLÁTÁSOK BEMUTATÁSA	10
3.1. GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLTATÁS BIZTOSÍTÁSÁNAK MÓDJA, MŰKÖDÉSÉNEK TAPASZTALATA	10
3.2. GYERMEKEK NAPKÖZBENI ELLÁTÁSÁNAK, GYERMEKEK ÁTMENETI GONDOZÁSÁNAK BIZTOSÍTÁSA, EZEN ELLÁTÁSOK IGÉNYBEVÉTELE ÉS AZ EZZEL ÖSSZEFÜGGŐ TAPASZTALATOK	30
3.2.1. <i>Gyermekek napközbeni ellátása</i>	30
3.2.2. <i>Átmeneti Gondozás</i>	45
4. A FELÜGYELETI SZERVEK ÁLTAL VÉGZETT GYERMEKVÉDELMI SZAKMAI ELLENŐRZÉSEK TAPASZTALATAINAK, TOVÁBBÁ A GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI SZOLGÁLTATÓ TEVÉKENYSÉGET VÉGZŐ ELLENŐRZÉSÉNEK ALKALMÁVAL TETT MEGÁLLAPÍTÁSOK BEMUTATÁSA.	47
5. JÖVŐRE VONATKOZÓ JAVASLATOK, CÉLOK MEGHATÁROZÁSA A GYVT. ELŐÍRÁSAI ALAPJÁN (MILYEN ELLÁTÁSOKRA ÉS INTÉZMÉNYEKRE LENNE SZÜKSÉG A PROBLÉMÁK HATÉKONYABB KEZELÉSE ÉRDEKÉBEN, GYERMEKVÉDELMI PREVENCIÓS ELKÉPZELÉSEK)	48
6. GYERMEKKORÚ ÉS FIATALKORÚ BŰNELKÖVETÉSEK, MEGELŐZÉS.....	50
6.1. KERÜLETI BŰNMEGELŐZÉSI PROGRAMOK BEMUTATÁSA	50
6.2. BŰNELKÖVETŐK SZÁMÁNAK ALAKULÁSA	52
6.3. JÓZSEFVÁROSI KÁBÍTÓSZER EGYEZTETŐ FÓRUM	52
6.4. „JÓZSEFVÁROSI ÁLDOZATSEGÍTŐ SZAKMAI EGYÜTTMŰKÖDÉSI RENDSZER” (JÁSZER)	55
7. A TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZAT ÉS A CIVIL SZERVEZETEK KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉS	57
7.1. JÓZSEFVÁROSI SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÓ ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT ÉS A CIVIL SZERVEZETEK KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉS	57
7.2. ÖNKORMÁNYZATI EGYÜTTMŰKÖDÉS A FELLEGAJTÓ NYITOGATÓK ALAPÍTVÁNNYAL.....	59
7.3 GYERMEKBARÁT KONCEPCIÓ	59
7.4 JÓKER	63
7.5. ÖNKORMÁNYZATI PÁLYÁZATOK, EGYEDI TÁMOGATÁSOK.....	63

Bevezető

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) meghatározza a gyermekek alapvető jogait és e jogok érvényesítésének garanciáit, a gyermekek védelmének rendszerét, a gyermekvédelmi feladatokat ellátó szerveket, valamint a gyámügyi igazgatás szervezetét és feladatait.

A települési önkormányzat feladata a gyermekek védelmét biztosító helyi ellátó rendszer kiépítése és működtetése, a területén lakó gyermekek ellátásának megszervezése, pénzügyi, természetbeni, illetve személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátás biztosítása.

A Gyvt. 96. § (6) bekezdése előírja, hogy a települési önkormányzat minden év május 31. napjáig beszámolót készít a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról, melynek tartalmi követelményeit a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet 10. melléklete tartalmazza.

1. JÓZSEFVÁROS LAKOSSÁGÁNAK DEMOGRÁFIAI MUTATÓI

Társadalmi összetétel, szociális helyzet jellemzői

Józsefváros Budapest egyik centrális elhelyezkedésű, sokféle társadalmi problémát felvonultató területe, mely a főváros egyik legnépesebb kerületei közé tartozik. Tekintettel viszonylag kis területére (6,85 km², Budapest 1,30 %) népsűrűségét illetően még úgy is a harmadik helyen áll a főváros kerületei között (10.475 fő/km², 2019), hogy benne a sűrűn beépített lakóövezetek mellett kiterjedt ipari és zöldterületek is találhatók. A VIII. kerületi állandó lakosok száma **63938** fő (0-110 éves korcsoport), ebből bejelentett lakóhellyel rendelkező lakosok száma **63843** fő, bejelentett tartózkodási hellyel rendelkező lakosok száma **95** fő.

A gyermekvédelmi feladatok a 0–25 éves korosztályt érintik, ezen korosztály adatai:

	0-3 év	4-6 év	7-14 év	15-18 év	19-25 év
Lakóhely	1772	1256	3525	1899	4552
Tartózkodási hely	0	3	6	4	8
Település szintű	2	1	14	4	34
Összesen:	1774	1260	3545	1907	4594
Mindösszesen:	13 080 fő				

Forrás: Önkormányzati adat

Józsefváros viszonylag kis kiterjedésű, sűrűn lakott, ugyanakkor szélsőségesen eltérő adottságokkal rendelkező kerület. Látványosak az egyes negyedek közötti infrastrukturális és szociális különbségek. A körúton belül fekvő Palotanegyed a város egyik kiemelt presztízsű környékének számít, több országos jelentőségű kulturális, oktatási és egyházi intézménnyel, a kerület középső része viszont a város szegény övezetei közé tartozik, elhanyagolt épületekkel és többnyire szegény lakossággal. Az elmúlt évtizedben a Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat (a továbbiakban: Önkormányzat) által szanált területeken óriási lakásépítési hullám indult el a fiatal tehetős vásárlóréteget célozva meg leginkább, ami a korábban ott élő szegényebb lakók egy részének elköltöztetésével járt együtt. Ugyanakkor ez a folyamat egyes időszakokban lehetőséget nyújtott több száz, rossz körülmények között élő család jobb és nagyobb lakásba költöztetésére. Az Önkormányzat, bár fontosnak tartja, hogy a magas jövedelmű lakosok számára is vonzó legyen a kerület, mégis elsősorban abban hisz,

hogy a szolidaritás és a terület fejlesztése összeegyeztethető célok, és megteremthető egy olyan élhető környezet, melyben a különféle státuszú emberek egyaránt otthon érzik magukat, és amelyben a hátrányos helyzetű rétegek problémáira nem a tőlük való megszabadulás jelenti a megoldást, hanem a lehetőség megteremtése a méltóságteljes életre.

2. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL NYÚJTOTT PÉNZBELI, TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK BEMUTATÁSA

A pénzbeli és természetbeni, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátások helyi szabályairól szóló 10/2015. (III.01.) önkormányzati rendeletben (2023. november 14. napjáig volt hatályos), valamint a szociális és gyermekjóléti ellátásokról szóló 35/2023. (X.19.) önkormányzati rendeletben - 2023. november 15. napjától hatályos - meghatározott pénzbeli és természetbeni ellátások iránti kérelmek a Józsefvárosi Polgármesteri Hivatal szociális ügyeket ellátó szervezeti egységénél (Szociális Támogatási Iroda) nyújthatók be.

2.1.1.A jelenleg elérhető pénzbeli és természetbeni ellátási formák

Települési támogatások	- lakhatáshoz kapcsolódó támogatások: - lakhatási támogatás, - hátralékkezelési támogatás, - adósságkezelési akcióprogram - gyermekgondozáshoz igényelhető ellátások: - újszülött ajándécsomag, - születési támogatás, - bölcsődéztetési támogatás, - Biztos Kezdet támogatás, - iskolakezdési támogatás, - tanoda támogatás, - gyermekétkeztetési térítési díj támogatás, - táboroztatási támogatás, - kapcsolattartási támogatás, - közösségi közlekedési bérlettámogatás - egészségi állapot megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó ellátások: - gyógyszer- és gyógyászati segédeszköz támogatás, - ápolási támogatás
Rendkívüli települési támogatások	- létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzet támogatása - Időszakosan létfenntartási gonddal küzdő személy készpénztámogatása - méltányosságból megítélhető, rendkívüli települési támogatás - inflációs támogatás

forrás: Szociális Támogatási Iroda

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma: 538 fő volt 2024. december 31. napján. A települési támogatásban részesülők száma: 1027 fő. Az önkormányzatot terhelő kiadások nagysága 325.067.853,-Ft. Összesen 464 elutasítás született a 2024. évben, melynek leggyakoribb oka a jogosultsági feltételek hiánya, például az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelmük meghaladja a rendeletben meghatározott jövedelemhatárt, vagy kimerítette az éves keretét vagy nem működik együtt az állami foglalkoztatási szervvel. Rendszeres

gyermekvédelmi kedvezmény ügyében 40 elutasítás született, melynek leggyakoribb oka, hogy az egy főre jutó havi jövedelem meghaladja a Gyvt-ben meghatározott jövedelemhatárt.

2.1.2. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény jogosultsági feltételeit a Gyvt. 19. §-a határozza meg, a jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés, egyéb jogszabályi feltételek figyelembevételével szünidei gyermekétkeztetés, pénzbeli támogatás, valamint a Gyvt.-ben és más jogszabályban meghatározott egyéb kedvezmények igénybevételére.

A Gyvt.-ben foglaltak alapján hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a fenti a) -c) pontokban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A kerületi hátrányos helyzetűek, halmazottan hátrányos helyzetűek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők számának alakulását az alábbi táblázat mutatja be

	HH	HHH	RGYK
2020.	490	28	793
2021.	513	27	1028
2022.	295	41	619
2023.	295	45	607
2024.	305	35	538

forrás: Társadalompolitikai Ügyosztály

Az önkormányzat lehetőségeihez képest igyekszik a kerületben élő nehéz szociális helyzetben élőkön segíteni. A Szociális Támogatási Iroda látókörébe kerülő kérelmezők általában szerény körülmények között élnek, sok esetben rendkívül alacsony jövedelemből, ezért családi

segítségre van szükségük a mindennapi megélhetéshez. Sok kérelmező az egészségi állapota miatt nem tud munkát vállalni.

A Szociális Támogatási Irodához beérkezett kérelmek elutasítása indokairól elmondható, hogy legtöbb esetben a kérelmező és családjában az egy fogyasztási egységre jutó jövedelem mértéke meghaladja a támogatásokra való jogosultság jövedelemhatárát.

2.2. Egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli és természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok

Az Önkormányzat Képviselő-testülete 2023. októberében új alapokra épülő szociális rendeletet fogadott el (Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat Képviselő-testületének szociális és gyermekjóléti ellátásokról szóló 35/2023 (X. 19.) önkormányzati rendelete). A rendelet megalkotásának kiindulópontja és központi célkitűzése a támogatásban részesülő rászoruló arányának és a támogatások elérésének növelése volt. Az új rendelet megalkotását megelőző helyzetelemző munka legfontosabb következtetése az volt, hogy bár a kerületben hozzávetőlegesen 2.500-3.500 háztartás közé tehető a rászoruló száma, ennél jóval kevesebben – 2022-ben csupán 770 család – részesültek az elérhető támogatási formák valamelyikében. A korábbi támogatási rendszer további szembeötlő jellemzője volt a rendszeres támogatási formák alacsony aránya, valamint a kisösszegű támogatások sokasága. Ennek megfelelően a pénzbeli ellátások átalakításának átfogó céljai a következők voltak:

- az önkormányzati támogatások elérésének növelése,
- a rendszeres támogatások súlyának növelése,
- a támogatások mértékének, elérhetőségének hozzáigazítása a háztartások jövedelméhez és teherbíró képességéhez.

Ez utóbbi célkitűzést szolgálja egy új fogyasztási egység skála alkalmazása a jövedelemhatárok megállapítása során, mely jobban leköveti az egyes háztartástípusok kiadásai közötti különbségeket. Ehhez igazodott a jövedelemhatárok általános kiigazítása, növelése is.

Az új rendelet egy másik fontos vívmánya, hogy a támogatásokat nem csak józsefvárosi lakó- vagy tartózkodási hellyel rendelkező lakosok tudják igényelni: a Józsefvárosi Szociális Szolgáltató és Gyermekjóléti Központ (továbbiakban: JSZSZGYK), illetve a kerülettel szerződésben álló intézmény igazolása alapján bejelentett lakóhely nélkül is igényelhető támogatás, amennyiben az igénylő legalább 3 hónapja a Családsegítő Szolgálat vagy az érintett intézmény gondozásában áll, és ez időszak alatt végig életvitelszerűen Józsefvárosban élt.

Annak érdekében, hogy minél több rászoruló józsefvárosit érjenek el a támogatások, bevezettük az egyszeri, 10 ezer forintos készpénztámogatást (inflációs támogatás). Ennek a támogatásnak az elnyeréséhez nem szükséges a jövedelem igazolása, elég a kérelmező nyilatkozata. Ez a forma sok olyan szűkséget szenvedő embert vonz, akinek nehézséget okoznak az ügyintézési feladatok. Nekik az ügyintézők segítséget tudnak nyújtani a rendszeres támogatások igénylésében. A tapasztalatok azt mutatják, hogy ez az eszköz anélkül segít a nehéz helyzetű családoknak a szociális ellátó rendszerbe kerülését, hogy jelentős mértékű volna a nem rászoruló általi igénybevétel.

A támogatási rendszer fő elemei:

Lakhatási támogatás

A támogatási rendszer központi eleme a legrászorultabb családok számára elérhető, magasabb összegű lakhatási támogatás. A lakhatási támogatás a jóléti államok egyik leggyakrabban alkalmazott lakáspolitikai eszköze: célja a lakhatás megfizethetőségének javítása, de általános jövedelem kiegészítő támogatásnak is tekinthető, hiszen hozzájárul ahhoz, hogy a lakhatási költségek megfizetése után megfelelő mennyiségű jövedelme maradjon a háztartásnak egyéb

kiadásaira. A támogatás egy bizonyos összegig kipótolja az elismert lakásköltségek és a háztartás jövedelmének meghatározott hányada közötti különbséget. A támogatás legkisebb összege 3.000, legmagasabb összege 50.000 forint havonta, amely elsősorban a közműszolgáltatók, vagy önkormányzati tulajdonú lakás esetében a bérbeadó részére kerül átutalásra. A támogatást önkormányzati lakások bérlői, magántulajdonú lakások bérlői, szívésségi lakáshasználók és tulajdonosok egyaránt igénybe vehetik.

Gyerekes háztartásokat célzó támogatások

A **bölcsődéztetési támogatás** 2023 májusában bevezetett, a területben élő alacsony jövedelmű családok gyermekeinek bölcsődébe járását segítő feltételes készpénz transzfer. Éves összege 60.000 forint, ami 20.000 forintos részletekben kerül folyósításra. A támogatás felső jövedelmi határa 100.000 forint/fő és a jogosultság feltétele a legalább 18 hónapos életkor. Ennél fiatalabb gyermek után a háztartás a JSZSZGYK vagy a védőnő külön javaslata alapján részesülhet támogatásban.

Éves szinten 60.000 forint **támogatással ösztönzi az önkormányzat a Biztos Kezdet Gyerekházba, valamint 120.000 forinttal a tanodába járást.** Mindkét támogatás havonta kerül folyósításra. A bölcsődéztetési támogatás esetén a jövedelemhatár 100.000 forint/fő, a tanoda támogatás esetében az összes többi támogatásnál alkalmazott 185.000 forint/fogyasztási egység/hó összeghez van igazítva.

Új elemmel bővítette az önkormányzat a jelenleg elérhető bérlettámogatást, annak érdekében, hogy az új óvodai körzetek létrehozása nyomán támogassa, hogy a szülők a lakóhelyüknek megfelelő, körzetes óvodát válasszák. Szintén új támogatási forma a kapcsolattartási támogatás, amely havi 10.000 forinttal ösztönzi a nevelésbe vett vagy átmenetileg elhelyezett gyermekek kapcsolattartását a szüleikkel.

Az egészség megőrzését, illetve helyreállítását célzó támogatások

A gyógyszer és gyógyászati segédeszköz támogatás sokban hasonlít a korábban elérhető és viszonylag magas elérésű gyógyszer-támogatáshoz. Fontos újdonság viszont, hogy a támogatás most már gyógyászati segédeszköz kiadásokra is igénybe vehető. A korábban fix összegű támogatás az új rendszerben differenciálásra került: a konstrukció úgy egészíti ki a jogosult jövedelmét, hogy a gyógyszerre/gyógyászati segédeszközre fordított összeg ne haladja meg a jövedelem 10 százalékának 5.000 forinttal növelt összegét. A támogatás havi összege legalább 5.000, de legfeljebb 20.000 forint.

Ápolási támogatás

A támogatás célja a Kormányhivatal által folyósított ápolási díj kiegészítése. Ápolási támogatásban családtagjukat otthonápoló hozzátartozók részesülhetnek: egyrészt olyan igénylők, akik ápolási díjban részesülnek, másrészt pedig azok a tartósan beteg, de 18. életévét betöltött hozzátartozójukat otthon ápoló személyek, akik a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) szabályozása alapján ápolási díjra nem jogosultak. Az állami támogatásra is jogosult igénylők esetében jövedelem határ nélkül jár a támogatás, míg az ápolási díjban nem részesülő kérelmezők esetében a 185.000 forint/fogyasztási egység a jogosultság felső határa. Ebben az esetben a támogatási összeg úgy került meghatározásra, hogy azok, akik az állami támogatásban egyáltalán nem részesülnek, magasabb összegű, társadalombiztosítási jogviszonyt létesítő önkormányzati támogatásban részesüljenek.

Lakhatási hátralékokhoz kapcsolódó támogatások átalakítása

A lakhatási hátralékokhoz kapcsolódóan három támogatási formát különböztet meg az új támogatási rendszer. A hátralékkezelési támogatás (HKT) többféle lakhatási hátralék kezelésére igénybe vehető, jól működő támogatási forma volt a korábbi rendszerben is, így ebben az esetben az átalakítás célja az volt, hogy a támogatás mind igénylésében, mind folyósításában nagyobb rugalmassággal segítse a hátralékok sikeres kezelését. Ennek érdekében az Önkormányzat megemelte a jövedelemhatárt, és átalakult az igénylés eljárásrendje is. Ugyan az új rendelet megalkotásának egyik fő célja a rendszeres támogatások súlyának növelése volt, az eseti támogatásoknak továbbra is fontos szerepe van a támogatási rendszerben a háztartások életében bekövetkező krízishelyzetek, nem várt, jelentős kiadással járó események kezelésében. Ennek megfelelően az új rendelet nagyrészt helyben hagyta a rendkívüli települési támogatások körét, illetve még két támogatási esetet is bevezetett aktív korú háztartástag 15 napot meghaladó keresőképtelensége, illetve hirtelen, egyszeri gyógyászati segédeszköz szükséglet esetére.

Támogatások 2024. évben

Támogatás formája	fő összes	összeg
Fűtési	72	1122000
Temetési	67	12574740
Ápolási helyettesítő	16	3229805
Ápolási kiegészítő	27	5160000
HKT	204	15968839
Fűtési díjkompenzáció	2	20000
Születési	22	360000
RTT. Rendkívüli Szt. 7. §	2	179282
RTT krízis	7	210000
RTT méltányos	42	8767978
első osztályosok utalványa	397	5950000
Szénmonoxid-érzékelő	17	0
eseti gondnoki díj	0	0
Bursa Hungarica	48	9895000
BKK bérlettámogatás	49	0
Bölcsődéztetési támogatás	25	840000
Időszakosan létfenntartással küzdő készpénz támogatása	1364	63475000
Inflációs támogatás	1402	14630000
Gyógyszer-és gyógyászati segédeszköz	293	24142320
Rendkívüli gyógyászati segédeszköz	29	2195666
Aktív korú keresőképtelenség	19	1330000
Lakhatási támogatás	597	139260415
Adósságkezelési akcióprogram	5	3556808
Babacsomag	28	7490000
Biztos Kezdet	13	340000
Tanoda	27	4370000
Kapcsolattartási	0	0
Összesen		325067853

forrás: Szociális Támogatási Iroda

Bursa Hungarica ösztöndíj pályázat

A Bursa Hungarica ösztöndíj pályázat koordinálását 2017 szeptemberében vette át a Szociális Támogatási Iroda. 2024. évben 48 tanulónak meg lehetett állapítani az ösztöndíjat. A tavalyi évben a pályázat vonzóbbá tétele érdekében a havi támogatási összeg megemelkedett 25.000.-Ft-ra, ez eredményezte a pályázók számának emelkedését.

2.3. Gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok

Az Önkormányzat a gyermekétkeztetést az óvodákban és az iskolákban vállalkozási szerződés útján, míg a bölcsődék esetében saját főzőkonyhával biztosítja. A gyermekétkeztetés után fizetendő térítési díjak az önkormányzat rendeleteiben kerülnek meghatározásra. A gyermekétkeztetés igénybevételére vonatkozó kedvezmények jogosultsági feltételei alapján a bölcsődei és az óvodai intézmények esetében az étkezést ingyenesen kell biztosítani a gyermek számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, tartósan beteg vagy fogyatékossgal élő vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékossgal élő gyermeket nevelnek, három vagy többgyermekes családban él. Továbbá olyan családban él, ahol a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkel csökkentett összegének 130 %-át vagy nevelésbe vették. Általános iskolai tanulók esetében ingyenes étkezést kell biztosítani a gyermeknek, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül vagy nevelésbe vették, illetve azt a tanulót, aki az általános iskolát követően nappali rendszerű oktatásban vesz részt és nevelésbe vették vagy utógondozói ellátásban részesül.

Szakközépiskolába 1.-8. évfolyamon vagy azon felül nappali rendszerű oktatásban részt vevő gyermek számára, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő vagy 1-8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, aki három vagy több gyermeket nevelő családban élő, tartósan beteg vagy fogyatékossgal élő tanuló esetében az étkezést 50 %-os kedvezménnyel kell biztosítani.

A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést a hátrányos helyzetű gyermek és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermek tekintetében a bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani. Az előbbieken meghatározott esetben nem tartozó gyermekek számára a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon, az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani.

A szünidei étkeztetést összesen a 2024-es évben, a négy szünetben 44 alkalommal vették igénybe, ebből tavaszi szünetben 13 fő, nyári szünetben 16 fő, őszi szünetben 8 fő, téli szünetbe 7 fő. Ezek a számok az egyes szünetekben részesülők számát jelentik, lehet benne átfedés, ha egy gyermek több szünetben is igénybe vette a szünidei étkeztetést

Gyermekétkeztetés alakulása

Intézmény	Gyermekétkeztetés alakulása - 2023 (fő)							
	100%-os kedvezményben részesülők száma		50%-os kedvezményben részesülők száma		Kedvezményben nem részesülők száma		Étkezők összlétszáma	
	háromszori étkezésben részesül	csak ebédben részesül	háromszori étkezésben részesül	csak ebédben részesül	háromszori étkezésben részesül	csak ebédben részesül	háromszori étkezésben részesül	csak ebédben részesül
Óvoda	717				197		914	
Általános Iskola	324	5	226	40	361	112	911	157
Gimnázium				1		1		2
Összesen	1041	5	226	41	558	113	1825	159
Intézmény	Gyermekétkeztetés alakulása - 2024 (fő)							
	100%-os kedvezményben részesülők száma		50%-os kedvezményben részesülők száma		Kedvezményben nem részesülők száma		Étkezők összlétszáma	
	háromszori étkezésben részesül	csak ebédben részesül	háromszori étkezésben részesül	csak ebédben részesül	háromszori étkezésben részesül	csak ebédben részesül	háromszori étkezésben részesül	csak ebédben részesül
Óvoda	726				172		898	
Általános Iskola	294	6	226	40	380	120	900	166
Gimnázium		1		2		2		5
Összesen	1020	7	226	42	552	122	1798	171

Intézmény	Változás/fő 2023-2024							
	100%-os kedvezményben részesülők száma		50%-os kedvezményben részesülők száma		Kedvezményben nem részesülők száma		Étkezők összlétszáma	
	háromszori étkezésben részesül	csak ebédben részesül	háromszori étkezésben részesül	csak ebédben részesül	háromszori étkezésben részesül	csak ebédben részesül	háromszori étkezésben részesül	csak ebédben részesül
Óvoda	9,00				-25,00		-16,00	
Általános Iskola	-30,00	1,00			19,00	8,00	-11,00	9,00
Gimnázium		1,00		1,00		1,00		3,00
Összesen	-21,00	2,00		1,00	-6,00	9,00	-27,00	12,00

Intézmény	Változás %-a 2023-2024							
	100%-os kedvezményben részesülők száma		50%-os kedvezményben részesülők száma		Kedvezményben nem részesülők száma		Étkezők összlétszáma	
	háromszori étkezésben részesül	csak ebédben részesül	háromszori étkezésben részesül	csak ebédben részesül	háromszori étkezésben részesül	csak ebédben részesül	háromszori étkezésben részesül	csak ebédben részesül
Óvoda	101,26%				87,31%		98,25%	
Általános Iskola	90,74%	120,00 %	100,00%	100,00 %	105,26%	107,14 %	98,79%	105,73 %
Gimnázium				200,00 %		200,00 %		250,00 %
Összesen	97,98%	140,00 %	100,00%	102,44 %	98,92%	107,96 %	98,52%	107,55 %

forrás: JSzSzGyK

Az óvodai étkeztetésben részt vevő gyermekek létszáma az előző évhez képest átlagosan 1,75%-al csökkent.

Az iskolákban a háromszori étkezést igénybe vevő gyermekek létszáma átlagosan 1,21%-al csökkent, a csak ebédben részesülők létszáma pedig 5,73%-al nőtt. A gimnáziumi étkezők száma 5 fő. Az intézményi étkeztetést igénybe vevő gyermekek összlétszáma így az előző évhez képest 15 fővel csökkent, ami átlagosan mindösszesen 0,76%-os csökkenést jelen.

3. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ ELLÁTÁSOK BEMUTATÁSA

3. 1. Gyermejjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata

Az Önkormányzat a gyermekjóléti szolgáltatást a szociális és gyermekjóléti ellátásokról szóló 35/2023. (X.19.) önkormányzati rendelet alapján nyújtja a lakosság felé. A szolgáltatás feladatait az Szt. és Gyvt., valamint a fentiek végrehajtási rendelete a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet (a továbbiakban: 1/2000. (I.7.) SZCSM rendelet) és a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet (a továbbiakban: 15/1998. (IV.30.) NM rendelet) határozza meg.

A gyermekjóléti szolgáltatást az önkormányzat a JSZSZGYK intézményén keresztül végzi. A JSZSZGYK-n belül három szervezeti egység végzi a közvetlen gondozási feladatokat;

- JSZSZGYK Család- és Gyermejjóléti Szolgálat (1081 Budapest, Népszínház u. 22.)
- JSZSZGYK Család- és Gyermejjóléti Központ (1089 Budapest, Kőrös u. 35.)
- JSZSZGYK Átmeneti Gondozás:
 - Családok Átmeneti Otthona (CSÁO) (1086 Budapest, Koszorú u. 14-16.)
 - Gyermekek Átmeneti Otthona (GYÁO) (1088 Budapest, Szentkirályi u. 15.)

JSZSZGYK Család- és Gyermejjóléti Központ 2024. évi működésének tapasztalatai

A Gyvt. alapján a Család- és Gyermejjóléti Központ feladata kettős:

- egyrészt a Család- és Gyermejjóléti Szolgálat a Gyvt. 39. §, a 40. § (2) bekezdése és az Szt. 64. § (4) bekezdése szerinti általános szolgáltatási feladatain túl a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos **speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt,**

- másrészt a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó **hatósági intézkedésekhez kapcsolódó**, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet lát el.

Hatósági tevékenységhez kapcsolódó feladatok

A gyermekvédelem szakmai szempontjainak figyelembevételével a Szakmai egység biztosítja a Józsefvárosban életvitelszerűen élő, gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedéssel érintett gyermekek és családjaik ellátását, gondozását.

Kiskorú veszélyeztetettségének megelőzése vagy annak kialakulása esetén munkatársaik a szociális segítőmunka során elsődlegesen úgynevezett alapellátás keretei között teszik meg a szükséges lépéseket a megszüntetés érdekében.

A szociális segítőmunka során az **alapellátás** keretei között ezen tevékenységet elsősorban a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat családsegítői végzik, de **azokban az esetekben, ahol hatósági intézkedéssel érintett gyermek is él a családban, ott az esetmenedzserek alapellátási tevékenységet is ellátnak.**

A gondozott gyermekek száma:

A **2024-es évben 563** (2023. évben 519) veszélyeztetett kiskorú volt nyilvántartva. **Védelembe vétel keretében 281 fő** (2023. évben 260 fő) gyermeket gondoztak. VIII. kerületi illetékesség miatt nyilvántartásukban **235 nevelésbe vett** gyermek szerepel, ugyanakkor tényleges gondozási tevékenységet jóval kevesebb gyermek családjánál tudtak végezni. Ennek oka, hogy sok gyermeknek a szülei ténylegesen nem a kerületünkben élnek, illetve tartózkodási helyük számukra ismeretlen. **Utógondozottként 13** gyermek, **ideiglenes hatállyal** elhelyezettként **34** gyermek van nyilvántartva. **Családba fogadás** keretében **83** gyermek és családja számára nyújtottak segítséget. Egy részük nem igényel tényleges gondozási tevékenységet, csak az éves felülvizsgálatokat megelőzően, de van, ahol rendszeres a kapcsolattartás az ügyfelekkel.

Tárgyévben a veszélyeztetett kiskorúak a veszélyeztetettség fő oka szerint (563 gyermek, 342 család)

Nevelési, életviteli	208 (226)
Családi konfliktus	73 (69)
Szülő(k) betegsége	10 (12)
Fizikai, lelki, szexuális bántalmazás	30 (28)
Fizikai, lelki elhanyagolás	68 (58)
Iskolai kirekesztés, erőszak	6 (17)
Kortárs csoport negatív hatása	16 (13)
Elégtelen lakáskörülmények	57 (37)
Kilakoltatás veszélye	7 (14)
Drogfogyasztás	15 (14)
Csavargás	26 (25)
Tankötelezettség elmulasztása	47 (77)

(zárójelben a 2023-as adatok, Forrás: JSZSZGYK)

A táblázatban feltüntetett veszélyeztető körülmények között továbbra is a tankötelezettség elmulasztása, nevelési-életviteli, lakhatási problémák, az elhanyagolás, illetve a bántalmazás szerepel leggyakrabban. Fontos ugyanakkor látni, hogy a Család- és Gyermekjóléti Központ jellemzően sokproblémás családokkal áll kapcsolatban. A veszélyeztető körülmények a legritkább esetben jelentkeznek önálló problémaként. Az egzisztenciális problémák eredményezik sok esetben az elhanyagolást, családi konfliktusokat, igazolatlan iskolai hiányzást. De ehhez hasonlóan sok más veszélyeztető körülmény generálja a többi probléma megjelenését. Egy-egy veszélyeztetettségi ok mellett szereplő szám természetesen nem azt jelenti, hogy az adott évben abból a problémából annyiról lenne csupán tudomásuk, hanem nem az lett megnevezve vezető problémának (pl.: drogfogyasztás). Egy 50 órán túli igazolatlan hiányzás, mint a védelembe vétel oka (ahol nincs mérlegelési lehetőség) nagyon sok olyan problémát takarhat, ami előidézi az igazolatlan hiányzást.

Gyermekbántalmazás esetén a táblázatban feltüntetett adatnál jóval magasabb számot kell valószínűsíteni, hiszen ez nagyon sok családban napi szinten jelen van, szinte „hozzá tartozik” a család működéséhez, ezen túl a bántalmazás látenciája a legmagasabb, ezen belül is a szexuális bántalmazásé. Itt a látencia sokszorosa a kizárólag fizikai bántalmazásnak, a lelki bántalmazás jelenléte pedig megbecsülhetetlen. A szexuális bántalmazás döntő többsége családon belül történik, szülő, illetve egyéb rokon által.

A bántalmazás sok esetben elhanyagolás formájában jelentkezik. Bántalmazásnak kell tekinteni, ha a gyermek alapvető fizikai, lelki szükségletei nincsenek kielégítve, folyamatosan hiányt szenved, ha a szülő nem képes szeretettel fordulni a gyermekéhez, ha nem gondoskodik a gyermek egészségügyi ellátásáról.

A táblázatban nem szerepel, de a veszélyeztetettség kialakulásához az alábbi tényezők, élethelyzetek jelentős mértékben hozzájárulnak:

- egyszülős-, mozaik családok,
- családok kriminalizálódása, szabadságvesztését töltő családtag,
- vándorló családok, folyamatos ingázás a kerületek, illetve a főváros és a vidéki települések között,
- kiskorú anya, szülői kompetenciák gyengesége, elégtelensége,
- több generáció együttélése (olykor igen kis alapterületű lakásokban), a lakásban együtt élő személyek összetételének folyamatos változása,
- mentális problémák, pszichés állapot.

Nem szerepelnek a táblázatban a szakellátásban nevelkedő gyermekekre vonatkozó adatok, tekintettel arra, hogy a Család- és Gyermekjóléti Központ velük nem áll kapcsolatban, csak a családjaikkal.

Bár a szakellátásba kerülés oka pont az addigi veszélyeztetettség, de a gyermekek nevelőszülői, gyermekotthoni elhelyezése nem jelenti azt, hogy ezt követően veszélyeztetettségük megszűnne. A gyermekotthoni, de sok esetben a nevelőszülői közegben is előfordul a gyermekek elhanyagolása, bántalmazása. A gondozási hely váltások egyik oka lehet, hogy nem megfelelően gondoskodnak a gyermekekről.

Szakmai tevékenység adatai

Megnevezés	Szakmai tevékenységek száma (halmozott) 2024 (2023)
Szociális segítő tevékenység	8714 (9185)
Családlátogatás	1592 (2652)
Esetkonferencia	28
Szaktanácsadás	15
Esetkonzultáció	2062
Esetmegbeszélés	81 (115)
Egyéni gondozási-nevelési terv	105 (101)
Tárgyalás (nevelésbe vétel felülvizsgálat)	20 (32)
Tárgyalás (védelembe vétel felülvizsgálat)	65 (52)
Tárgyalás (védelembe vétel)	81 (118)
Egyéb hatósági tárgyalás	11 (21)
Környezettanulmány készítése	216 (238)

Forrás: JSzSzGyK

Szolgáltatásba közvetítések száma tárgyévben

Szolgáltatás megnevezése	Közvetítések száma 2024 (2023)
hátralekkezelés	12 (13)
intenzív családmegtartó szolgáltatás	10 (11)
jogi tanácsadás	43 (56)

fejlesztőpedagógus	9 (10)
mentálhigiénés tanácsadás	23 (28)
családkonzultáció	0 (0)
összesen	97 (118)

Forrás: JSZSZGYK

Hatósági intézkedésre megtett javaslatok száma 2024 (2023)

Védelembe vétel	103 (77)
Megelőző pártfogás	- (2)
Családba fogadás	20 (33)
Ideiglenes hatályú elhelyezés	23 (25)
Harmadik személynél történő elhelyezés	4 (4)
Nevelésbe vétel	12 (22)
Gondozási hely megváltoztatása	5 (5)

Forrás: JSZSZGYK

JSZSZGYK tárgyidőszakban legmagasabb számban **védelembe vételre** tett javaslatot (103), mely nem foglalja magában a már elrendelt védelembe vételek felülvizsgálatakor tett javaslatokat. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálatról hatósági intézkedés kezdeményezése miatt 52 eset került át a Család- és Gyermekjóléti Központhoz.

Családba fogadást 20 esetben javasoltak, illetve támogattak, mindegyik esetben a Gyámhivatal elfogadta a Család- és Gyermekjóléti Központ javaslatát. Az elmúlt években megfigyelhető, hogy a családba fogadások száma hasonló eredményt mutat, a legtöbb esetben nagyszülők, vagy egyéb közeli hozzátartozók vállalják a gyermekek gondozását, nevelését. A **családbafogadás oka** legtöbbször a vér szerinti szülő alkalmatlansága (pl. szerhasználat, pszichés állapot, büntetés-végrehajtási intézményben, vagy külföldön való tartózkodása). A 2024. évben **81 (118)** esetben vett részt a JSZSZGYK **első védelembe vételi, 65 (52)** esetben pedig **felülvizsgálati tárgyaláson**.

Ideiglenes hatályú elhelyezést 23 (25) gyermek esetében, míg 4 (4) esetben harmadik személynél történő elhelyezést kezdeményeztek. Az ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekek elhelyezése kapcsán megemlítenő, hogy egyre kevésbé tud érvényesülni az a preferencia, amit a jogszabály előír, azaz nevelőszülői elhelyezése a 12 év alatti gyermekeknek csak ritkán tud megvalósulni az ideiglenes hatályú elhelyezés ideje alatt, de a végleges gondozási hely nagyrészüknél ezt követően is csak gyermekotthonban tud megtörténni. Nem történt javulás, illetve csak romlott az újszülött gyermekek elhelyezése kapcsán. Hosszú hónapokat töltenek kórházban, míg végleges gondozási helyükre kerülnek.

A fővárosi befogadó otthonok jelentős kapacitásbeli problémákkal küzdenek. Az év során mindvégig kevesebb csoporttal működtek, többször be kellett zárniuk a külső lakásotthonaikat szakellátó személyzet hiányában. Szintén többször fordult elő, hogy egy-egy elhelyezés kapcsán, hogy a JSZSZGYK segítségét kérték, mivel nem tudták hová elhelyezni az újonnan kiemelt gyermekeket.

Az elmúlt egy évben tovább romlott a családjukból kiemelt gyermekek helyzete. Az alábbiakban röviden néhány okot felsorolva:

- kevés nevelőszülői férőhely
- kevés a szakellátó személyzet, így a gyermekotthonokban csoportösszevonásokkal tudták csak megoldani a gyermekek ellátását, kevesebb gyermeket tudnak befogadni
- a kevés szakellátó mellett gondot jelent a megfelelő képzettség hiánya
- a gyermekotthonokban dolgozó nevelők, gyermekfelügyelők mellett komoly problémát jelent a pszichológusok, gyermekpszichiáterek biztosítása

A tavalyi évben reflektorfénybe került – a gyermekek sérelmére elkövetett – eseteket követő intézkedés (*megfelelő életvitel vizsgálat*), ha lehet, még rosszabb helyzetbe hozta a szakellátásban dolgozókat, így természetesen az ott elhelyezett gyermekeket is. A gyermekvédelemben általánosan tapasztalható fluktuáció a szakellátásban fokozottan érzékelhető. Az amúgy is traumatizált gyermekek, a folyamatos fluktuáció, illetve az elhelyezés kapcsán említett anomáliák miatt nem élnek meg biztonságot, állandóságot, nem, vagy csak elvétve tudnak biztosan kötődni a felnőttekhez, újból traumatizálódnak. A fentiekben említett problémák oda vezetnek, hogy sok gyermek a bekerüléshez képest is rosszabb állapotba kerül, gondozási helyükről sokan vannak szökésben, szerhasználattal fokozottan érintettek, ahogy kriminalizálódásuk, áldozattá válásuk esélye is nagyban megnő. Az előző évekhez hasonlóan egyeztetésre került sor a gyámhivatallal, annak érdekében, hogy zökkenőmentesebb legyen a munkakapcsolat, valamint a jogszabályi változások kapcsán is történt egyeztetés.

A családban történő nevelkedés elősegítése keretében segítséget adnak a családnak, a gyermek átmeneti gondozáshoz történő hozzájutásában, és ezzel egyidejűleg a kiváltó ok megszüntetésében. A Család- és Gyermekjóléti Központ részéről 2024. évben 19 gyermek volt átmeneti gondozás alatt, mely 8 családot érintett, a szülő lakhatási problémái, családi konfliktusok, bántalmazás, illetve a gyermek magatartási problémái miatt.

Észlelő- és jelzőrendszer

A veszélyeztetettség megelőzése érdekében a Család- és Gyermekjóléti Központ együttműködik más személyekkel, intézményekkel, kezdeményezi és összehangolja a szervezetek, személyek részvételét a jelzőrendszerben.

2024 évben 369 jelzés érkezett a Család- és Gyermekjóléti Központ részére.

Az észlelő és jelzőrendszer által küldött jelzések a küldő típusát és a jelzett személyek életkorát tekintve a következő táblázat mutatja:

Megnevezés	0-17 évesekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma	Nagykorú (18 éves és idősebb) személyekkel kapcsolatban megküldött jelzések száma
Egészségügyi szolgáltató	20	2
-ebből védőnői jelzés	6	-
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatók	22	-
Kisgyermek napközbeni ellátását nyújtók	11	1
Átmeneti gondozást biztosítók	1	1
Köznevelési intézmény	250	-
Rendőrség	39	2
Ügyészség, bíróság	-	-
Pártfogó felügyelői szolgálat	1	-
Egyesület, alapítvány, egyházi jogi személy	2	-
Áldozatsegítés és kárenyhítés feladatait ellátó szervezet	-	-
OKIT	-	-
Önkormányzat, jegyző	4	-

	Gyámhivatal	-	-
	Egyéb (betegjogi képviselő, gyermekjogi képviselő, JGK Zrt., családtámogatási iroda, állampolgár, gyermek, felnőtt érdekeit képviselő társadalmi szervezetek stb.)	-	-
	Magánszemély (hozzátartozó, rokon, szomszéd, stb.)	11	2
	Összesen (01 és 03-16 sorok összege)	361	8
	A jelzésekkel érintett személyek száma (nem halmozott adat)	311	8

forrás: JSZSZGYK

Az egészségügyi szolgáltatók vonatkozásában csökkenő számú jelzés érkezett az előző évekhez viszonyítva.

A házi orvosoktól az elmúlt 3 évben nem érkezett jelzés a Család- és Gyermekjóléti Központhoz. A házi orvosokkal való együttműködés nehezen, illetve egyáltalán nem tud megvalósulni. A rendőrség esetében számottevő növekedés tapasztalható a jelzések számát illetően. A köznevelési intézményektől érkező jelzések száma a jogszabályi változások miatt a korábbi évekhez képes magasabb volt a 2024-es évben.

Továbbra is feltételezhető, hogy a gyermekvédelmi problémák egy része láthatatlan maradt, nem került a gyermekjóléti szolgáltatás látókörébe, mely egyértelműen vonta magával a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Család- és Gyermekjóléti Központ munkájában történő változásokat, mely egyrészt a veszélyeztetett gyermekek számában, a különböző szolgáltatások igénybevételének stagnálásban is megmutatkozik.

Kiemelt feladat: Észlelő- és jelzőrendszer működtetése

Az éves jelzőrendszeri szakmai tanácskozásra 2025. február 20. napján került sor. Célként fogalmazódott meg, hogy a JSZSZGYK szakembereiből álló munkacsoport által 2024-ben létrehozott Gyermekvédelmi Kiadványt széles körben megismertessék a kerületi jelzőrendszeri tagokkal. A Kiadvány létrejöttét indokolta egyrészt a jelzőrendszeri esetmegbeszélő csoportokon, valamint a kerületi gyermekintézményekben tartott tájékoztató alkalmakon a gyermekekkel, családokkal foglalkozó szakemberek részéről feljuk érkező kérdések, elakadások és dilemmák, valamint az érvényben lévő szakmai szabályzó anyagok tartalmával, terjedelmével kapcsolatos visszajelzések. Kiadványukkal törekedtek arra, hogy a kerületi jelzőrendszeri tagok képet kapjanak az Intézmény szakmai egységeinek munkafolyamatairól, a lakosság részére elérhető szolgáltatásokról, és a jelzőrendszer működéséről. Mindemellett – előzetes szükségletfelmérést követően – konkrét példák mentén igyekeztek „válaszokat”, támpontokat adni egy-egy felmerülő kérdés, dilemma kapcsán.

A jelzőrendszeri tagok beszámolóit, valamint a jelzőrendszeri munka során szerzett tapasztalatok alapján megfogalmazásra kerültek az észlelő- és jelzőrendszer működtetése során tapasztalt pozitív változások, illetve a jelenleg még fennálló problémák megszüntetését célzó szükséges lépések a hatékonyabb működés érdekében.

Pozitívumok:

1. Pozitív változásként értékelik, hogy az együttműködés tekintetében a beszámolók, visszajelzések alapján fejlődés érzékelhető, amellet, hogy a hatékony együttműködés, mint igény is megjelenik a beszámolóokban, tehát folyamatosan fejlesztendő terület.
2. A tapasztalataik alapján a jelzőrendszeri tájékoztató megbeszélések személyes jelenlét mellett nyújthatnak igazán segítséget, ezt igazolják is a jelzőrendszeri tagok visszajelzései egy-egy ilyen megbeszélést követően.

Feltárt problémák, igények:

1. A kerületi gyermek házi orvosok továbbra is inaktív szereplőként jelennek meg a rendszerben. A kerületben működő jelzőrendszeri tagok hiányolják az együttműködésüket. Erre különösen a nagyszámú, feltételezhetően sok esetben nem feltétlenül indokoltan kiállított igazolások miatt is nagy szükség lenne.

Intézkedés tartalma: a gyermek házi orvosok együttműködését, jelzőrendszeri szerepvállalását elősegítve a cél, hogy az elkészült Gyermekvédelmi Kiadványt részükre is rendelkezésre bocsássák, a Kiadvány kapcsán pedig lehetőség szerint személyesen is konzultáljanak a jelzőrendszeri együttműködés tárgyában.

2. Jelzőrendszeri tagok ismereteinek hiányosságai, tájékoztató megbeszélések igénye.

Intézkedés tartalma: folyamatos tájékoztatás, jogszabályi változások ismertetése, belső képzések. A Gyermekvédelmi Kiadvány megküldése a kerületi jelzőrendszeri tagok részére, ennek mentén jelzőrendszeri szakmaközi megbeszélés keretében tájékoztatás a jelzőrendszer működéséről. Személyes formában történő jelzőrendszeri tájékoztató megbeszélések megszervezése oly módon, hogy az adott intézmény minél több munkatársa személyesen jelen legyen.

3. Konkrét témákban (szülői felügyeleti jog és kapcsolattartás, családon belüli bántalmazás, kapcsolati erőszak stb) az ismeretek bővítésének igénye.

Intézkedés tartalma: a havonta megrendezésre kerülő jelzőrendszeri esetmegbeszélő csoportokra a jelzett témákban kompetens szakemberek, szervezetek meghívása.

4. Adott ügyek tekintetében a jelzőrendszeri tagok kevés ismerettel rendelkeznek, kommunikációs elakadásokat észlelnek.

Intézkedés tartalma: az esetek kapcsán történő esetkonzultációk, esetmegbeszélések gyakoriságának elősegítése, visszajelzések lehetőségeihez mért informatívabb tartalma. Esetkonferenciák szervezése, ahol a családdal közösen történik a kialakult problémák, veszélyeztető helyzetek megoldására irányuló stratégiák kidolgozása.

5. Rászoruló családok esetében a támogató, adományozó szervezetek ismeretének hiánya.

Intézkedés tartalma: tájékoztatás nyújtása a kerület szervezetei által nyújtott lehetőségekről. A jelzőrendszeri tagok munkáját segítve minél szélesebb körben legyenek tájékozottak a kerületben működő szociális szervezetek, alapítványok tevékenységéről, a velük való kapcsolatfelvétel lehetőségeiről. Tájékoztatás az Intézmény adománykoordinációs tevékenységéről, a kerületben, vagy akár kerületen kívüli adományozó szervezetek elérhetőségeiről.

A jelzőrendszer működésével kapcsolatos tapasztalatok

2022 novemberében kezdetét vette a **jelzőrendszeri esetmegbeszélő csoportjuk**, melynek célja egyrészt, hogy a gyermekekkel, családokkal foglalkozó szakemberek segítséget kaphassanak egy-egy őket aktuálisan foglalkoztató probléma/eset kapcsán, másrészt egy-egy sokakat foglalkoztató téma közösen történő körbejárása, a téma kapcsán ismeretek bővítése. Meggyőződésük szerint az intézmények közötti kommunikáció és együttgondolkodás a hatékony segítség legfontosabb pillére.

Fontos, hogy az esetekről anonim módon beszélnek, azaz a hozott eset nem lesz beazonosítható, így nem lehet az esethez, valamint a kliensre nézve hátrányos következménye.

Ezt a csoportot azon szakembereknek szánják, akik a munkájuk kapcsán - akár csak érintőlegesen is - kapcsolatba kerülnek a gyermekvédelemmel, tehát: pedagógusok, óvónők, bölcsődei dolgozók, védőnők, házi orvosok, pedagógiai szakszolgálat, gyermekjóléti szolgálat munkatársai, rendvédelmi dolgozók, kórházi szociális munkások, civil szervezetekben dolgozó szakemberek.

A Gyermekvédelmi Kiadvány reményeik szerint nagyban hozzájárul a kerületi jelzőrendszer hatékonyabb, gördülékenyebb működéséhez, a jelzőrendszeri tagok részéről időről időre megjelenő kérdések, elakadások feloldásához.

Az éves intézkedési terv készítésénél elsősorban a 15/1998. (IV.30.) NM rendeletben meghatározott tartalmi elemeket veszik figyelembe. Minden év januárjában bekérésre kerül a jelzőrendszeri tagok beszámolója - előre elkészített adatlapon - mely kitér számadatokra, gyermekvédelmi problémákra, jelzőrendszer működésére, tervekre, javaslatokra. A jelzőrendszeri tagok január végéig küldik meg a beszámolóikat, melynek áttekintését követően, valamint az előző évben készített intézkedési tervben megfogalmazott célokat áttekintve, felülvizsgálva készül el az adott évre vonatkozó terv, legkésőbb március 31. napjáig. A célkitűzéseknél figyelembe veszik a jelzőrendszeri tagok javaslatait, kéréseit, valamint a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatban és Család- és Gyermekjóléti Központban dolgozó szakemberek munkája során szerzett tapasztalatokat, elakadásokat, megfogalmazott problémákat.

Speciális szolgáltatások

A Gyvt-ben meghatározott szolgáltatások biztosítása. Célja a JSZSZGYK szakmai egységeinek feladataik eredményesebb ellátásának segítése, az egyének, gyermekek, családok, közösségek életminőségének javítása, valamint a szociális rászorultság enyhítése. Kerületünkben a kötelezően ellátandó feladatok elvégzésén túl számos olyan, kerület specifikus tevékenységet is végeznek, melyek hatékonyabb segítségnyújtási formát, formákat képviselnek.

- Speciális szolgáltatások (Gyvt. 40/A §)
 - Utcai és lakótelepi szociális munka
 - Kapcsolattartási ügyelet, ennek keretében közvetítői eljárás
 - Kórházi szociális munka biztosítása
 - Gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálat
 - Jogi tájékoztatásnyújtás
 - Családkonzultáció, családterápia, családi döntéshozó konferencia
 - Iskolai-óvodai szociális segítő tevékenység

valamint önként vállalt feladatok tartoznak:

- mentálhigiénés szolgáltatások (pszichológusi, mentálhigiénés tanácsadás, fejlesztőpedagógus)
- FiDo Ifjúsági Központ

Utcai szociális munka

2020 szeptemberétől a feladatot a FiDo Ifjúsági Központ munkatársai látják el.

Az utcai szociális munkás feladata, a programok megtervezése, előkészítése és megvalósítása mellett a kapcsolat fenntartása a családsegítő/esetmenedzser munkatársakkal, valamint a programon résztvevő gyermekek szüleivel.

A Család- és Gyermekjóléti Központnak jelenleg nincs kapacitása a megkereső munkára, a Fido munkatársai ugyan számos csellengő, szakellátásból szökésben lévő, illetve ideje nagy részét köztereken élő gyermekkel kerülnek kapcsolatba, de szükséges ennek újragondolása, a tevékenység bővítése.

Az elmúlt évben több alkalommal kaptak jelzést utcán, közterületen kiskorúakkal együtt életvitelszerűen tartózkodó családokról, de volt, hogy a Fido munkatársai észlelték a problémát és ők intézkedtek. Noha öröndetes, hogy proaktívan szálltak be több eset kezelésébe, fontos, hogy erre a problémára kifejezetten utcai szociális munkásokat lehessen alkalmazni.

A fentebb említett problémák tavasztól őszig vissza-visszatérően jelentkeztek Józsefváros közterületein (II. János Pál pápa tér, Koltói Anna tér, Molnár Ferenc tér).

Segítségül bevonták az önkormányzat közterület-felügyeleti munkatársait is, akik több esetben eleget tettek jelzési kötelezettségeiknek, illetve a Fido munkatársaival együtt vonultak ki intézkedni. Egyeztetést folytattak a Menhely Alapítvánnyal, hogy legyenek segítségükre, ha közterületen veszélyeztetett kiskorú gyermekeket látnak.

A jövőben, túl egy önálló utcai szociális munkás csapat létrehozásának szükségességén, folyamatos egyeztetés szükséges a Józsefvárosi Önkormányzattal, a BMSZKI-val, a Menhely Alapítvánnyal és a Fővárosi Önkormányzattal is.

Kapcsolattartási ügyelet, ennek keretében közvetítői eljárás

A kapcsolattartási ügyelet biztosítja:

- a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult szülő vagy más kapcsolattartásra jogosult személy számára a találkozásra, együttlétre alkalmas semleges helyszínt,
- a felügyelt kapcsolattartást elrendelő szervvel történt előzetes egyeztetést követően a felügyeletet ellátó szakembert,
- az érintettek kérésére, valamint a Gyámügyi Osztály kezdeményezésére gyermekvédelmi közvetítői eljárást (mediáció), melynek célja a felek közötti konfliktusok feloldásának segítése, közöttük megállapodás létrehozása, és annak mindkét fél részéről történő betartása.

A kapcsolattartási ügyelet, mint gyermekjóléti alapellátás igénybevétele történhet a gyermeket gondozó szülő és a kapcsolattartásra jogosult személy közös kérelme, Gyámügyi Osztályi vagy bírósági döntés alapján. A kapcsolattartási ügyelet/kapcsolatügyeleti munka folyamata során a szülők behívását követően a mediáció eszközeinek felhasználásával történik meg az első beszélgetés a szülőkkel, majd a keret-megállapodás megkötése. Ezt követően kerül sor a mediációs tárgyalásra és a kapcsolattartás jövőbeni szabályait tartalmazó megállapodás megkötésére. Amennyiben a felek nem fogadják el az intézményi feltételeket (keret-megállapodás, házirend), úgy a kapcsolattartás intézményi keretek között nem biztosítható.

A kapcsolattartási ügyelettel kapcsolatos feladatellátást 2018. május 1-től 4 fő (szociális munkás / mediátor) látja el péntekenként 13 órától 19 óráig, illetve szombati napokon 8 órától 14 óráig terjedő időszakban. A szolgáltatás célja egy olyan semleges helyszín biztosítása, mely lehetővé teszi a gyermek számára, hogy biztonságos környezetben, lehetőleg konfliktusmentesen vehessen részt a kapcsolattartáson. Szükség esetén felügyelt kapcsolattartás megvalósítására is lehetőség van.

2024. december 31. napjáig a szolgáltatásukat összesen 26 család (97 fő) ügyében keresték fel az illetékes hatóságok, szakemberek. 2024. december 31. napjáig 16 esetben volt aktív kapcsolat az érintettekkel (16 család, 61 fő). 2024. január 01. és december 31. napja között összesen 7 új kapcsolattartási ügyben (7 család, 26 fő) kötött megállapodást a Család – és Gyermekjóléti Központ.

2024. december 31. napjáig összesen 6 új kapcsolattartási ügyben (5 család, 18 fő) nem kötött meg a megállapodás a Család- és Gyermekjóléti Központ – Kapcsolattartási Szolgáltatásnál.

A fent felsorolt megkeresések közül minden esetben felügyelt kapcsolattartás szabályozása miatt keresték meg az Intézményt.

Család- és Gyermekjóléti Központ munkatársai **112 alkalommal** biztosították a kapcsolattartási ügyelet megvalósulását. Ez az érték **16 család számára** történő segítségnyújtást jelent, melyben **61 fő** volt érintett.

A munkatársak maximális törődéssel, a gyermek és a család egysége fontosságának a figyelembe vétele mellett látták el feladatukat, mely munkát magas színvonalon végeztek az év egészében.

Szakmai csoportjuk minden hónap elején team megbeszélést tart, valamint havi rendszerességgel esetmegbeszélést az aktuális ügyekben, szükség esetén konzultálva az illetékes családsegítővel, esetmenedzserrel.

Mediáció

A közvetítés olyan sajátos permegelőző, konfliktuskezelő, vitarendező eljárás, amelynek célja a vitában érdekelt felek kölcsönös megegyezése alapján a vitában nem érintett, harmadik személy (a közvetítő) bevonása mellett, a felek közötti vita rendezésének megoldását tartalmazó írásbeli megállapodás létrehozása. A közvetítő feladata, hogy a közvetítés során pártatlanul, lelkiismeretesen, legjobb tudása szerint közreműködjön a felek közötti vitát lezáró megállapodás létrehozásában.

A mediáció optimális, mindenki számára megfelelő megoldást kínál. A hatékonyabb hosszú távú hatása miatt inkább preferált, mint a bírósági eljárás.

2024-ben a Család- és Gyermekjóléti Központnál összesen 1 alkalommal szerveztek a munkatársak szakmaközi megbeszélést, amely 2 családot, összesen 9 főt érintett.

Kórházi szociális munka

A 2024. január 1-től 2024. december 31-ig terjedő időszakban 47 esetben érkezett jelzés az egészségügyi szakellátást biztosító intézményekből, 36 esetben a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, 11 esetben a Család- és Gyermekjóléti Központ volt érintett. 3 kliens ügyében két alkalommal is érkezett jelzés az év során, 4 esetben az Intézmény nem rendelkezett területi illetékességgel. A jelzésben szereplő családok közül 18 esetben a JSZSZGYK már kapcsolatban állt az érintettel, 29 család viszont a jelzést követően került az adott szakmai egység látókörébe.

Statisztikai adatok:

	fiú/férfi	lány/nő	összes
Nemek szerinti megoszlás	14	33	47
Életkor szerinti megoszlás – 18 év alatt	11	26	37
18 év felett	3	7	10

Forrás: JSZSZGYK

Jelzések száma intézményenként:

Jelző intézmény	jelzések száma
Heim Pál Országos Gyermekgyógyászati Intézet <i>Ápolási igazgatás 12</i> <i>Gyermek- és Serdülő Pszichiátriai Osztály 2</i>	14
Semmelweis Egyetem I. sz. Gyermekgyógyászati Klinika	11
Semmelweis Egyetem I. sz. Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika	3
Péterfy Kórház-Rendelőintézet	10
Semmelweis Egyetem Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinika	7
Bajcsy-Zsilinszky Kórház és Rendelőintézet	1
összesen:	46

Forrás: JSZSZGYK

Az érintett időszakban a Heim Pál Országos Gyermekgyógyászati Intézet, valamint a Semmelweis Egyetem I. sz. Gyermekgyógyászati Klinika munkatársaitól érkezett a legtöbb, gyermekvédelmi segítséget igénylő jelzés. Emelkedett azon megkeresések száma, melynek során a kezelőorvosok a gyermek vizsgálata alkalmával szerzett, veszélyeztetésre utaló tapasztalataikat küldték meg, segítséget kérve a családdal való kapcsolatfelvételle, a pszichés gondozás támogatására és a kliensek együttműködési készségének elősegítése céljából.

A felnőttekkel kapcsolatban érkező jelzések leginkább a Semmelweis Egyetem Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinikáról érkeztek. Az intézmény szociális munkása az érintettek pszichoszociális veszélyeztetettsége miatt fordult a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatához kapcsolatfelvétel, a körülmények feltérképezése, ügyintézésben történő segítségnyújtás, család gondozás céljából, míg a Péterfy Sándor Utcai Kórház-Rendelőintézet a gondozatlan terhességekből született csecsemők helyzetének rendezése érdekében küldte megkereséseit, mely probléma évek óta egyre emelkedő tendenciát mutat. A jelzésekben szereplő várandós anyák közül 2 még kiskorú volt. 3 újszülöttnél az ideiglenes hatályú elhelyezés vált szükségessé az egészségügyi intézményből.

A 2024-es évben a lány gyermekekről, illetve női kliensekről érkezett több jelzés. Vezető problémaként a familiáris háttérű pszichés, emocionális zavarok, valamint a fent említett gondozatlan terhességből adódó szülések jelentek meg.

A JSZSZGYK kórházi szociális munkása közreműködött 1-1 gyermek kivizsgálásának szervezésében, információk nyújtásában, illetve kliensekkel kapcsolatban egyeztetett az érintett egészségügyi intézmény szociális munkásával.

Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység

A JSZSZGYK önként vállalt feladatként 2016 szeptemberétől elindította az iskolai szociális munkát, akkor még két teljes állású munkatárs végezte munkáját a kerület 15 óvodájában és 7 általános iskolájában. Ezt követően 2018. szeptember elsejétől az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység kötelező feladattá vált a *Gyvt. 40/A. § (2) ag)* pontjának értelmében. Az óvodai és iskolai szociális tevékenység elsődleges célja a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése, ennek megfelelően támogatást nyújt a köznevelési intézményekbe járó gyermekeknek, családjuknak és az intézmény pedagógusainak. Az elsődleges prevenció megerősítésével az iskolás gyermekek és fiatalok szociális jólétének, életminőségének javítására törekszik.

A 2018. szeptember elsejétől kötelezővé vált feladatellátás tekintetében a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyes szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30) NM rendelet alapján 1000 fő köznevelési intézményben nyilvántartott gyermekekre vetítve 1 fő óvodai és iskolai szociális segítő alkalmazása szükséges.

A 2024-es évben plusz egy státusz betöltésével 8 főre nőtt az iskolai-óvodai szociális segítő csoportja és 2025 februárjában pedig egy kilencedik álláshely betöltése is lehetővé vált.

A tevékenységet így magasabb minőségben, nagyobb óraszámban szolgáltatott az oktatási-nevelési intézményeknek.

2024 szeptemberében ismét, egy korábban ügyeleti rendszerben működő intézmény esetében személyes jelenlétre váltott a csoport. Így jelenleg az iskolai- óvodai szociális segítők 8 általános iskolában, 10 középiskolában és 13 óvodában nyújtanak segítséget, rendszeres, személyes jelenlét mellett. Emellett 2 általános iskola, 2 középiskola és 4 óvoda esetében ügyeleti időben, előzetes telefonos egyeztetés alapján látják el munkájukat a szociális segítők. A Belső-Pesti Tankerületi Központ által fenntartott intézmények és a Józsefvárosi Egyesített Óvodák esetében minden nyolcadik kerületi intézményben személyes jelenléttel nyújtanak szolgáltatásokat a segítők.

Az eredményesebb együttműködés érdekében munkatársaik továbbra is rendszeresen kapcsolatot tartottak a köznevelési intézmények pszichológusaival és a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat munkatársaival is. A csoport egy tagja havi rendszerességgel részt vesz az érintett szakembereknek tartott egyeztetésen.

2024 nyarán ismét megrendezésre került az iskolai- óvodai szociális segítők által szervezett és lebonyolított napközis tábor. A tábor célcsoportja a JSZSZGYK ügyfeleinek gyermekei voltak. Alkalmanként 20 gyermeket tudott a csoport fogadni, a programok finanszírozását és az étkeztetést is ennek megfelelően biztosította az intézmény. A tábor 12 alkalomból állt, hetente kétszer (keddenként és csütörtökönként) külső helyszínekre szervezett programokon vehettek részt a gyerekek 2024. július 2. és 2024. augusztus 8. között.

Program neve	Megvalósítás dátuma
Superfly	július 2.
Bem mozi	július 4.
Tűzoltó Múzeum	július 9.
Flipper Múzeum	július 11.

Tervezett program: Magyar Zene Háza Hőségriadó miatt elmaradt	július 16.
Tervezett program: Gellért-hegyi játszótér Hőségriadó miatt módosult a program mozizásra.	július 18.
Lézerharc a Grundon	július 23.
Tervezett program: Margit-szigeti Bringó Hintózás, időpontprobléma miatt módosult Orczy Kalandparkra	július 25.
Bélyegmúzeum	július 30.
Magyar Zene Háza, játszótérezés	augusztus 1.
ElevenPark	augusztus 6.
Játszótérezés a Városligetben	augusztus 8.
Búcsúbuli a Fidoban- tehetségkutató	augusztus 13.

forrás: JSZSZGYK

Az iskolai-óvodai szociális tevékenységet végző kollégák által nyújtott egyéb szolgáltatások megoszlásának adatai (nem halmozott adat)

Időszak: 2024.01.01.- 12.31.

Tevékenység megnevezése	Részvétel száma
Esetkonferencia, szakmaközi, gyámhivatali tárgyalás	29
Iskolai, óvodai és egyéb esetmegbeszélésen való részvétel	161
Nevelőtestületi értekezleten való részvétel	5
Szülői értekezleten való részvétel, előadás szülőcsoportnak	3
Továbbképzésen, konferencián való részvétel	29
Osztály megfigyelés tanóra keretén belül illetve óvodai csoport megfigyelések	52

forrás: JSZSZGYK

A szakemberek a naptári év során 68 csoportfoglalkozást tartottak összesen a kerület oktatási-nevelési intézményekben, többek között közösségfejlesztés, pályaaorientáció, konfliktuskezelés, önismeret és mentális egészség fejlesztése, gyászfeldolgozás, stresszkezelés, gyermekjogok, bullying, határtartás, iskolai nehézségek, párkapcsolatok, dropprevenció és egyéb edukációs témákban. A jelzett tevékenységeken túl számos esetben folytattak konzultációt gyermekkel/pedagógussal/szülővel/családsegítővel/esetmenedzserrel, szaktudásuknak, valamint speciális ismereteiknek megfelelően nyújtottak információkat különböző ügyekben.

Több szakmaközi eseményen felmerült az igény egy szülői fórum létrehozására, amit az óvodai-és iskolai szociális segítők csoportja a 2025-ös évre vonatkozóan célul tűzött ki. Továbbá az iskolai lemorzsolódás prevenciójaként és az osztályozóvizsgára kötelezett gyermekek számának csökkentése céljából a korrepetálás lehetőségét az egész tanévre kiterjesztették, emellett egy Tanuló-Tér megalakítását is elkezdték.

Mentálhigiénés Csoport

A JSZSZGYK az ellátottjai számára a problémamegoldásukat, gondozásukat, ellátásukat elősegítendő mentálhigiénés, pszichológiai és fejlesztő-, gyógypedagógiai szolgáltatásokat nyújt.

Az Család- Gyermekjóléti Központban az első találkozás és az interjú felvétele az esetmenedzserrel, családsegítővel történik. A célok kijelölését, a probléma meghatározását a szociális szakember végzi, majd együtt, a klienssel közösen megkeresik azokat a szolgáltatásokat, melyek a hozott probléma megoldásához szükségesek. Ebben a formában, az eset lezárásáig az esetfelelős a szociális munkás. A kliens saját kérésére, vagy hatóság által kötelezettként veszi igénybe a mentálhigiénés szolgáltatást, melyet az esetfelelős rendel meg. A pszichológiai szolgáltatás a megállapodásban rögzített problémára fókuszál, támogatva a klienst céljai elérésében a pszichológia eszköztárát felhasználva. A pszichológus integratív módon vesz részt az esetvitelben, részfunkciót betöltve. Esetmegbeszéléseken, esetkonferenciákon van jelen, kapcsolatot tart a kliensek családjával, az esethez kapcsolódó személyekkel.

Az év során jelentős fluktuációval kellett szembenéznie a teamnek, több kolléga távozott, miközben új munkatársakkal bővült a csapat. A jelenlegi stáb még mindig hiányos, a felvétel folyamatban van. Az újonnan érkező munkatársak sikeresen megismerték az intézmény működését, munkafadataikat és a csoport hasznos tagjaivá váltak. A szakmai kompetenciák fenntartása és bővítése kiemelt prioritássá vált, ennek érdekében a teamen különös hangsúlyt fektettek a felmerülő kérdések tisztázására, az esetleges nehézségek megoldására, valamint a hosszabb távú munkájukat elősegítő változtatások közös kidolgozására.

A teamen az operatív teendők és esetosztás mellett szintén lehetőséget biztosítanak és fókuszot helyeznek az intervízióra, ezzel segítve egymás munkáját.

Az új team hatékonyan, folyamatos szupervízió mellett végzi munkáját, komplex szolgáltatást nyújtva az Intézményben. Mentálhigiénés tanácsadást, pszichológusi tanácsadást, nevelési tanácsadást, családterápiát, családkonzultációt, mediációt, valamint fejlesztőpedagógusi szolgáltatást nyújt a JSZSZGYK ügyfelei számára.

A hosszútávú célok közé tartozik az egyéni pszichológiai és fejlesztőpedagógiai ellátás mélyítése, a szakmai szupervízió bővítése és a kollégák képzési lehetőségeinek fejlesztése. Ennek érdekében többek között részt vesznek a 2025-ben rendezendő Serdülő- és gyermek-pszichoterápia folyóirat konferenciáján. Az elmúlt év változásai és kihívásai ellenére a csoport munkája folyamatos maradt, és az eredmények megerősítették, hogy a szakmai és szervezeti fejlesztések fontosak és eredményesek.

Cél, hogy a következő évben továbbra is fejlődjön a szolgáltatások elérhetősége és minősége, miközben a kliensek egyre magasabb szintű támogatást kaphatnak a pszichológiai és fejlesztőpedagógiai szolgáltatások terén.

Emellett tervként szerepel a pszichoedukációs anyagok szélesebb körű elérhetővé tétele, valamint új támogató programok bevezetése a kliensek számára.

Készenléti Szolgálat:

A 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 2016. január 1-től minden járásban előírja a család-és gyermekjóléti központok számára a készenléti szolgálat biztosítását. „A központ a járásban lévő települések lakosai számára is biztosítja ezt az ellátást, a szolgálatok **nyitvatartási idején kívül felmerülő krízishelyzetekben** történő azonnali segítségnyújtás céljából.” A 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 27.§ (1)-(3) bekezdése határozza meg a készenléti szolgálat célját, amely a Család-és Gyermekjóléti Központ nyitvatartási idején kívül felmerülő krízishelyzetekben történő azonnali segítség, tanácsadás vagy tájékoztatás nyújtása. A készenléti szolgálatot állandóan hívható telefonszám biztosításával kell megszervezni. A 15/1998. (IV.30.) NM rendeletre ráerősít az Szt., amely 2019. január 1-től így rendelkezik: „64. § (4) A családsegítés keretében biztosítani kell g) a Gyvt. 40/A.§ (2) bekezdés a) pont ad) alpontja szerinti készenléti szolgálatot az (1) bekezdés szerinti személyek számára.”

A Család-és Gyermekjóléti Központ ennek a szolgáltatásnak a biztosítását 2023. szeptember 18-a óta látja el a feladatot 6 esetmenedzser munkatárs végzi.

A 2024-es évben összesen **34** hívás érkezett a készülékre, a 2023-as évhez képest **18-al** több megkeresés érkezett Készenléti Szolgálat felé.

A 2024-es év tapasztalatai alapján elmondható, hogy megugrott azoknak az eseteknek a száma, amelyeknél azonnali elhelyezésre volt szükség. Elmondható, hogy a Készenléti Szolgálat tevékenysége során az elhelyezéssel kapcsolatos ügyek nagy nehézséget jelentettek. Más kerületekkel történő együttműködések során megmutatkozott, hogy a főváros szerte rendkívül nagy kihívás elé állítja a szakembereket a családok azonnali elhelyezése, főleg akkor, ha a család több tagból áll.

Az átmeneti gondozásban elérhető férőhelyek, üres férőhelyek száma csekély, ezért külső férőhelyre gyakorlatilag egy családot sem tudtak elhelyezni, ilyen esetekben a JSZSZGYK Átmeneti Gondozás Családok Átmeneti Otthona vagy a Lélek Program nyújtott segítséget és helyezték el a családot pár napra. A tapasztalataik alapján a kerületben szükség volna olyan krízislakásokra, férőhelyekre, amelyeket ezekben az esetekben tudna a JSZSZGYK ideiglenesen használni.

Még mindig igen magas azon hívások száma, amelyek nem tartoznak tevékenység ellátásuk profiljába, tehát nem igényelnek azonnali intézkedést, a hívó által elmondottak nem tekinthetők krízishelyzetnek, maga a hívó sem szeretne azonnali beavatkozást, ezért érdemes lehet a JSZSZGYK weboldalán a Készenléti Szolgálatnak egy önálló „fül” bevezetése, ahol a honlapot felkereső személyek bővebb információt kaphatnak a Készenléti Szolgálat működéséről.

Tapasztalható volt továbbá a tavalyi évben, hogy több jelzőrendszeri tag használta a telefonszámot, pl. pedagógus, rendőrség, utcai szociális munkások. Ez annak lehet a jele, hogy egyrészt szélesebb körben vált ismertté a Készenléti Szolgálat telefonszáma, illetve a tevékenység, másrészt a jelzőrendszeri tagok magabiztosabbá váltak a különböző, gyermekvédelmi segítséget igénylő helyzetek felismerésében, illetve a szükséges lépések megtételében. Nem elhanyagolható, hogy jelentős számú lakossági segítségkérés is érkezett, amely azt feltételezi, hogy állampolgári szinten is ismertebbé vált az elérhetőségük.

FiDo Ifjúsági Központ

A Fido a JSzSzGyK fiatalokat segítő, alacsonyküszöbű szolgáltatást nyújtó szakmai csoportja, a VIII. kerületi Fido Park pavilonjában található székhellyel.

Klienskör - a FiDo-t jelenleg elérők szociokulturális jellemzői:

- A parkot igénybevevők jellemzően a kerület hátrányosabb helyzetű, a mélyszegénységgel érintettebb részeiről érkeznek. A fiatalok túlnyomóan roma származásúak.
- Jelentős az iskolaelhagyók száma, sok a Család- és gyermekjóléti Szolgálat és a Család- és gyermekjóléti Központ kliens körébe tartozó gyermek, megjelennek szökésben lévő szakellátott fiatalok is.
- Folyamatosan nő a parkot és benne a Fido szolgáltatásait is igénybe vevő, magyarul nem beszélő külföldiek (pakisztáni, kínai, afrikai) száma. Róluk nagyon kevés információval rendelkeznek, ugyanakkor állandósuló jelenlétük a parkban és a Dobozi utca sarkán lévő imaterem forgalma alapján is potenciális célcsoport. A jelenség és az ebből fakadó szükségletek jobb megismerése fontos cél, hogy időben felkészülhessen a Fido olyan új kihívásokra, mint például az interkulturális közvetítői szerep.
- A droghasználat széles spektruma tapasztalható az energiatól, ELF Bartól, az új pszichoaktív szerek használatáig. Ezért kiemelt cél, hogy a Fido szakmai stábját alkalmas legyen, az ártalomcsökkentést szem előtt tartva a különböző életkori, életmódbeli kulturális, illetve szubkulturális tényezők által befolyásolt magatartási és viselkedési problémák kezelésére.
- Az itt megforduló gyermekek kriminalizálódása is tetten érhető, ugyanakkor kallódó, csellengő életvitelük miatt áldozattá válás szempontjából is fokozottan veszélyeztetettek.

A projekt célja a VIII. kerületi gyermekek, fiatalok, valamint családjaik behívása egy kölcsönös bizalmon, tiszteleten alapuló, nem hierarchikus rendszerben működő közösségbe. Elsődleges feladat a célcsoportba tartozó fiatalok szabadidős, iskolai tevékenységen túli, foglalkoztatása, szakmai segítése, kulturális, lelki és érzelmi támogatása, és az ehhez szervesen hozzátartozó közösségépítés, továbbá a színvonalas sport- és ünnephez, más eseményekhez, jeles napokhoz köthető kulturális programok megszervezése, lebonyolítása.

A tevékenységek, melyek egy részét a státuszban dolgozó munkatársak, más részét megbízási szerződéssel foglalkoztatott külsős szakemberek tartják a célcsoport igényeire, szükségleteire reflektálnak, azokhoz szorosan illeszkednek. A projekt messzebbre mutató célja, hogy a Parkban megtapasztalt értékek, szellemiség, az elsajátított szocializációs kompetenciák a hétköznapi életben, a szűkebb és tágabb családi körben is hasznosíthatók legyenek. Szakmai munkájuk része a hozzájuk járó korosztály veszélyeztetettségének feltárása; a veszélyeztetettség mértékének, a kriminalizálódás esélyeinek csökkentése; a jelzőrendszer felhasználásával, a bizalmi viszonyt nem sértve, a problémák megfelelő szakmai irányba delegálása, a korai problémameglátás és problémamegoldás megkönnyítése érdekében. A biztonságos szórakozás, aktív élet, sportolás szemléletmódjának terjesztése, a biztonságos közösségi kapcsolódás és kikapcsolódás feltételeinek megteremtése.

Statisztika

2024-ben összesen 1241 fő fordult meg a Fido-ban legalább egyszer, a látogatások száma összesen 8612 volt.

FiDo látogatók száma (fő)	1241
Lány (fő)	464
Fiú (fő)	777
Látogatások száma	8612

Programkínálatuk az év során a következőképpen alakult:

Rendszeres programok:

- Floorball
- Ping pong edzés
- Jeles napok közös megünneplése
- Zene csoport

2024-ben elindult új programok:

- **Fido Rap Rádió Show**
- **Rap Műhely Miz0-val**

Az aktív részvételen alapuló műhelymunka általános célja egy olyan alkotói közösség létrehozása, melynek keretei között a célcsoport tagjai lehetőséget kapnak arra, hogy fejlesszék az önkifejezésüket és olyan kapcsolatokat kössenek, melyek a közös alkotás során formálódhatnak szoros és támogató kapcsolattá.

A projekt konkrét célja az, hogy keretet biztosítson az ifjúsági központot látogatók józan kapcsolódásához, alkalmat teremtsen az önkifejezésre, segítse és támogassa azokat, akik rap műfajában szeretnének kiteljesedni. Ennek elősegítésére a stúdióban rap alapok készítésére, valamint szövegek felvételére lesz lehetőség, ezt kiegészítve később videók felvételével.

- **Szabad mikrofon**

HIP HOP JAM délután a Kesztyűgyár és a FiDo szervezésében

- **Freestyle Ákossal**

Fókuszában a fiatalok kreativitásának, zenei műveltségének, hallásának fejlesztése, az önkép, és önértékelés fejlesztése, az aktív csoporton való hangszeres csapatmunka, és közreműködés.

- **Tematikus hónapok**

Alkotó, fejlesztő kreatív foglalkozások: zene, mese stb.

Elemi: olyan programok, amelyek a szabadidő eltöltése közben lehetőséget adnak az önismeret és az önbizalom fejlesztésére, a kreativitás fejlesztésére, az identitás kiterjesztésére,

az élethelyzet kiváltotta érzések kifejezésére, a negatív minták felülírására, az erőforrások tudatosítására és mozgósítására.

Szeptember: spanyol hónap – kasztanyetta készítés, Gaudi táblafestés, mozaik kaspó és váza flamenco legyező, torreádor képeslap, spanyol kifestő, pinata készítés.

Október: japán hónap - japán teaház, kanji műhely, japán halloween falfestés, boszorkányos, töklámpás falfestés, agyag váza készítés, kintsugi festés, cseresznyevirág mécses, lampion készítés, shinto lélek festés, anime falfestés.

November: török hónap - török kávé és teaház, hennafestés, nazar amulett, agyag váza.

December: skandináv hónap: gyöngyfüzés, hímzés, zenehallgatás, Hókirálynős falfestés, ünnepi koszorú készítés, forró csoki ház, rendrakás svéd módra

- **ADHD Teaház**

Kötetlen, csoportos, sorstárs beszélgetés érintetteknek, hozzátartozóknak és szakembereknek egyaránt. Célja, hogy tanuljanak egymástól megküzdési stratégiákat, fedezzenek fel jó gyakorlatokat, támogatási lehetőségeket, fedezzék fel önmagukat, eloszlassanak pár mítoszt.

- **Fido környéki séták**

Külsős programok és helyszínek látogatása: Fiumei úti sírkert, Kőris közösségi kert, Lehetőségek tere szülinap, Cserebere a kesztyűgyárban, Kőris kert közösségi kertek éjszakája, papírszínház, Retextil műhely a Repair cafe-ba, Rap verseny a Kesztyűgyárban, Mikulás Nap a Kesztyűgyárban

- **Pajkos fonalak**

Kézműves technikák elsajátítása közösségben: hímzés, horgolás stb.

- **Találj ki egy programot!**

Olyan programok megvalósítása, melyeket a Fido-ba járók találnak ki és valósítanak meg.

- **Őszi tábor**

Az őszi szünet idejére a JSZSZGYK óvodai-és iskolai szociális munkásaival közösen őszi tábor került megszervezésre. Az egy hétig tartó tábor különböző élményprogramokkal lett megtöltve: ismerkedő, közösségépítő és önismereti játékok, közös főzés. A tábor zárásaként a Halloween buli került megtartásra Ki mit tud-dal.

- **10 éves a Fido esemény**

Az eseményt egy négy órás szakmai programmal lett megnyitva, melyre a VIII. kerületben dolgozó szociális szakemberek lettek meghívva. A délutánon több környékbeli szervezet is bemutatkozott: Lehetőségek Tere, Kesztyűgyár, Gólya, JSZSZGYK iskolai szociális munkás, esetmenedzser és mentál team. A születésnap köszöntőt Pikó András polgármester mondta.

JSZSZGYK Család- és Gyermekjóléti Szolgálat 2024. évi működésének tapasztalatai

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladatait az Szt. és a Gyvt., valamint az 1/2000. (1. 7.) SZCSM rendelet és a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet határozza meg.

Az Szt. 64. § (1) bekezdése alapján a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat családsegítést végez a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából. Továbbá a (2) bekezdés alapján a családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő- és jelzőrendszert működtet.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladata továbbá a Gyvt. 39. § és 40. § alapján a gyermekek családban történő nevelésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése, valamint a gyermekek családjából történő kiemelésének a megelőzése. Ezen túlmenően kezdeményezi és elősegíti a családjából prevenciók céllal kiemelt gyermekek családjának gondozását.

2024. január 01. napjától 2024. december 31. napjáig a szolgáltatást igénybevevők száma: **3.143 fő**, ennek családokra vetített száma: **1.641 család**.

Tárgyidőszakban a család-és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevők ellátási forma szerinti megoszlása:

	Ellátott személyek száma:	Ellátott családok száma:
Együttműködési megállapodás alapján	2457	1336
Nem együttműködési megállapodás alapján	686	305
Összesen:	3143	1641

Forrás: JSZSZGYK

2024. évben 85 család esete került át a Család- és Gyermekjóléti Központ Hatósági Tevékenységhez Kapcsolódó Feladatokat ellátó szakmai egységéhez, tekintettel arra, hogy esetükben valamilyen hatósági döntés született. Továbbá 37 család esete került vissza a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatához ahol a korábban hozott hatósági döntés megszüntetésre került, azonban az alapellátásban történő gondozásuk a továbbiakban is indokolt volt.

Észlelő- és jelzőrendszer működtetése

Az Szt.-ben foglaltak alapján a családsegítés, mint szociális alapszolgáltatás keretében a családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer működik. A jegyző, a járási hivatal, továbbá a szociális, egészségügyi szolgáltató, intézmény, valamint a pártfogói felügyelői és a jogi segítségnyújtói szolgálat jelzi, az egyesületek, az alapítványok, a vallási közösségek és a magánszemélyek jelezhetik a családsegítést nyújtó szolgáltatónak, intézménynek, ha segítségre szoruló családról, személyről szereznek tudomást.

A Gytv. értelmében a gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a veszélyeztetettséget észlelő és jelzőrendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben. Az észlelő- és jelzőrendszer ágazatok, intézmények, szakemberek és magánszemélyek közötti együttműködés, amelynek célja a problémák, veszélyeztető tényezők, krízishelyzetek észlelése és felismerése és jelzése az erre a célra kijelölt szolgáltató felé, folyamatos együttműködés és információáramlás biztosítása az egyének és családok problémáinak mielőbbi megoldása, a krízishelyzet következményeinek enyhítése, állapotromlásának megelőzése érdekében.

A jogszabály nem csak nevesíti az együttműködésre kötelezett szervezetek, szolgáltatók és személyek körét, hanem saját tevékenységük rendszerébe illesztve feladatukká teszi, hogy felkutassák a „szociális és mentális problémákkal küzdő” családokat és egyéneket és őket tájékoztatva ösztönözzék a kapcsolatfelvételt a családsegítést nyújtó szolgáltatóval (család- és gyermekjóléti szolgálat).

A gyermekek a védelmi rendszer keretében különös figyelmet kell, hogy kapjanak, mivel helyzetüknél fogva, problémáikat önállóan jelezni csak részben, vagy egyáltalán nem képesek.

A Gyt-ben szabályozott gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látnak el - a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében - a törvényben meghatározott alaptevékenység keretében

- az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a háziorvos, a házi gyermekorvos,
- a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók,
- a köznevelési intézmények és a szakképző intézmények,
- a rendőrség,
- az ügyészség,
- a bíróság,

- a pártfogó felügyelői szolgálat,
- az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- az egyesületek, az alapítványok és az egyházi jogi személyek,
- a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság,
- a javítóintézet,
- a gyermekjogi képviselő,
- a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és vármegyei kormányhivatal,
- az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv,
- a települési önkormányzat jegyzője,
- a büntetés-végrehajtási intézet,
- a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelők (a továbbiakban: jelzőrendszeri tagok).

A jelzőrendszeri tagok kötelesek jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltatónál, hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén. Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet.

Család- és Gyermekjóléti Szolgálatához 2024.01.01.-2024.12.31. között 1244 jelzés érkezett a jelzőrendszer tagjaitól.

Az észlelő és jelzőrendszer által küldött jelzések száma a 2024. évében:

	Megnevezés	0–17 évesekkel kapcsolatosa n megküldött jelzések száma	Nagykorú (18 éves és idősebb) személyekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma
1.	Egészségügyi szolgáltató	54	15
2.	- ebből védőnői jelzés	23	5
3.	Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatók	113	23
4.	Kisgyermek napközbeni ellátását nyújtók	38	2
5.	Átmeneti gondozást biztosítók	13	7
6.	Köznevelési intézmény	451	1
7.	Rendőrség	43	55
8.	Ügyészség, bíróság	13	2
9.	Egyesület, alapítvány, egyházi jogi személy	7	2
10.	Állampolgár, gyermek érdekeit képviselő társadalmi szervezet	58	40
11.	Önkormányzat, jegyző, gyermekjogi képviselő, betegjogi képviselő	6	47
12.	Gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörben eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal	205	49
13.	Összesen (01 és 03–18 sorok összege)	1001	243
14.	A jelzésekkel érintett személyek száma (nem halmozott adat)	927	232

Ez azt jelenti, hogy a 2024. évben minden munkanapra levetítve közel 5 jelzés érkezett a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatához. Szinte minden esetben írásban érkeztek a jelzések, 24 esetben történt, hogy telefonon vagy személyesen tettek bejelentést, amiről a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat írásos dokumentumot készített. 35 esetben vagy tévesen érkezett a jelzés, ahol az illetékesség vizsgálata után továbbításra került az illetékes helyre, vagy hiányoztak az ügyfél beazonosításához szükséges pontos adatok, melyek pontosítása (telefonon vagy írásban) megtörtént a jelzést tevővel.

A Gyámhivatal által szervezett védelembé vételi tárgyalások száma – melyen családsegítő vett részt - 2024. évben 95. Ezeken a tárgyalásokon családsegítőn kívül a Család- és Gyermekjóléti Központ esetmenedzsere is részt vesz, hisz azokban az esetekben, ahol hatósági kötelezés történik nagyon fontos a személyes kontakt. A veszélyeztetett gyermekek ügyében egyébként folyamatos a szóbeli és írásbeli kommunikáció a jelzőrendszeri tagokkal, mert ez rendkívül fontos az időbeliség és a hatékonyság tekintetében. Ezt jól tükrözi, hogy 2024. évben 4213 esetben történt esetkonzultáció, 14 esetben esetkonferencia, 8 esetben esetmegbeszélés és további 23 szakmaközi megbeszélésre is sor került.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat 2024. évben 9 gyermek tekintetében tett ideiglenes hatályú elhelyezésre javaslatot esetkonferencia összehívása nélkül, tekintettel arra, hogy a gyermekek olyan fokú veszélyeztetettségnek voltak kitéve, amelyre más hatósági intézkedés nem adott volna valós választ. Ez a szám még úgy is magas, hogy nem emelkedik ki az előző évektől (2023. évben: 9, 2022 évben: 11, 2021 évben: 13, 2020 évben: 10, 2019 évben: 10, 2018 évben: 8), mert itt olyan gyermekek életébe kellett „beavatkozni”, ahol más megoldás nem jöhetett szóba, és hangsúlyos volt az időben történő cselekvés.

Közösségfejlesztő, valamint egyéni és csoportos terápiás programok

A közösségfejlesztő, csoportos foglalkozások biztosítására a Család- és gyermekjóléti szolgálat által 2024-es évben sem került sor. Ennek oka többek között az, hogy a lakosság részéről sem figyelhető meg különösebb érdeklődést az ilyen formájú szociális munkára, illetve a másik fő ok, hogy olyan mértékben emelkedett az ügyek száma, hogy a munkatársaik leterheltsége mellett ez nem is volt megvalósítható. A kerületben működő Kesztyűgyár biztosít olyan foglalkozásokat és tevékenységeket, melyek a lakossági szükségleteket biztosítják. Az esetszámok drasztikus emelkedése mellett elmondható, hogy a családon belül megjelenő problémák száma is egyre inkább halmozódik. Mind a családyszámok tekintetében, mind a problémák halmozott száma és a problémák súlya tekintetében elmondható, hogy a 2024. évben már jóval több megoldandó problémára kellett fókuszálni, mint az előző években és a statisztikai számok is kiugrást mutatnak a korábbi évekhez képest. Az ellátottak száma évről évre emelkedik, és az egy eseten belül megoldandó problémák száma is egyre több lesz.

A családokon belüli kapcsolaterősítést szolgáló közösségépítő, családterápiás, konfliktuskezelő mediációs programokhoz és szolgáltatásokhoz, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokhoz való hozzájutás segítése

A JSzSzGyK Család- és Gyermekjóléti Szolgálat ügyfelei a szolgáltatásokat, a családsegítőkön keresztül tudják igénybe venni, mégpedig úgy, hogy Szolgáltatásba Közvetítő Lapon keresztül delegálják a segítő a klienst az intézményük keretein belül nyújtott szolgáltatásokhoz.

Az utóbbi évek gyakorlati tapasztalatai:

A COVID vírushelyzet utáni állapotok olyan anyagi, lakhatási, mentális és életvezetési problémákat idéztek elő hosszabb távon, amivel a lakosság egyre nehezebben tud megküzdeni. Ez jelenleg is érzékelhető.

A látókörükbe került új családok száma 2020. évben ugrásszerűen megnőtt, az akkor „csak” egyszeri segítséget igénylő családok többsége a 2021. 2022. és a 2023. évben már stabilan gondozásuk alá kerültek, hisz maguk is látták, hogy a Család- és gyermekjóléti szolgálat a legtöbb esetben valós segítséget tud nyújtani számukra. És ezt megtartotta a 2024-es év is.

A teljes eladósodások elkerülése érdekében a már korábban is kapcsolatban álló civil szervezetekkel még szorosabb kapcsolatot alakítottak ki, és – alapos indokolások mellett –

több és több család részére kérelmeztek támogatásokat, tárgyi adományokat. Mindemellett az önkormányzat helyi rendeletében biztosított pénzbeli és természetbeni támogatások igényléséhez is folyamatos segítséget nyújtottak. A helyi rendelet által lehetőséget adó méltányossági segélyek kérelmezésében kiemelkedő szerepük van, hisz a kérelmek zöme rajtuk keresztül kerül a Szociális Támogatási Irodára, akik elkészítik az előterjesztést a Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat Képviselő-testületének Társadalmi Ügyek Bizottsága részére. Elmondható, hogy az általuk előkészített kérelmek mindegyike pozitív elbírálásban részesült, és az ügyfelek részére megállapításra kerültek a támogatások. Ennek fő oka, hogy alaposan körbejárva és megindokolva nyújtották be javaslatukat az ügyfelek kérelme mellé.

A lakhatási problémák kezelése érdekében létrejött a Hátralékkezelési és Lakhatási Csoport mindennemű lakhatási probléma kezelése érdekében próbálja megoldani az ilyen irányú gondokat, és keres megoldásokat nemcsak hátralékkezelés tekintetében. Feladatuk az önkormányzat lakásrendeletében nevesített feladatok mellett a biztonságot nyújtó elhelyezések abban az esetben, ha más megoldás már nem jöhet számításba. De segítséget nyújtanak albérlet keresésben, kapcsolatot tartanak anyaoththonokkal és családok átmeneti otthonával is, ha a megoldást ott találják meg.

A JSZSZGYK-hoz érkező adományok hatalmas segítséget jelentenek az általuk gondozott családok tekintetében. Elmondható, hogy a felajánlásokat a lehető legrövidebb időn belül közvetítik a családoknak, akik ezt minden alkalommal örömmel fogadják.

Szakmai egységükben egy egészségügyi betét automata nyújt segítséget klienseiknek. Az egészségügyi betétekhez ingyenesen, de családsegítőn keresztül juthatnak hozzá az arra rászoruló ügyfelek. Átlagosan havonta 80 csomag termék kerül kiadásra. Az automata feltöltöttsége folyamatos, külön figyelmet fordítanak arra, hogy ez a segítség mindig biztosítva legyen.

Lakhatási problémák megoldásában történő közreműködés

A JSZSZGYK Koszorú utcai telephelyén nyitotta meg kapuit 2018. január 01. napján a Családok Átmeneti Otthona. 2024. évben 37 családot delegált a Család- és gyermekjóléti szolgálat, így 66 gyermek lakhatása oldódott meg ideiglenesen, de a korábban felvételt nyert családok egy részének a gondozása még jelenleg is tart. A Családok Átmeneti Otthona jelenleg teljes feltöltöttséggel üzemel, de a Család- és gyermekjóléti szolgálat családsegítői javaslattal élnek további családok felvételét illetően, hogy amint üresedés történik azonnal biztosítható legyen ez a lehetőség további rászoruló család számára is.

2024. évben 3 fő gyermek került elhelyezésre a Gyermek Átmeneti Otthonában családsegítői javaslatra. A gyerekek összesen 420 gondozási napot tölthettek az Otthon biztonságát adó falai között.

Intenzív Családmegtartó Szolgáltatás (önként vállalt feladatellátás)

2024. év során 15 eset került jelzésre az Intenzív Családmegtartó Szolgáltatás felé, amelyből 12 családdal, összesen 30 gyermekkel valósult meg a közös munka. Munkatársaik számos alkalommal vettek részt esetmegbeszélő konferencián, szakmaközi megbeszéléseken, védelembe-vételi tárgyaláson, kísérték kliensüket ügyintézésre különböző szolgáltatókhoz, orvoshoz, kórházba.

1124 alkalommal (halmozott adat) történt beavatkozás (tanácsadás, segítő beszélgetés, információnyújtás, ügyintézés, készségfejlesztés, adományközvetítés) az ellátásban részesülő családoknál.

A rövid időkeret az intenzitást szolgálja. Az előre meghatározott időintervallum 3 hónap, mely indokolt esetben további maximum 3 hónappal meghosszabbítható. A jellemző felhasznált időkeret 3-6 hónap, de volt olyan eset, amikor 9 hónapnál több idő volt a család megsegítésére szánva. Ez idő alatt kerülnek megvalósításra a szerződésben megfogalmazott kitűzött célok.

A szolgáltatás igénybevétele során az ügyben érintett szakemberek folyamatosan együttműködnek, esetkonferenciákat, esetmegbeszéléseket, konzultációkat tartanak.

Válsághelyzetben lévő várandós anyák gondozása

Várandós anya válsághelyzete akkor áll fenn, ha olyan családi, környezeti, szociális, társadalmi helyzet, vagy ezek következtében kialakult olyan állapot keletkezik, amely a várandós anya testi vagy lelki megrendülését okozza, és ezen okok fennállása veszélyezteti a gyermekének egészséges megszületését. A Család- és Gyermekegészségügyi Szolgálatokhoz forduló várandós anyák részére minden esetben tájékoztatást nyújtanak az őt megillető jogokról és támogatásokról. Feladatuk különösen a szociális ellátásokhoz, különösen a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz történő hozzájárulásának megszervezése.

3.2. Gyermek napközbeni ellátásának, gyermek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele és az ezzel összefüggő tapasztalatok

3.2.1. Gyermek napközbeni ellátása

Gyermek napközbeni ellátása biztosításának bemutatása az igénybevétel és az ezzel összefüggő tapasztalatok:

A Józsefvárosi Egyesített Bölcsődék (a továbbiakban: JEB) tevékenysége során a Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat (a továbbiakban: fenntartó) által meghatározott kötelezően végzendő alap és önként vállalt feladatok ellátását végzi.

Az intézmény formája: a Gyvt. alapján gyermekjóléti alapellátás, gyermek napközbeni ellátásán belül bölcsőde.

Kötelező alapellátás

A JEB a családban nevelkedő, a szülők munkavégzése, betegsége vagy egyéb ok miatt ellátatlan gyermek nappali felügyeletét, gondozását, nevelését napközbeni gyermekjóléti alapellátás keretében biztosítja napos bölcsődei szolgáltatásként, hét bölcsődében.

Önként vállalt alapellátáson túli szolgáltatások

A JEB az alapellátáson túl szolgáltatásként egyéb gyermeknevelést segítő szolgáltatásokkal is segíti a családokat.

Térítésmentesen:

- egyéb gyermeknevelést segítő szolgáltatás:
 - játszóház, - családi délután
 - fejlesztő eszközök, alapvető gyermekgondozási eszközök kölcsönzése,
 - prevenció fejlesztő programok,
 - pszichológus tanácsadás,
 - integrált szülő- csecsemő/kisgyermek konzultáció, tanácsadás,
 - gyógypedagógiai és korai fejlesztés,
 - otthoni gyermekgondozás,
 - Biztos Kezdet Gyerekház
 - fejlődési ütem korai szűrése,
- egyéb szolgáltatás:
 - Népkönyha
 - szakképzés
 - JÁSZER

Térítési díj ellenében:

- egyéb gyermeknevelést segítő szolgáltatás:
 - időszakos gyermekfelügyelet (a felmerülő igényeknek megfelelően mind a hét bölcsődében)

Bölcsődei ellátás (kötelező alapellátás)

A Bölcsődék a három éven aluli gyermek családban történő nevelkedését segítő ellátásként, a gyermek és családja helyzetéhez, szükségleteihez igazodóan biztosítanak szolgáltatásokat.

A Gyvt. 42. §-a alapján a bölcsődei nevelési év szeptember 1. napjától következő év augusztus 31. napjáig tart

A Bölcsődék munkanapokon 06:00 – 18:00 óra között biztosítják a gyermekek nevelését, gondozását.

A Gyvt. 42. § (3) bekezdése szerint „bölcsődei ellátás keretében a sajátos nevelési igényű gyermek, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek nevelése és gondozása is végezhető.

Igénybevétel a számok tükrében

Bölcsődei férőhely: 492 fő

Az SNI igénybevételre figyelemmel a bölcsődei **férőhelyek száma 2024 évben átlagosan 472 fő volt.**

Férőhely kihasználtság

Az alábbi táblázatban látható 2024. 01. 01. napjától 2024. 12. 31. napjáig a bölcsődei egységek férőhelyeinek kihasználtsága.

	Mini-Manó Bölcsőde		Babóca Bölcsőde		Játékvár Bölcsőde		Gyermekkert Bölcsőde		Fecsegő-tipegők Bölcsőde		Tücsök-lak Bölcsőde		Katica Bölcsőde		Összesen		
	férőhely		férőhely		férőhely		férőhely		férőhely		férőhely		férőhely		férőhely		
	75* fő		75 fő		74 fő		72* fő		50* fő		74 fő*		72* fő		492* fő		
	beírat.	felt.	beírat.	felt.	beírat.	felt.	beírat.	felt.	beírat.	felt.	beírat.	felt.	beírat.	felt.	beírat.	felt.	
2024																	
Január	63	84 %	42	56 %	56	76 %	45	63 %	29	58 %	55	74 %	40	56 %	330	67 %	
Február	68	91 %	43	57 %	56	76 %	46	64 %	32	64 %	58	78 %	44	61 %	347	70 %	
Március	67	89 %	47	63 %	60	81 %	48	67 %	34	68 %	58	78 %	41	57 %	355	72 %	
Április	71	95 %	49	65 %	66	89 %	52	72 %	38	76 %	61	82 %	44	61 %	381	77 %	

Május	70	93 %	51	68 %	67	91 %	54	75 %	40	80 %	62	84 %	46	64 %	390	79 %
Június	70	93 %	51	68 %	74	100 %	52	72 %	40	80 %	60	81 %	45	63 %	392	80 %
Július	80	107 %	75	100 %	71	96 %	48	67 %	40	80 %	58	78 %	45	63 %	417	84 %
Augusztus	54	72 %	47	63 %	45	61 %	54	75 %	28	56 %	47	64 %	46	64 %	321	65 %
Szeptember	45	60 %	25	33 %	51	69 %	42	58 %	32	64 %	41	55 %	31	43 %	267	55 %
Október	52	69 %	26	35 %	56	76 %	46	64 %	33	66 %	47	64 %	35	49 %	295	60 %
November	54	72 %	24	32 %	55	74 %	47	65 %	34	68 %	52	70 %	36	50 %	302	62 %
December	54	72 %	24	32 %	55	74 %	48	67 %	34	68 %	51	69 %	36	50 %	302	62 %

forrás: JEB * Változó létszám az SNI-s gyermekeket figyelembe véve.

A Bölcsődék **feltöltöttsége 2024 évben átlag 69 %-os** volt. Ez éves szinten átlag 342 fő beíratott gyermeket jelentett.

2024. 01. 01. - 2024. 12. 31. között összesen 347 felvételi kérelmet nyújtottak be a kerületben élő szülők. Ebből felvételt kértek január és december közötti időszakban történő beszoktatással 308 gyermeknek. 39 gyermeknek 2025. január-februárra kérték a beszoktatás kezdetét. 35 gyermek esetében hiányos kérelem érkezett be, amire nem érkezett hiánypótlás így törlésre került. A jelentkezők 90%-a, összesen 312 gyermek esetében teljes kérelmet adtak le és át is vették a férőhely biztosításáról szóló értesítő levelet.

Gondozási napok száma

Gondozási napok száma bölcsődei telephelyenként 2024. 01. 01. – 2024. 12. 31. között, a normatív támogatásánál figyelembe vehető jogszabály által engedélyezett 80%-ra figyelemmel:

	Műk. engedély alapján a férőhelyek száma	Férőhely 80 %-a	2024.01.31. beíratott gyermekek száma (egy napi adat) *		
	fő	fő	fő	SNI-s gyermekek fő	%
Mini-Manó	75	60	61	3	
Babóca	75	60	42		
Játékvár	74	59,2	56		
Gyermekkert	72	57,6	43		
Fecsegő-tipegők	50	40	29		
Tücsök-lak	74	59,2	53	7	
Katica	72	57,6	40		
Összesen	492	393,6	324	10	69%

forrás: JEB *2024. évi normatíva elszámoláshoz szolgáltatott adatok

Demográfiai adatok

A JEB bölcsődéiben gondozott gyermekek demográfiai adatai 2024.01.01. - 2024.12.31. közötti időszakban.

	Mini- Manó	Babóca	Játékvár	Gyermekker t	Fecsegő- tipegők	Tücsök- lak	Katica
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő
2024. évben bölcsődei jogviszonya l rendelkező gyermekek száma összesen:	120	31	99	84	58	62	69

ebből:							
fiú:	62	17	56	42	30	28	44
lány:	58	14	43	42	28	34	25
Összesen főből (életkori megoszlás):							
2020. évben született:	8	0	6	5	20	1	7
2021. évben született:	59	5	37	38	22	18	28
2022. évben született:	38	14	46	31	26	33	29
2023. évben született:	15	8	8	9	8	9	5
2024. évben született:	0	4	2	1	0	1	0

forrás: JEB

2024. év folyamán a JEB bölcsődéiben a 492 (az SNI-s gyermekeket figyelembe véve 472) férőhelyen 523 fő gyermek rendelkezett bölcsődei jogviszonnyal, figyelembe véve az év során beiratott gyermekeket, a folyamatos jogviszonnyal rendelkező gyermekeket és a megszűnt jogviszonyú gyermekeket.

A bölcsődei jogviszonyok megszűnésének oka néhány esetben lakóhely változtatás, nagyobb részt óvodába iratkozás volt.

Bölcsődei mindennapok

A bölcsődékben minden gyermek családi légkörben, saját képességei szerint fejlődhet, megismerkedhet a szabad játék örömeivel, élmény és fantázia világa gazdagodhat.

A közös élmények hozzájárulnak a gyermekek egészséges fejlődéséhez, a családi nevelés segítéséhez. Megteremtik az egyes ünnepek hangulatát, melyekkel élményekhez juttatják a gyermekeket és szülőket. A mindennapi életüket is igyekeznek színesebbé, gazdagabbá tenni a néphagyományok ápolásával, régi népszokások megismertetésével. 2024. évben is méltó módon búcsúztatták az óvodába kerülő gyermeket, hangsúlyozva az együtt töltött idő örömeit.

A bölcsődei nevelés nagyon fontos része a család és a bölcsőde jó kapcsolata. Együttműködésükben egyenrangú partnerek, hiszen a közös cél, a gyermek harmonikus

fejlődése. Minden lehetőséget megadnak a családok egységének megóvásához, az együtt neveléshez-, gondozáshoz, gondolkodáshoz. Különböző témákban szerveztek beszélgetéseket, előadásokat:

- a beszoktatáskor adódó problémákról,
- egészséges táplálkozásról,
- „Szülőség okosan”,
- só szoba használatáról,
- a 2024. évi bölcsődei programokról,
- az óvodába indulásról.

A bölcsődékben lehetőségeket teremtenek arra, hogy a kisgyermek a természettel kapcsolatot alakíthassanak ki. Ez fontos feladatuk, mert a célzott korai szocializáció nagyban elősegíti a tisztelet és szeretet kialakulását más élőlények és az élettelen természeti környezet iránt.

A csoportszobákban és az udvaron az életkori sajátosságot figyelembe véve a gyermek által biztonságosan használható, mégis inger gazdag, minél több ismeretet nyújtó tevékenykedésre ösztönző, az önállósodást elősegítő élettér került kialakításra.

Minden évszakban lehetőséget biztosítanak az udvarokon a közvetlen természeti környezet jelenségeinek élményalapú megfigyeléséhez. Az udvaron a gyermekeknek lehetőségük van tavasszal virágokat, fűszernövényeket ültetni és ápolni. Az őszi időkben megismerkedhetnek a falevelekkel, termésekkel, amiket megfigyelhetnek. A bölcsődékben madáretetőket készítettek és helyeztek ki, így ismerkedtek a gyermekek az udvar élővilágával. A bölcsődék udvarain egy-egy komposztláda is elhelyezésre került. A környezeti nevelés megjelenik az alkotó-, zenei- és irodalmi kezdeményezések témájában, így a gyermekek egész napját körülöleli a téma.

A környezetvédelmi nevelést célzó program keretében a Józsefvárosi Önkormányzat 2024. évben is megállapodást kötött az Eötvös Lóránd Tudományegyetem fenntartásában működő Fűvészkerttel, melynek keretében a Mini-Manó Bölcsőde, Babóca Bölcsőde és a Gyerekház 3 éves gyermekei ősszel Fűvészkerti látogatás programon vehettek részt.

A szakmai munkáról általánosságban

Zenei nevelés

2024. évben folytatódott a JEB zenei nevelés projektje. A zenei felelős munkatárs a gyermekek nagy örömeire minden gyermekcsoportban előre meghatározott rendszer szerint tartotta meg a programját.

A gyermekek és a kisgyermeknevelők is szívesen vettek részt a zenei foglalkozásokon. A bemutatott hangszerek a gyermekek érdeklődését felkeltették, számos ritmus és húros hangszer rezgésvilágát ismerhették meg a foglalkozások alkalmával. Szívesen pengették meg a gitárt és próbálták ki az egyéb hangszereket.

A zenei felelős további feladata a kisgyermeknevelők zenei nevelésben való támogatása különböző ötletekkel, új ismeretekkel.

2024. május 01. napjától a JEB engedélyezett álláshelye új munkakörrel bővült, a jövőben művészeti munkatárs munkakörben kerül foglalkoztatásra a zenei nevelésért felelős munkatárs.

A sajátos nevelési igényű és korai fejlesztést igénylő gyermekek nevelése több bölcsődében is biztosítva volt az év során.

A Tücsök-lak Bölcsőde tagintézményben a kisgyermeknevelők a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat VIII. kerületi tagintézmény munkatársaival együttműködve és fejlesztő munkájukat segítve látják el a nevelési-gondozási feladatokat. A gyermekek napközbeni

ellátás keretében kapták meg az egyéni fejlesztést az erre a célra külön kiépített tornaszobában. Az utazópedagógus hetente egy alkalommal jön a Bölcsődébe fejleszteni a gyermekeket.

A Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat VIII. kerületi tagintézményének szakemberei a Katica Bölcsődében is biztosítanak korai fejlesztési lehetőséget. A szakemberek minden héten egy alkalommal jönnek a Bölcsődébe fejleszteni a gyermekeket.

A gyermekvédelmi feladatokat ellátó szervezetek több alkalommal kértek a gyermek ellátottságára, gondozottságára, életkorának megfelelő fejlettségére, fejlődésére, gyermekvédelmi problémákra utaló jelekre, a szülők intézményükkel való kapcsolatára vonatkozó tájékoztatást, pedagógiai szakvéleményt a bölcsődéktől. 2024. évében 25 alkalommal került szakvélemény kiállításra.

A JEB saját honlapján folyamatosan frissülő információkhoz, aktualitásokhoz férhetnek hozzá a szülők. Elérhetősége: www.bolcsode-bp08.hu

Gyermekétkeztetés

A JEB nagy hangsúlyt fektet a gyermekek korszerű, egészséges és kiegyensúlyozott étkeztetésre. Az előírt napi energiaszükséglet 75%-át napi négyszeri étkezéssel (két fő- és két kisétekzés) biztosítják. A gyermekek étkeztetésének szabályait a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet szabályozza.

Minden alapanyagból a lehető legkedvezőbb táplálkozás és élettani, illetve minőségi termékek kerültek beszerzésre. Az étlaptervezés során szakembereik gondosan ügyeltek a minőségre és a változatosságra is egyaránt. Fent említett jogszabályi előírás betartása, az élelmiszer árak emelkedése, a táplálékallergiás gyermekek diétás szükséglete megnövelte az étkeztetésre fordított költségeket. Továbbá egyre több a különböző okokból (pl.: fejlődési lemaradás, sajátos nevelési igény) bölcsődében maradó 3 év feletti gyermekek száma, amely az élelem mennyiségi emelkedését is okozta.

A kisgyermeknevelők, az ételmezésvezetők és a bölcsődevezetők között folyamatos az együttműködés annak érdekében, hogy a gyermekek a számukra legmegfelelőbb ételeket kapják. Minden szakember számára az a legfontosabb, hogy az ott töltött idő alatt minden gyermek egészségesen táplálkozzon, és jól lakjon. Ennek érdekében közös és rendszeres étlap-megbeszéléseken vesznek részt az ételmezésvezetők és a bölcsődevezetők.

Önként vállalt alapellátáson túli szolgáltatások

Térítésmentes önként vállalt alapellátáson túli szolgáltatás

Egyéb gyermeknevelést segítő szolgáltatások

Játszóház, - családi délután

2024 tavaszán a hagyományokhoz híven megnyitották a Palánta Játszóházat a Babóca Bölcsődében, valamint a Palánta Családi Délutánt a Fecsegő-típegő Bölcsődében. Összesen bölcsődénként 6-6 alkalommal tudták biztosítani a családoknak szombatonként 15 órától – 18 óráig a bölcsődei élettel való ismerkedést, kreatív foglalkozásokon való részvételt, illetve mozgásfejlesztő játékok kipróbálását. A családoknak kellemes elfoglaltságot jelentett a szombatonként megrendezett közös délután, ahol lehetőségük nyílt a szülőknek a kötetlen beszélgetésre, ismerkedésre, a gyermekeknek pedig a közös szabad kötetlen játéokra. A nagyobb gyermekek a szülőkkel közösen kézműves foglalkozáson vehettek részt a kisgyermeknevelők segítségével.

A tavaszi programokat 3-3 alkalommal rendezték meg, melyeken a meghirdetett programok között szerepelt: Tavaszköszöntő-húsvétváró, Víz világnapja, Zendül a természet – virág ültetés, Óvd a földet, Madarak és fák napja.

Az őszi-téli programokat szintén 3-3 alkalommal sikerült megrendezni, ahol szintén színes, változatos programokkal várták a családokat: Őszi kopogtatók készültek, szüreti és Márton-napi vigasság került megrendezésre. Családi naptárak is készültek, ami nagy sikert aratott a családok körében. Adventi készülődés is kellemes hangulatban telt, karácsonyfadíszek, asztaldíszek és kopogtatók készültek fenyőágakból, termésekből és apró díszekből. Ezeket az elkészített díszeket nagy örömmel vitték haza a családok. A délutánok nagyon jó hangulatban teltek, alkalmanként (9-10 család) 10-15 gyermek vett részt a programokon.

Fejlesztő eszközök, alapvető gyermekgondozási eszközök kölcsönzése

A kerületben élő kisgyermeket nevelő családok közvetlenül, vagy a családgondozójuk, otthoni kisgyermeknevelőjük segítségével kérve fordulnak az intézményhez, hogy a gyermek gondozásához szükséges eszközöket térítésmentesen kölcsönözhessek. Lehetőségük szerint igyekeznek bővíteni a készleten lévő eszközparkot, hogy minél korszerűbb, egyszerűen kezelhető felszerelési tárgyat tudjanak biztosítani a kölcsönzéshez. A családok 2024. évben legtöbbször babakocsi és kiságy beszerzésében kértek segítséget, illetve babamérleg és légzésfigyelő kölcsönzésére került sor a leggyakrabban.

Az adományba kapott bébihordozókat, etetőszékeket, sterilizálókat, cumisüveg melegítőket is kölcsönzik, vagy véglegesen tovább ajándékozzák.

Nehézségek:

- a visszahozott ágyak, babakocsik tisztítására, fertőtlenítésére nem áll rendelkezésre mosókonyha,
- az értékes eszközöket kölcsönző családok elérhetőség nélkül távoznak a kerületből.

A Gyerekházba járó szülőknek szakkönyveket is kölcsönöznek, melyek gyermeknevelésről, foglalkoztatásról, fejlesztésről, a családi élet különböző nehézségeiről szólnak. A rendszeresen oda látogató édesanyák időnként alapvető gyermekgondozási eszközöket is kérnek, pl. orrszívót, hőmérőt, fejtető eltávolító fésűt, gyermek poharat, körömvágó ollót.

A 2024-es évben a rászoruló családokat, a Gyerekházba érkezett tartós élelmiszerrel, bébiétellel, tápszerrel, tisztító és tisztálkodási termékekkel, gyermek és felnőtt ruhával, cipővel, használati tárgyakkal, babakocsival segítették.

Prevenációs fejlesztő programok

A kisgyermek fejlődésmenete különböző. A gyermek első három éve, amikor a járás, beszéd, gondolkodás kialakul, nagy fontossággal bír. A nem megfelelő fejlődés következtében a kisgyermek a későbbiekben beilleszkedési, tanulási zavarokkal küzdhetnek. Különböző fejlesztő tevékenységekkel, prevenációs céllal segíthető a gyermekek átlagos fejlődésmenete. A prevenációs fejlesztő programok előre meghatározott időszakokban a JEB szakmai szervezeti egységeiben működtek.

2024. évben a bölcsődékben és a Biztos Kezdet Gyerekházban is sor került Kutyaaterápiás (állatasszisztált) foglalkozásra. A foglalkozás során a kutya jelenléte és aktivitása biztosítja, hogy a gyermekek fizikai, érzelmi, szociális és kognitív funkciói javuljanak. A gyermekek a foglalkozást tartó felnőttek segítségével alakítottak ki kapcsolatot az állattal. A foglalkozás pozitív hatásai voltak: szorongás oldás, motiváció növelés, nagymozgás, finommotorika, szociális-kommunikációs készségek, figyelem, koncentráció fejlődés, élményterápiás hatás. Természetesen a segítőkutya vizsgázott terápiás állat, a feladatra felkészített, minden körülmények között kiegyensúlyozott, nyugodt, agressziótól mentes, szociálisan érzékeny, barátságos, bízik az emberekben, az erős környezeti ingereket (zaj, szagok, hirtelen mozgás) is jól bírja. A foglalkozáson való részvételhez külön szülői beleegyező nyilatkozatot kértek.

A Játékvár Bölcsődében 10 alkalommal Dinamikus Szenzoros Integrációs Terápiát vehettek igénybe a területben élő családok. A korai intervenció hatására a gyermek fejlődése optimalizálódhat. Ezeket az alkalmakat a családok rendszeresen igénybe vették, ahol a kisgyermekek fejlesztése mellett a szülők is pszichológiai tanácsadásban részesülhettek.

Az év során gyermekfogászati alapellátás keretén belül a Semmelweis Egyetem fogorvos hallgatói által tartott prevenció fogászati szűrésre került sor minden bölcsődében. Minden gyermeket megvizsgáltak és a szülőket írásban tájékoztatták az esetleges problémákról, további kezelések lehetőségeiről.

A bölcsődei nevelés feladatai közé tartozik többek között a megismerési folyamatok fejlődésének segítése. A természettudományos nevelés fontos területe a kora gyermekkorak, mert megalapozza a tudományos megismerést, és a későbbi tanulási képességekre (korai iskolaelhagyás megelőzésére) is pozitív hatással van. A szülők és a kisgyermeknevelők részére természetes anyagokat, terméseket, újrahasznosított anyagokat bemutatva, ismertette meg a környezetükben lévő törvényszerűségeket a 12 alkalmas előadássorozat, melynek otthont adott a Mini-Manó Bölcsődében lévő Edu-Lab.

„Szülőség okosan” címmel előadásokra került sor minden bölcsődében. A program célja a szülők ismereteinek és önbizalmának növelése, ezáltal a jobb szülő-gyermek kapcsolat elősegítése. A szakember nem azt mondta el, hogyan kell szülőnek lenni, hanem gyakorlatias stratégiákat adott, amelyeket a családok az értékeikhez, meggyőződéseikhez és igényeikhez igazíthattak. A résztvevő szülők mindegyike nagyon jól érezte magát az előadásokon.

2024. évben összesen 10 alkalommal volt lehetőség arra, hogy pszichológus szakember közreműködésével szülői tréningeket tartsanak a bölcsődékben, melynek célja a szülők tájékoztatása és felvilágosítása volt a gyermekek fejlesztésének szükségességéről és lehetőségeiről. A tréningek során a szülők részletes információt kaptak arról, hogy mely esetekben javasolt a különböző fejlesztési programok alkalmazása. A fejlesztés ajánlott mindazon kisgyermekek számára, akiknél beilleszkedési vagy magatartási problémák, esetleg zavarok léptek fel, mivel ezek a tényezők gyakran hátráltathatják a megfelelő szociális és viselkedési készségek kialakulását.

Pszichológus tanácsadás

A 2024-es évben is folytatódott a korábban kialakult gyakorlat a bölcsőde-pszichológiai tevékenység keretében:

- **Bölcsődelátogatások** havi rendszerességgel folytatódtak, intézményenként átlagosan két-három napot érintve. Ezek során a bölcsődei csoportokban nevelkedő gyermekek megfigyelése és folyamatos nyomon követése zajlott, szükség esetén pedig konzultáció történt a kisgyermeknevelőkkel és a bölcsőde vezetőjével.
- **Biztos Kezdet Gyerekház** látogatása havonta átlagosan 3-4 alkalommal, ahol a szakember bekapcsolódott a mindennapi tevékenységekbe, valamint lehetőséget biztosított konzultációra és életvezetési tanácsadásra a szülők és munkatársak számára
- **Szülői konzultációk** személyesen, telefonon és online formában.
- **Családlátogatás** bölcsődevezetőkkel, illetve a Biztos Kezdet Gyerekház munkatársaival családlátogatáson való részvétel, ami egy még átfogóbb, részletesebb képet rajzolhat ki a család működéséről, valamint megkönnyíti a direkt segítségnyújtást és kommunikációt
- **Életvezetési tanácsadás** kisgyermeknevelők részére
- **Egyéni konzultációs lehetőség** bölcsődevezetők és helyetteseik számára.
- **Támogatás és konzultáció** a JEB Központi Szervezeti Egység dolgozói részére.

Egyéni foglalkozások szükség esetén játékos egyéni szociális készségfejlesztés tartása csoportonként egy-két gyermek számára.

A személyes, telefonos és online tanácsadási lehetőséget intézményenként átlagosan 10-12 fő vette igénybe. A leggyakoribb témák között szerepeltek a gyermekek életkori sajátosságai, fejlődési kérdések, regulációs problémák, valamint a családon belüli normatív és paranormatív krízisek, életvezetési nehézségek. Emellett gyakran merültek fel a sajátos nevelési igényekkel kapcsolatos kérdések is.

A tavaszi hónapokban a pszichológus és a gyógypedagógus lehetőséget kapott megbízási szerződés keretén belül az egyéni és kiscsoportos fejlesztés folytatására, melynek kijelölt helyszíne a Tücsök-Lak Bölcsőde tornaterme volt. A foglalkozások továbbra is szenzoros szemléletben szerveződtek, heti rendszerességgel 3 csoport megtartására volt lehetőség, csoportonként 30 percben. A fejlesztés iránt nagyszámú család érdeklődött, végül összesen 5 kisgyermek vett részt rendszeresen a foglalkozásokon. A fejlesztés ideje alatt ez alkalommal is lehetőség volt nevelési témákban szülőtréninget is igénybe venni, ezzel a lehetőséggel 4 szülő élt.

Május hónapban a pszichológus részt vett a SUSIEE Project keretében egy szakmai utazáson Palermóban, amelyet különböző szakmai anyagok írása előzött meg. A 3 napos tréning során a pszichológus előadást tartott a bölcsődei állatasszisztált foglalkozásokról.

A nyár folyamán a pszichológus részt vett a Biztos Kezdet Gyerekház által szervezett nyári táborban. Ennek keretén belül már a szervezési munkálatokban is aktívan részt vett, a tábor során pedig a napi feladatok ellátása mellett a munkatársak és a családok pszichés megsegítése volt a főbb tevékenység. A táborban megrendezésre került egy rövid csapatépítő, ismerkedő foglalkozás a szülők és a gyerekek részére, amelyet a pszichológus vezetett. A táborban töltött 5 nap alatt minden résztvevő család igénybe vette a konzultációs lehetőséget a körülmények adta kötetlen formában.

Nőtt a csoportban megfigyelt gyermekek száma, intézményenként 25-28 gyermek megfigyelésére került sor, közülük azonban csak 20 gyermek esetében volt indokolt a folyamatos figyelemmel kísérés, utánkövetés, gyakran kiegészítve szülői és kisgyermeknevelői konzultációkkal.

Szeptembertől a hangsúly a beszoktatás támogatására, az új szülőkkel való kapcsolatépítésre, pszichés segítségnyújtásra helyeződött. A gyógypedagógussal együttműködve megkezdődött az újonnan érkezett gyerekek pszichológiai és gyógypedagógiai szűrése. Fejlődési lemaradás észlelése esetén pedig megtörtént a gyermekek továbbküldése az illetékes diagnosztikai intézmények felé.

Integrált szülő- csecsemő konzultáció

A Józsefvárosi Egyesített Bölcsődék –Mini-Manó Bölcsődéjében integrált szülő - csecsemő konzultáció vehető igénybe. A konzulens segíti a szülők és a gyermek közötti kisiklások mielőbbi korrigálását, annak érdekében, hogy a gyermek kötődési mintája a biztos kötődés felé mutasson, a gyermek személyiségfejlődése normál úton haladjon, ezáltal egyénisége kiteljesedjen.

Olyan gyakori csecsemő és kisgyermek regulációs zavarok esetén nyújt segítséget a szakember, mint:

- indokolatlan hosszú sírás - túlzott nyugtalanság,
- szoptatási-étkeztetési nehézségek, étkezési nehézségek, (a gyermek az ételt nem fogadja el, az étkezést/ étkeztetést visszautasítja, figyelemeltereléssel étkezik, túlzóan válogatós),
- altatási- alvási – átalvási nehézségek (a gyermek éjszaka gyakran felriad, nehezen alszik el, alvása nyugtalan).

A szolgáltatás a kerületi családok számára elérhető és ingyenes.

2024 évben 18 család vette igénybe a szolgáltatást, a konzultációk három család esetének kivételével sikeresen lezárultak. A három család 2025 évben is igényt tart a szolgáltatásra, a konzultációs alkalmak az esetükben folytatódnak. A családok igényt tartanak a további kapcsolati lehetőségekre. Számukra telefonon elérhető a szakember.

A családok leginkább étkezési/étkeztetési elakadással, majd alvási/elalvási/átalvási nehézséggel, végül a legkisebb esetszámban túlzó dac korrigálásával keresték fel a szakembert.

A konzultációt igénylő családok mindegyikére jellemző, hogy a gyermek hozzáfér a digitális eszközökhöz. Több esetben a telefon, a laptop, mint figyelemelterelő eszköz van jelen a mindennapjaikban.

A konzulens munkáját segíti a bölcsőde éllemezésvezetője, aki az alternatív táplálkozás miatti étkezési/étkeztetési zavarok esetében tesz javaslatokat.

A bölcsőde nyári zárása alatt telefonon volt elérhető a szakember.

A szakember szaktudását a 2024 évben két alkalommal, a kizárólag konzulenseknek meghirdetett továbbképzéseken bővítette, melyek az alábbiak voltak:

- 2024.01.20-án „Várandósság előtt, közben, után – Lehetőségek az anya – gyermek kapcsolatot beárnyékoló kihívások, nehézségek feldolgozására”
- 2024. 10.05-én Alvás és alvászavarok koragyermekkorban.

Gyógypedagógiai fejlesztés

A Józsefvárosi Egyesített Bölcsődéknél az elmúlt két évben több lépcsőben állásbővítés történt a gyógypedagógiai területen és immár 2024. március 01. napjától 3 fő gyógypedagógus álláshellyel rendelkezik az intézmény.

A kisgyermek ellátásban fontos feladat a normál fejlődésmentől való eltérés korai felismerése, a hátrányok és következményeik enyhítésére való törekvés.

A bölcsődében dolgozó gyógypedagógusok ismerik a fejlesztő munka elméleti összefüggéseit, a különféle fejlesztőprogramok, gyakorlatok módszertani elveit, illetve azok gyakorlati végrehajtásának formáit. Munkájuk során együttműködnek a kisgyermeknevelőkkel, szülőkkel és fejlesztő szakemberekkel. Gyógypedagógusaik folyamatos szűrésekkel, megfigyelésekkel, csoportos és egyéni fejlesztőprogramokkal segítik a gyermekek fejlődését.

2024 évben szomatopedagógus és logopédus munkatársaik a bölcsődei csoportokban előre tervezett rendszernek megfelelően végezték feladataikat.

Gyógypedagógusaik felmérése alapján, ha a gyermek fejlődésmentében eltérés mutatkozott a szülői tanácsadáson vehettek részt. A konzultációs alkalmak során útmutatást kaptak a fejlesztés lehetséges módjáról és helyéről. A szülők számára a gyógypedagógus megtanított különböző játékos tevékenységeket, amellyel a kisgyermek fejlődését segíthették. A kisgyermeknevelők tanácsadást kaptak arról, hogy miként segíthetik meg a lehető leghatékosabb módon a rájuk bízott kisgyermeket. A gyógypedagógusaik a közös játéktevékenységeket bemutatták, hospitáltak, korrigáltak.

A fejlődés nyomon követése folyamatos. Kollégáik, ezen túl egyéni foglalkozásokat biztosítanak azon kisgyermek számára, akiknek fejlettségi állapota ezt indokolja.

Fontos jövőbeli feladat a gyermekek fejlődésének a visszamérése, erről a szülők tájékoztatása és ennek alapján a családok megsegítése. Ám ezen időszak alatt sem feledkezhetek meg az újonnan érkező gyermekek szűréséről, illetve a megkezdett egyéni foglalkozások folytatásáról.

Kollégáik által az év során 171 esetben kerültek gyermekek szűrésre, 83 esetben vettek fel SEED fejlődési skálát is, 12 gyermek részesült komplex korai fejlesztésben, továbbá 6 gyermeket dinamikus szenzoros integrációs megsegítésben részesítettek.

A Gyerekházban folyamatos szülőknek szóló tanácsadást történt, hiszen nagyon fontos, hogy a szociokulturális hátrányokkal küzdő családoknak is olyan formáját mutathassák meg a fejlesztő feladatoknak, amik könnyen elsajátíthatóak.

Logopédusuk játékos formában mérte fel a gyermekek állapotát. A csoportjában megfigyelte a gyermek spontán beszédét, kifejezéseit, kommunikációját. Figyeli a mozgását, aktivitását, figyelmét, vizsgálja szókincsét. Kisgyermeknevelőivel, szüleivel szorosan együttműködve fül-orr-gégésszel, védőnővel, hallásvizsgálatot kezdeményezi, melynek eredményétől függően tervezi a fejlesztő foglalkozás következő lépéseit.

Az életkori sajátosságokhoz igazodva, a bölcsődékben fejlesztő foglalkozás zajlott, heti egy alkalommal egyéni/ kiscsoportos terápiás formában. A terápia egy komplex folyamat, melynek célja a beszédindítás és az ehhez szükséges készségek kialakítása, így szerepet kap benne többek között a hallási figyelem, a nagymozgások, a finommotorika fejlesztése, a saját testen, térben való tájékozódás képességeinek fejlesztése, valamint az emlékezetfejlesztés is. A komplex gyógypedagógiai foglalkozás maximálisan alkalmazkodik a gyermekek egyéni haladási tempójához. Alaposan kidolgozott lépésekből áll, a fokozatosság elvére épít. Mozgatható, manipulálható eszközökkel tevékenykedtek, ennek hatására intenzíven fejlődik az aktív és passzív szókincs is.

A Gyerekházban hetente egy alkalommal vettek részt az odajáró családok gyermekei játékos beszédindító és mozgásfejlesztő foglalkozáson. Kifejezetten nagy igény volt a fejlesztésre. 61 családnál, és 68 gyermeknél mutatkozott olyan gyermeket érintő fejlődési nehézség, ami beavatkozást igényelt.

2024. évi bölcsődei megfigyelések, szűrések alapján összesen 171 fő gyermek igényelt különböző gyógypedagógiai fejlesztést vagy nyomon követést, konzultációt.

Kollégáik emellett az Otthoni gyermekgondozás szolgáltatásukban is részt vesznek heti rendszerességgel olyan koraszülött kisgyermekek ellátásában, ahol a kisgyermek állapota indokolja a fejlesztést. Ez a 2024-es évben 3 kisgyermeket érintett.

Otthoni gyermekgondozás

Az otthoni gyermekgondozás alapvető célja, hogy segítséget nyújtson az arra rászoruló családoknak iker szülés esetén, vagy ha a szülő betegsége miatt nem képes a gyermek gondozására.

A szolgáltatás gyakoriságát és időtartamát a család igényei határozták meg. Otthoni gyermekgondozás szolgáltatást a hét mindennapján, szükség szerint biztosítottak. A szakmai munka tartalma a gyermek életkorához, egészségi állapotához igazodó gondozás-nevelés, felügyelet volt.

Az otthoni gyermekgondozást ellátó kisgyermeknevelők feladatai:

Közreműködik, tanácsot ad a gyermek pszichoszomatikus fejlődését elősegítő napirend kialakításához.

A nyugodt étkezéshez (szoptatáshoz) szükséges tárgyi, környezeti feltételek megteremtése, segítése szükség esetén a gyermek etetése.

A gyermek alkalom szerinti pelenkázásának, öltöztetésének segítése, vagy annak elvégzése. Nyugodt alvást biztosító feltételek megteremtése.

Fürdetéshez szükséges eszközök előkészítése, a gyermek fürdetésének segítése, vagy a gyermek fürdetése.

A gyermek életkorának, fejlettségének megfelelő napirend, játszóhely és játéktevékenység megszervezése, a szülők figyelmének felhívása a gyermek korának megfelelő eszközökre, játékokra.

A gyermek etetéséhez, korának megfelelő táplálék szükség szerinti elkészítésben való segítség, vagy annak elkészítése, a gyermek etetése.

A gyermek levegőztetése az időjárásnak megfelelően.

Figyelemmel kíséri a gyermek testi, mozgás, értelmi, érzelmi fejlődését.

Figyeli a gyermekorvos, védőnő tanácsait, a preventív szűrések, kötelező oltások fontosságát, időpontját a szülőkben tudatosítja, közreműködik az oltások során.

2024. évben összesen 1840 órában 460 alkalommal, alkalmanként 4 óra időtartamban látták el feladatukat a kisgyermeknevelők.

Szolgáltatásukat a védőnőn keresztül, a honlapjukról, vagy a szülők egymásnak ajánlásaiból ismerték meg a családok.

Az otthoni gyermekgondozás szolgáltatásban dolgozó kisgyermeknevelők munkaidejük egy részében a Gyerekház feladatainak ellátását segítették.

Biztos Kezdet Gyerekház

A Biztos Kezdet Gyerekház gyermekvédelmi alapellátást szolgáltat a Gyvt. 38/A. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően. Elsősorban rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, hátrányos helyzetű, vagy halmozottan hátrányos helyzetű óvodáskort még el nem ért gyermekek egészséges fejlődéséhez biztosítja a képesség-kibontakoztató foglalkozást, állapotfelmérést, fejlesztést a szülőknek, elsősorban az anyukáknak a gyermekkel együtt történő részvételével.

A 2024-es évben a csoportos foglalkozásokat, fejlesztő programokat a megszokott heti tematikus terv alapján szervezték és tartották meg. A szülőket ügyintézésben segítették, adományokat fogadtak és adtak át, szükség esetén egyéni fejlesztésekben támogatták a családokat. Továbbra is igénybe vették a Gyerekház mosási és szárítási szolgáltatását, a telefonálási és internet használati lehetőséget.

Napi egyszeri kísétkézést biztosítottak a gyermekek részére, emellett lehetőség szerint segítettek a családokat tápszer és bébiétel adománnyal, esetenként tartós élelmiszerrel. Az édesanyákkal háztartási ismeretek keretében, alkalmanként közösen készítették a tízórait. Cigánykedd nevű program keretében – 6 alkalommal -, hagyományos cigány ételeket, finomságokat főztek, sütöttek. Ezen alkalmakkor az édesanyák ajánlottak egy-egy általuk gyakran készített ételt és azt, közösen főzték meg a Gyerekház konyhájában. Így készült szabolcsi töltött káposzta, sztrapacska, túrógombóc és házi gyúrt tészta is. Főzés közben beszélgettek a szokásokról, hagyományokról, kultúráról.

2024. évben 36 fő gyermek látogatta rendszeresen a Gyerekházat és vette igénybe a szolgáltatásokat. A rendszeresen bejáró gyermekek közül 14 fő gyermek a VIII. kerület valamely szegregátumában vagy szegregációval veszélyeztetett területén él életvitelszerűen. A rendszeresen bejáró gyermekek közül 15 fő gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, további 7 fő gyermek családja alacsony jövedelmű és/vagy gyermekjóléti alapellátásban részesül és/vagy eltérő fejlődésű gyermeket nevel.

A szülők pszichológusi, gyógypedagógiai, mentálhigiénés tanácsadáson, szülésznői beszélgető körökben vettek részt, összesen 27 alkalommal. Ezek az alkalmak segítséget nyújtottak a szülők számára a gyermekek nevelésében, a szülővé válás nehézségeinek megoldásában, ezzel erősítve a szülői kompetenciákat.

A JEB pszichológusa 84 alkalommal, gyógypedagógusai 96 alkalommal voltak jelen az intézményben, a napi feladatok segítése mellett, spontán beszélgető körök levezetését, csoportos és egyéni tanácsadást, konzultációkat, szűrést, fejlesztést elősegítő foglalkozásokat tartottak, végeztek, rendszeresen vettek részt szakmai megbeszélésükön. Segítséget nyújtottak a gyermekek esetleges fejlődési elmaradásának felismerésében, a gyermekek fejlődésének megfigyelésében. A Gyerekház dolgozói és a szülők számára útmutatást adtak, illetve gyakorlati tanácsokat biztosítottak a gyermekek fejlesztésének megsegítéséhez.

Az év során heti rendszerességgel biztosítottak mozgásfejlesztő foglalkozásokat, amelyeket gyógypedagógusok segítségével terveztek meg és vezettek le. A szakemberek igény szerint szűrtek és végeztek egyéni és/vagy csoportos fejlesztő tevékenységet minden kisgyermeknél, a szülő aktív bevonásával. A gyerekházban a zenei élményt a mindennapi mondókázás, éneklés mellett a JEB zenei felelőse és a Ringató foglalkozás vezetője segítette, összesen 48 alkalommal.

Önkéntes segítségével a szülők számára pénzügyi készségfejlesztést segítő fórumot szerveztek, 7 alkalommal ahol a tervezés, tudatosság és vásárlási szokások kerültek előtérbe. A szülők egyénileg is és csoportban is kaptak támogatást. A fórumokon összesen 16 szülő vett részt.

A közösségi programjaikkal, rendezvényeikkel a szociális kompetenciákat kívánják elősegíteni, külső kapcsolataikat elmélyíteni. A Gyerekház szolgáltatásainak megismertetése és új családok toborzása érdekében rendszeresen külső programot szerveztek. A 2024. évben 29 közösségi programot szerveztek, melyeket a Gyerekházban és külső helyszínen tartottak meg. A rendezvények szervezése alkalmával egy-egy jeles nap köré építették a tematikát és a helyi szükségleteket, igényeket vették figyelembe. Tartottak többek között farsangi mulatságot, a játszódudvaron húsvéti tojáskeresést, mikulás karácsonyi ünnepséget, állatkerti kirándulást, a hagyományos búcsúztató ünnepségüket és állatasszisztált foglalkozáson is részt vehettek a családok.

A jó időre való tekintettel augusztusig havonta egy alkalommal Családi délután nevű szabadtéri programon ismertették meg a szülőkkel intézményük szolgáltatását. Összel, több alkalommal látogattak el a kerületi Fűvészkertbe, ahol növények ültetését, gondozását sajátíthatták el a családok és ismerkedhettek a kertben élő növényekkel.

Tavasztól őszig a Dankó utcai közösségi kertben tartottak kéthetente ismerkedés a természettel témában foglalkozást, illetve alkalmanként csatlakoztak a nagyobb közösségi programokhoz, ahol Ringató és kézműves foglalkozással várták a kerületi családokat.

A 2024. év egyik nagyon fontos programja a Gyerekház 15. születésnapjának megünneplése volt. Az ünnepségen a Gyerekházat látogató családok nagy része, a Józsefvárosi Önkormányzat, mint Fenntartó és a Társadalmi Esélyteremtési Igazgatóság is részt vett. A jeles napra egy a Gyerekház mindennapjait bemutató kisfilm készült, amelyet a délelőtti folyamán közösen néztek meg a vendégekkel.

Nyáron ismét megszervezték Családi táboroztatásukat, ahol 8 családnak tudták biztosítani a nyári családi programot. A tábor 5 napja lehetőséget biztosított, hogy jobban megismerjék a családok belső működését, ritmusát, sokkal bensőségesebb kapcsolat alakult ki a dolgozók és a családok között, és a családok belső kötelékét is erősítette.

Heti rendszerességgel tartottak szakmai teameket, összesen 56 alkalommal. A kibővített szakmai megbeszéléseken, melyeken a társszervek szakemberei, szociális munkások, családsegítők, intenzív családmegtartó szolgálat munkatársai, pszichológus, gyógypedagógus, védőnő vettek részt. Együttműködtek a JSzSzGyK-val, kerületi bölcsődékkal, a Kesztyűgár Közösségi Házal, RÉV8 Józsefvárosi Rehabilitációs és Városfejlesztési Zrt.-vel.

EduLAB 0-6 Felfedező gyermek - játékos természettudomány labor

2022. márciustól működik az EduLAB 0-6 Felfedező gyermek - játékos természettudomány labor (<https://old.jozsefvaros.hu/hir/77361/megnyilt-az-edulab>) a Mini-Manó bölcsődében.

A bölcsődei nevelés feladatai közé tartozik a megismerési folyamatok fejlődésének segítése a kisgyermeknevelő aktív részvételével és a megfelelő környezet kialakításával.

A természettudományos nevelés fontos területe a kora gyermekkorban, mert megalapozza a tudományos megismerést, és a későbbi tanulási képességekre (korai iskolaelhagyás megelőzésére) is pozitív hatással van.

A pedagógiai célok megismerési folyamatokkal való összekötésének egy igen kedvező helyszíne lehet a normál bölcsődei környezettől eltérő környezetben való játékos tudásátadás, a nevelők felügyeletével és a szülők, esetleg kisebb testvérek bevonásával egy-egy szombat délután keretében. Emellett ez a tér helyet ad arra is, hogy a családok ismerkedhessenek egymással és egy jó közösséget alkothassanak.

Hétköznapi délelőttönként a bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek, valamint a Gyerekházban gondozott családok vették igénybe heti rendszerességgel a Labort.

2024. évben a kerületi családok számára előre hirdetett időpontokban szombatonként térítésmentesen volt látogatható a Labor.

Két „turnusban” :

1. – 16 szombati alkalommal (2024.01.13.- 06.08.),
2. – 8 szombati alkalommal 2024.09.21.- 11.30.) vehették igénybe a családok ezt a lehetőséget egy-egy alkalommal 3-5 család regisztrált a szolgáltatásra, tehát éves szinten kb.: 46 család (gyermek szülőjével) töltött aktív játékidőt ebben a környezetben.

A józsefvárosi családoknak segítség lehet még a bölcsődei ellátás „megismerésére” is. (bár nem ez a cél, ez csak egy későbbi lehetőség) Az alkalmakon részt vevő családok között van, akinek a gyermeke nem jár bölcsődei közösségbe.

Egyéb szolgáltatás

Népkonyha

A 243/2020. (VI.03.) számú Polgármesteri döntés alapján a JEB 2020. június 2. napjától főtt ételt biztosít a Józsefvárosi Szociális Szolgáltató és Gyermekjóléti Központ telephelyeként működő Népkonyha számára. A napi 350 adag egyszeri egy tál meleg ételt a Babóca Bölcsőde tagintézmény konyhája készíti el. A Babóca Bölcsőde gyermekei számára a Mini-Manó Bölcsőde konyhája készíti el az ételeket.

Szakképzés és egyéb képzések

A JEB a Szervezeti és Működési Szabályzatában foglaltaknak megfelelően 2016. márciustól részt vesz a duális képzésben. Ennek keretében 2024. évben a Semmelweis Egyetem Raoul Wallenberg Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája, a Semmelweis Egyetem Semmelweis Ignác Többcélú Szakképző Intézménye, továbbá a Kanizsay Dorottya Katolikus Gimnázium, Egészségügyi Technikum és Szakképző Iskola összesen 110 fő tanulója vett részt gyakorlati oktatásban. 2024. május és június hónapban a 40 fő végzős tanuló sikeres záróvizsgát tett.

A Bölcsődéket - a magas szakmai színvonal elismeréseként - több oktatási intézmény is választotta gyakorlati helyszínének (pl. ELTE-TOK, Károli Gáspár, Apor Vilmos, Gál Ferenc Egyetem, Pannon Kincstár).

Térítési díjköteles önként vállalt alapellátáson túli szolgáltatás

Időszakos gyermekfelügyelet

A szülő elfoglaltságának idejére, néhány órára kérheti gyermeke felügyeletét a bölcsőde nyitvatartási idejében. Időszakos gyermekfelügyeletet a gyermek törvényes képviselőjével kötött írásos megállapodás alapján biztosítanak. Ez alapján az időszakosan gondozott kisgyermek felvehető normál bölcsődei csoport üres férőhelyére a szociális és gyermekjóléti ellátásokról szóló 35/2023. (X.19.) önkormányzati rendelet szerint a JEB Bölcsődéiben.

Az időszakos gyermekfelügyelet térítési díj ellenében vehető igénybe. A havi befizetendő térítési díj az igénybevett gondozási órák és étkezési alkalmak alapján kerül megállapításra 2024. évben időszakos gyermekfelügyelet szolgáltatást összesen 5.139 órában vettek igénybe a családok. A szülők által befizetésre került 2.569.500, - Ft óradíj és 712.875, - Ft étkezési díj.

3.2.2. Átmeneti Gondozás

JSZSZGYK Átmeneti Gondozás (CSÁO, GYÁO) 2024. évi működésének tapasztalatai

A Gyermekek Átmeneti Otthona a VIII. kerület egész területére kiterjedően, valamint; Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. Kerület Önkormányzatával kötött ellátási szerződés alapján egy férőhely, Budapest Főváros VI. Kerület Terézváros Önkormányzatával, továbbá Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzatával kötött ellátási szerződés alapján egy-egy férőhelyet biztosít a fenti kerületek rászoruló gyermekei részére.

Az Átmeneti Gondozás szakmai egység felépítése:

- **Gyermekek Átmeneti Otthona (JsZSZGYK – ÁG – GyÁO)**

1088 Budapest, Szentkirályi u. 15. I. 4. - 12 fő ellátott

- **Családok Átmeneti Otthona (JsZSZGYK – ÁG – CsÁO)**

Telephelyei:

1086 Budapest, Koszorú u. 14-16. - 34 fő ellátott

1082 Budapest, Kisfaludy u. 5. fsz.4. - 6 fő ellátott

Külső férőhelyei: - 20 fő ellátott

1089 Budapest, Sárkány u. 14. fsz.1.

1086 Budapest, Karácsony S. u. 22. I.22.

1089 Budapest, Kőrös u. 4/a I.9.

1086 Budapest, Magdolna u. 12. 1/20.

1086 Budapest, Dankó u. 17. 2/23.

A **Családok Átmeneti Otthona** 2018. január 01.-én nyílt meg Józsefvárosban. Elsődleges feladata a gyermekvédelmi törvény rendelkezése szerint, hogy segítséget nyújtson, s fogadja az életvezetési problémák, vagy más szociális és családi krízis miatt átmenetileg otthontalanná vált, hátrányos helyzetű józsefvárosi családokat, anyákat és gyermekeiket. Továbbá befogadja a védelmet kereső egyedülálló szülőket, várandós és bántalmazott, anyákat és gyermekeiket, illetve a szülészetről kikerülő anyát és gyermekét, valamint a várandós anyát és annak kérelmére annak élettársát vagy férjét.

A kerületi átmeneti gondozás célja, hogy szervesen illeszkedve a kerület szociális- és gyermekvédelmi rendszerébe, segítséget nyújtson, s fogadja az életvezetési problémák, vagy más szociális és családi krízis miatt átmenetileg otthontalanná vált, hátrányos helyzetű józsefvárosi családokat, anyákat és gyermekeiket. Továbbá befogadja a védelmet kereső egyedülálló szülőket, várandós és bántalmazott, anyákat és gyermekeiket, illetve a szülészetről kikerülő anyát és gyermekét, valamint a várandós anyát és annak kérelmére annak élettársát vagy férjét.

2024-ben összesen 86 főt láttak el, ebből 48 fő kiskorú, 38 fő szülő, mely összesen 23 család ellátását jelenti az otthon rendelkezésre álló 7 lakrész, 1 külső telephely, illetve 5 külső férőhelyes ingatlan, az engedélyezett 60 fős férőhelyére vetítve. Ebből 5 család esetében 72 órás krízisellátásra került sor.

A **Gyermekek Átmeneti Otthona** 2002. óta barátságos, családias, meghitt légkörrel nyújt otthont átmeneti jelleggel, a nélkülöző gyermekek és indokolt esetben édesanyjuk számára. Az otthonban dolgozó gyermekfelügyelők, nevelő és a családgondozó a kiskorúak (0-18 éves korig) gondozásában átmenetileg helyettesítik a törvényes képviselőt, teljes körű ellátás biztosítása mellett.

A tavalyi évben Család – és Gyermekjóléti Szolgálat összesen 5 gyermeket, a Család – és Gyermekjóléti Központ 11 gyermek vonatkozásában vette igénybe az átmeneti otthon szolgáltatását. Egy esetben volt indokolt az anya elhelyezése az újszülött gyermekével.

A 2023. évi és a 2024. évi adatokat összehasonlítva megállapítható, hogy 2024-ben egyetlen egy esetben történt nevelésbe vétel, ideiglenes hatályú elhelyezésre nem készült javaslat.

2024. éves kihasználtsági adatok havi bontásban

Hónapok	Gondozási napok	Gondozási napok/átlag
Január	155	5,00
Február	145	5,00
Március	217	7,00
Április	210	7,00
Május	321	10,35
Június	410	13,67
Július	403	13,00
Augusztus	403	13,00
Szeptember	390	13,00
Október	355	11,45
November	351	11,70
December	372	12,00
Összesen:	3732	10,18

Otthonba kerülés indokai a 2024 évben

- 9 ügyben, 9 gyermek vonatkozásában elégtelen lakhatási probléma miatt vált indokolttá a gondozás megindítása
- 1 esetben, 2 gyermek kapcsán volt a bekerülés oka a törvényes képviselő szenvedély betegsége
- 2 ellátott törvényes képviselőjénél állt fenn életviteli probléma, ebből 1 főnek a gondozása még tart
- 1 kiskorú került elhelyezésre családon belüli bántalmazás miatt
- 1 fiatakorúnak családi konfliktus miatt vált indokolttá az átmeneti gondozása
- 1 kisgyermek törvényes képviselő igazolt távolléte miatt kapott elhelyezést

A gyermekek elhelyezésének alakulása 2024. évében

Az 2024 évben egyetlen egy esetben történt hazagondozás, illetve egy esetben történt nevelésbe vételre javaslat, 12 gyermekek ellátása még tart.

A gyermekek veszélyeztetettségét és az átmeneti otthonba történő elhelyezésének okát nem lehet egyetlen egy problémával definiálni vagy sűríteni. A gondozás kezdetével szinte minden esetben kirajzolódik, hogy összetett problémahalmazzal kell dolgozni. Sok családnál kezdetben nem is lehet megállapítani az otthonban történő elhelyezés fő indokát.

2024. évében több esetben mosódott össze a lakhatási probléma a családon belüli bántalmazással. A felmerülő problémákat, illetve a cselekvési tennivalókat a gondozási – nevelési tervben rögzítették. A tervezés folyamatába bevonják a szülőket is, illetve a családgondozót és esetmenedzsert, valamint a gyermek ügyében érintett pszichológust, akikkel karöltve fogalmazták meg céljaikat, elvárásaikat, hogy a család az átmeneti gondozás végeztével valóban felelősségteljes családként tudjon funkcionálni.

2024 évében is tovább fokozódtak a társadalmi egyenlőtlenségek. A létbizonytalanság és leginkább a szegénységgel megküzdő családok – munkanélküliség, megoldatlan lakhatás, emelkedő albérletárak, alapvető szükségletek biztosítása, elhanyagolás, egyéb problémák egyre mélyülnek, az érintettek száma egyre magasabb.

A 2024 év összességében nézve egy kiszámíthatóbb év volt, miután az elhelyezett gyermekek összetétele nem változott hónapról-hónapra, így a tevékeny és komplex gondozási folyamatba is sokkal könnyebben tudták bevonni a törvényes képviselőket.

Nehézséget jelentett, hogy a diszfunkcionálisan működő szakellátás és az arra nehezedő összes probléma az átmeneti gondozást is beárnyékolta. A gyermekek elhelyezése nagyban függ a gyermekvédelmi rendszer állapotától, ahol egyre nagyobb teher nehezedik az intézmények dolgozóira.

4. A FELÜGYELETI SZERVEK ÁLTAL VÉGZETT GYERMEKVÉDELMI SZAKMAI ELLENŐRZÉSEK TAPASZTALATAINAK, TOVÁBBÁ A GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI SZOLGÁLTATÓ TEVÉKENYSÉGET VÉGZŐ ELLENŐRZÉSÉNEK ALKALMÁVAL TETT MEGÁLLAPÍTÁSOK BEMUTATÁSA.

A Család- és Gyermekjóléti Központban, a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál 2024-ben nem volt előre tervezett gyermekvédelmi szakmai ellenőrzés.

Az Átmeneti Gondozás gyermekvédelmi szakmai munka ellenőrzését 2024. év februárjában Budapest Főváros Kormányhivatala Gyámügyi Osztálya által végzett átfogó ellenőrzésre került sor. A vizsgálat nem állapított meg hiányosságot, a működés a hatályos jogszabályi feltételeknek megfelel.

2024. szeptemberében az Önkormányzat fenntartói ellenőrzést végzett a GYÁO-ban, amely teljeskörűen kiterjedt a tárgyi, szakmai feltételekre, az adminisztrációs tevékenységre, valamint a tényleges szakmai munkájukra.

A szakmai vezetők által végzett belső ellenőrzés folyamatos, amely az adminisztráció vezetésének figyelemmel kísérése, az esetekről folyó egyeztetésben, illetve az esetmenedzserek, családsegítők beszámoltatása útján valósul meg. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál végzett tevékenység dokumentációjának ellenőrzése negyedévente a szakmai vezető által megtörténik. A Népegészségügyi Főosztály, a GYÁO és CSAO esetében folytatott le közegészségügyi vizsgálatot, melynek eredménye pozitív eredménnyel zárult.

A szakmai vezető által végzett belső ellenőrzés folyamatos a Család- és Gyermekjóléti Központban, amely az adminisztráció vezetésének figyelemmel kísérése, az esetekről folyó egyeztetésben, illetve az esetmenedzserek beszámoltatása útján valósul meg.

5. JÖVŐRE VONATKOZÓ JAVASLATOK, CÉLOK MEGHATÁROZÁSA A GYVT. ELŐÍRÁSAI ALAPJÁN (MILYEN ELLÁTÁSOKRA ÉS INTÉZMÉNYEKRE LENNE SZÜKSÉG A PROBLÉMÁK HATÉKONYABB KEZELÉSE ÉRDEKÉBEN, GYERMEKVÉDELMI PREVENCIÓS ELKÉPZELÉSEK)

A JSZSZGYK intézményvezetés tervei, elképzelései

A JSZSZGYK alkalmazkodva a változó igényekre már az elmúlt években törekedett arra, hogy szervezeti kultúráját olyan mértékben alakítsa, hogy minél hatékonyabban tudjon megfelelni kihívásoknak. Ennek keretében szervezeti struktúráját egyszerűsítette, a kliensutakat egyértelművé tették, az elérés növelése érdekében rövidítették.

A folyamatos fejlesztések, feladatbővítések igénylik a szervezet irányítási struktúrájának újra gondolását is. 2024-ben a vezetői struktúra kibővítésre került egy fővel, aki szakmai intézményvezető-helyettesi pozícióban hatékonyan tudja a vezetési teendőket ellátni.

Az intézmény egészét érintő fejlesztési prioritás a 2025 évben a jelzőrendszeri tagok felkészítése, támogatása a gyermekvédelmi rendszer változásaira. Ennek érdekében a tagok felé intenzív tájékoztatási kampányt indítanak, melynek első lépéseként már a közoktatási intézmények felé jelezték a fokozott együttműködési szándékukat. Sikerült a Belső-Pesti Tankerület vezetőivel, valamint a gyermekvédelmi szakmai egységekkel közös fórumot találni, így közösen tudják képviselni a gyermekek érdekeit. A tankerülettel történt megállapodás értelmében a JSZSZGYK és a gyermekvédelmi szakmai egységek vezetői is részt vesznek az iskolák igazgatói értekezletén.

Céljuk, hogy az iskolákkal kialakult együttműködési formákat kiterjesszék az óvodák és bölcsődék felé is. Mindezzel, valamint szakmai egységek közötti szoros kooperációval, nagyban tudják biztosítani a kerületi gyermekvédelmi háló erősségét.

A 2025. évben Átmeneti gondozások szakmai egységének fejlesztése is a célkitűzéseik közé tartozik. Már korábban is felmerült az otthon elköltöztetése új telephelyre, a Dankó utcai óvoda épületébe, ennek tervezési munkálatai megkezdődtek.

A Gyermekek Átmeneti Otthona jelenleg 1 csoportban 12 fő kiskorú gondozását tudja egyidejűleg biztosítani. Az átalakítással tervezett bővítés esetén az engedélyezett létszám 24 főre növekedik, s lehetőség nyílik a jogszabály adta keretek között a szülő felvételére is az otthonba. A lehetséges maximális létszám az átmeneti gyermekotthon szolgáltatás esetén 40 fő. Egy esetlegesen nagyobb és korszerűbb telephelyre történő költözés esetén, bővíteni szeretnék a gyermekotthon jogszabály adta profilját és elhelyezést, valamint egy komplexebb gondozási formát szeretnének nyújtani a kerületben élő krízishelyzetbe kerülő gyermekeknek, s a rászoruló szülőknek.

A Gyermejjóléti Központ keretében a FiDo Ifjúsági Központhoz szorosan köthető tevékenységek mellett, a Család- és Gyermejjóléti Központ speciális feladatai közül az utcai (lakótelepi) szociális munkát is ellátja, ezzel a csellengő, felügyelet nélkül maradó kiskorú gyermekekkel végez segítő munkát. A tervek között szerepel, hogy szorosan kapcsolódva a Józsefvárosi Önkormányzat JóKer programjához, a FiDo is részt vesz a program közösségi, ifjúsági, részvételi programokban. Ennek legfontosabb eleme a 'Tali a Téren' programrész, melynek keretében a FiDo közösségi ifjúsági/szociális tevékenységét kiviszi a közterületekre, ahol heti egy alkalommal szerveznek, közvetlen elérésű programokat.

2025-ben tervezik az adománykezelés önálló, a szakmai egységeken átnyúló szervezését. Ez egy önálló adomány raktárat, az adományok szervezéséért felelős szociális munkást - aki minden szakmai egység, így a gyermekvédelem felé történő tervezett adomány gyűjtés lebonyolítását végzi- jelent a jövőben.

A családon belüli erőszak megjelenése a gyermekek számára különösen súlyos veszélyeztető tényező. Ennek megjelenése egyre gyakoribb, és a gyermekekre gyakorolt hatását mindenféleképpen fokozottan kell figyelembe venni. A megoldási mód a családon belüli erőszak megelőzése, s a felmerült esetek célzott kezelése lenne. 2025-ben, EU pályázat támogatásával elindítják a JSZSZGYK áldozatsegítő csoportját, mely az áldozatok védelme, illetve az esetkezelés kapcsán erősíti a családok, ezen belül a gyermekek helyzetét.

A Család- és Gyermekjóléti Központ részéről

A Család- és Gyermekjóléti Központ esetében fontos fejlesztendő terület az egyes szolgáltatások erősítése, ezek az alábbiak:

- **Jelzőrendszeri esetmegbeszélő csoport** – Még mindig tapasztalják, hogy a jelzőrendszer tagjai több esetben is segítségre szorulnak egy-egy konkrét eset kapcsán, nem tudják, kihez fordulhatnak segítségért, mi a legadekvátabb lépés, amivel segíteni tudnának. E felismerés, illetve a jelzőrendszer hatékonyabb együttműködésének elősegítése érdekében hívták életre a havonkénti esetmegbeszélő csoportjukat, melyet 2022 novembere óta működtetnek. A csoportban részt vesznek bölcsődék, óvodák, iskolák szakemberei, kórházi szociális munkások, a pedagógiai szakszolgálat munkatársai, a védőnői szolgálat vezetője, de jelen voltak többek közt a rendőrségtől is. Ez azért is különösen fontos, mert a különböző szakmák képviselői egymást jobban megismerhetik, egy-egy eset kapcsán közvetlen információcserére is lehetőség nyílik, az esetfeldolgozása kapcsán megélhetik, hogy problémáikkal nincsenek egyedül, támogatást, segítséget kaphatnak. Az esetmegbeszélésen túl, lehetőség van tematikus alkalmak megrendezésére is, amit a résztvevők igényeihez igazítanak. Ilyen témák például: egyszülős és mozaik családok, örökbefogadás, fogyatékoság a családban, válás/gyász, kora gyermekkori bántalmazás hatásai, stb.
- A tavalyi évben útjára indított **iskolai „road show”**-t az idén is folytatni kívánják. Ezen alkalmak során a Mentál csoportjuk az iskolai szociális segítőkkel közösen egy-egy, az iskolákat kiemelten foglalkoztató témában tart előadást. Szintén az iskolákban volt rá példa, hogy egy konkrét iskolai konfliktus kapcsán biztosítottak mediációs alkalmakat a felmerülő helyzet megoldása érdekében.
- A szakmai munka hatékonnyá tétele érdekében 2024-es évben megkezdődött egy szervezetfejlesztés, mely 2025 júniusában fejeződik be. Ennek célja a Központban dolgozó szakemberek szakmai munkájának támogatása, megerősítése. Ennek érdekében havi szinten esetmegbeszélő fókuszú tréningnapokon vesznek részt a munkatársaik.
- A **FiDo Ifjúsági Park** tekintetében terveik között szerepelnek nagyobb szabású tematikus programok, a 2024-es évben megkezdett programokkal párhuzamosan.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat részéről

A 2024-es év a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat számára kihívásokkal teli időszak volt. Bár a jelzőrendszer fontosságára egyre hangsúlyosabban jelenik meg, ami mindenképpen előrelépés, azonban a szakemberek egyre összetettebb társadalmi és gazdasági problémákkal néznek szembe, egy-egy eseten belül is egyre több a megoldandó probléma.

A jelzőrendszeri tagokkal folyamatos volt a kommunikáció, ha személyes jelenlétet nem is tudtak mindig minden esetmegbeszélésen biztosítani, a telefonos és online felületek adta lehetőség biztosította az információk és tapasztalatok megosztását.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat teljes létszám feltöltöttsége 2024. évben bár időnként megvalósult, de a fluktuáció így is hatalmas. Sokan rövid időn belül váltanak, mert a feladatok súlyát nem mindenki tudja jól kezelni. Egyre nehezebb jól képzett és elhivatott munkaerőt találni a távozó kollégák helyett. Sajnos egyre több a pályaelhagyó kolléga, mert más szférák bérezésével a szociális ágazati bértáblának még mindig nem sikerült felvennie a versenyt.

Az esetszámok emelkedése már érezhető, amihez hozzájárultak a 2024. évben frissülő szakmai protokollok, valamint az a szabályozás, amely szigorúbb szankciókhoz köti a jelzések elmulasztását. Amíg 2023. évben összesen 875 jelzés érkezett a Család- és gyermekjóléti szolgálathoz, ez a szám 2024. évben már 1244 volt, ami azt jelenti, hogy munkanapokra levetítve napi közel 5 jelzés érkezett. És ezek csak a jelzések száma, azokat az eseteket nem takarja, ahol önkéntes felkeresésen alapuló munka vette kezdetét.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkája elengedhetetlen volt a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentésében és a gyermekek biztonságának megőrzésében. Történtek ugyan előrelépések, de a szakemberhiány és a növekvő szociális problémák miatt a rendszer továbbra is komoly kihívásokkal néz szembe. A következő években még nagyobb hangsúlyt kell fektetni a szakmai utánpótlás biztosítására, a bérezés javítására és az integrált, hatékony segítségnyújtás fejlesztésére. Arról nem is beszélve, hogy a munkatársaik biztonságos munkavégzésével is foglalkozni szükséges. Több verbális támadás éri a munkatársaikat, hisz a gyermekvédelmi vonalon rengeteg negatív fogadtatásban van részük.

Az Átmeneti Gondozás részéről

A **Gyermekek átmeneti otthonának** új helyre történő költözésével szeretnék a gyermekotthon profilját bővíteni, illetve a 15/1998. (IV.30.) NM. rendelet jogszabályi előírásainak megfelelően biztosítani a további működést, különösen:

- szabad levegőn való tartózkodás biztosítása – udvar
- akadálymentesség kialakítása
- bántalmazott, krízis helyzetbe került, kizsákmányolt, prostitúcióra kényszerített és veszélyhelyzetben lévő várandós anyáknak, illetve kisgyermekes anyáknak az elhelyezését szeretnék Józsefvárosban biztosítani a jövőben.
- további céljuk a GYÁO Dankó utcai épületben egy kisebb tornaterem kialakítása, ahol teret biztosítanak terápiás foglalkozások számára is, illetve hidegebb időjárás esetén a gyerekek mozgására, fejlesztésére pl. Ayres terápia is.
- A 15/1998 (IV.30.) NM rendelet rendelkezése szerint: „A családok átmeneti otthonának külső férőhelye az ellátott család életvitelszerű tartózkodására szolgáló lakás, amelynek a) száraznak, világosnak, jól szellőztethetőnek és fűthetőnek kell lennie...”.

2024 évében jelentős változást történt az új Gyermekotthon terveinek ügyében, hiszen a szolidaritás pályázat keretein belül 20 millió Ft. összegű támogatást nyertek el, valamint képviselő testületi döntés alapján került kiegészítésre az összeg, annak érdekében, hogy egy új telephelyen egy korszerűbb Gyermekek Átmeneti Otthonban tudják biztosítani a közeljövőben az ellátást.

- A **Gyermekek Átmeneti Otthonának** további térítési díjmentességének fenntartását továbbra is javasolják.

6. GYERMEKKORÚ ÉS FIATALKORÚ BŰNELKÖVETÉSEK, MEGELŐZÉS

6.1. Kerületi bűnmegelőzési programok bemutatása

A Budapesti Rendőr-főkapitányság VIII. Kerületi Rendőrkapitányság adatszolgáltatása szerint 2024. évben is intenzív bűnmegelőzési tevékenységet folytatott. Szoros együttműködésre törekedtek az iskolákkal, az óvodákkal, az értelmileg sérült személyek speciális otthonaival, melynek eredményeképpen több alkalommal az iskola rendőre, a bűnmegelőzési előadó, és a közlekedési előadó előadásokat tartottak, játékos vetélkedőket szerveztek, valamint hasznos tanácsokkal látták el a leginkább veszélyeztetett személyeket. Összességében elmondható, hogy a célközönség mindig nagy lelkesedést mutatott az adott előadást, foglalkozást tartó rendőrök felé.

Az iskola rendőre rendszeresen tartott előadást a kerületi közép- és általános iskolákban. Az előadások témái változatosak, a korosztályt érintő problémákra helyezik a hangsúlyt, különös tekintettel az internet, illetve a kábítószer veszélyeire, valamint zaklatás témakörében. 2024. évben 6 iskolában, 25 alkalommal, összesen 857 diák és 20 fő pedagógus részére tartottak előadást.

Fentieken túl előadást tartottak két alkalommal összesen 70 fő részére a közbiztonságra különösen veszélyes eszközökről, egy alkalommal 40 fő részére a 112-es hívószámmal kapcsolatos tudnivalókról.

A SOTE által szervezett gyermektáborban interaktív bűnmegelőzési előadást tartottak 45 fő általános iskolás részére.

Kiemelt hangsúlyt fektetnek az áldozattá válás megelőzésére, ezért 2024. évben is igyekeztek a lehetőségekhez mérten kapcsolatot tartani az időskorú személyekkel foglalkozó otthonokkal, intézményekkel. Figyelemmel arra, hogy ez a korosztály volt a leginkább veszélyeztetett. Az áldozatvédelmi referens elérhetősége valamennyi intézmény vezetője által ismert, így lehetőség adódik azonnali segítségnyújtásra.

A Józsefvárosi Áldozatsegítő Szakmai Rendszer (a továbbiakban: JÁSZER) célja, hogy a bűnmegelőzés, az áldozattá válás megelőzése és az áldozatsegítés, valamint az ismételt áldozattá válás elkerülése érdekében tett kerületi önkormányzati, állami és egyházi szervezetek munkáját összekapcsolja és a segítségnyújtást személyre szabottá és hatékonytá tegye. A programnak köszönhetően a JÁSZER 2024. évben programsorozatot indított a kapitányság munkatársai részére, annak érdekében, hogy hatékony segítséget tudjanak nyújtani az áldozattá vált személyeknek.

Előadást tartottak az Alföldi Átmeneti Szálláson 22 fő részére, az iskolák környékén elvárt magatartásról, illetve az áldozattá válás megelőzéséről.

2024. évben 82 áldozatvédelmi igazolás került kiadásra.

A Bűnmegelőzési Osztály közreműködésével több esetben juttattak el szórólapokat, prevenciós anyagokat a lakosság részére, melyben tájékoztatást nyújtottak a vagyonbiztonság növelése, az áldozattá válás lehetőségének csökkentése tárgyában. Ezen túlmenően a helyi sajtóban is tájékoztatták a lakosságot a vagyonvédelem szükségességéről és lehetőségeiről.

A kerületi idősek otthonában, nyugdíjas klubokban bűnmegelőzési előadásokat tartottak – 2024. évben 4 alkalommal 68 fő részére, 3 helyszínen – az online csalások témakörében. A helyi sajtó bevonásával tájékoztatták az idős embereket, a kifejezetten időseket célzó online csalások megelőzésével kapcsolatban. A Karácsonyi időszakban és Mindenszentekkor a bevásárlóközpontokban és a temetők környékén előforduló bűncselekményekről.

Az időskorú személyek sérelmére elkövetett bűncselekményekhez kapcsolódó krízisjelentést a 2024. évben 87 esetben töltöttek.

„A SZER, ami megváltoztat” elnevezésű drogprevenciós előadást hat kerületi iskolában, összesen 638 tanulóknak és 19 pedagógusnak tartottak, valamint a Fővárosi Gyermekvédelmi Szakszolgálat felkérésére 45 fő részére.

A kiberbűnözéssel kapcsolatban elmondható, hogy a sértettek sokszor gyanútlanok, nem teszik meg a szükséges intézkedéseket, hogy ne váljanak számítógépes, internetes visszaélések áldozatává. Ennek kapcsán a Rendőrkapitányság rendszeresen tájékoztatja az áldozatokat az ilyen típusú cselekmények megelőzésének, megakadályozásának lehetőségeiről. Az internet veszélyeiről 4 iskolában tartottak előadást, összesen 125 fő diák és 6 fő pedagógus részére.

Jelzőrendszeri tevékenység során sikerült elérniük, hogy több családon belüli erőszak jusson tudomásukra, ezáltal kevesebb maradjon látenciában, így hathatósabb segítséget tudjanak nyújtani a rászoruló családok részére. Sajnos több esetben szükséges volt gyermekek családból történő kiemelése, melyben a Józsefvárosi Szociális Szolgáltató és Gyermejkölési Központ gyors és hatékony segítséget nyújtott. 2024. évben 87 esetben éltek jelzéssel feléjük.

A társszervekkel – PATENT Egyesület, Családok Átmeneti Otthona, Gyermejkölési Központ, VIII. Kerületi Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Osztály, iskolavezetők, pedagógusok – rendszeresen részt vesznek családon belüli erőszak témakörben esetmegbeszéléseken, 2024. évben, 7 alkalommal, összesen 122 fő részvételével.

6.2. Bűnelkövetők számának alakulása

Gyermekekorú és fiatalkeorú bűnelkövetők számának alakulása

2024-ben 4 fő gyermekekorú elkövetőt azonosítottak, míg 99 fő fiatalkeorút. Jellemzően a csellengő életmód, kalandvágy és kíváncsiság vezérli tettük elkövetésében őket.

Családon belüli erőszak számának alakulása

Családon belüli erőszak gyanúja miatt 165 esetben indult eljárás.

Nők sérelmére elkövetett bűncselekmények

2024. évben összesen 830 esetben követtek el bűncselekményt nők sérelmére.

6.3. Józsefvárosi Kábítószer Egyeztető Fórum

A 2012-ben megalakult Józsefvárosi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (továbbiakban: KEF) a 70/2025. (II.04.) számú polgármesteri határozat alapján alakult újjá. A KEF a Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat jogi személyiséggel nem rendelkező, tanácsadó, koordináló és egyeztető jellegű fóruma. Tevékenységét a 1034/2023. (XII. 13.) számú Fővárosi közgyűlés határozattal elfogadott Fővárosi Drogstratégiával (2024-2029) összhangban álló, és a józsefvárosi kábítószer-helyzet sajátosságaira reagáló helyi drogstratégia és munkaterv alapján végzi, szorosan együttműködik a Budapesti Kábítószerügyi Egyeztető Fórummal.

Koordináló tevékenységével összhangot teremt a függőségi problémák kezelésében alapvető fontosságú négy fő szakterület: a prevenció, kezelés, ártalomcsökkentés, valamint a kínálatcsökkentés helyi szervezeteinek és intézményeinek munkája között, annak érdekében, hogy a Józsefvárosban lakó családok tiszta, rendezett és biztonságos környezetben, egészséges és tevékeny életet élhessenek.

A Józsefvárosi Önkormányzat elkötelezett amellett, hogy megerősítse a szenvedélybetegségek megelőzését és kezelését célzó tevékenységét. 2024 végétől koordinátort alkalmazott a KEF munkájának szervezésére, valamint olyan elismert szakembert kért fel a fórum szakmai vezetésére, akinek tapasztalata és szaktudása biztosítja a magas színvonalú, európai normákhoz igazodó, szakmailag megalapozott működést. A KEF az üléseit szükség szerint tartja, de évente legalább 5 alkalommal össze kell hívni.

A KEF célja a kerületben működő szervezetek tevékenységének feltérképezése és összehangolása, új szakmai programok és képzések szervezése, valamint a szenvedélybetegekkel való munka komplex támogatása. Kiemelt feladata a bizalom és az együttműködés megerősítése a szervezetek, szakemberek és az önkormányzat között. Az újjáalakuló KEF szakmai munkájának megindulásával egyidejűleg kezdetét vette egy szakmai alapokon nyugvó Józsefvárosi Drogstratégia megalkotása.

A KEF stratégiai céljai és szakmai feladatai részletesen:

- Szakmai támogatás a Józsefvárosi Drogstratégia előkészítéséhez, végrehajtásához, monitorozásához és értékeléséhez. Annak érdekében, hogy az Önkormányzat megfelelően fel tudjon lépni a szenvedélybetegség és a különböző függőségek széleskörű terjedése és ártalmai ellen, szükség van egy szakmailag megalapozott kerületi drogstratégia elfogadására, amelynek véleményezésében és szakmai támogatásában a KEF tagjai aktívan részt vesznek.
- Közreműködés a józsefvárosi drogproblémára vonatkozó hiteles, megbízható statisztikai, epidemiológiai és kriminológiai adatok feltárásában és a rendszeres helyzetértékelésben.
- A kerületi kábítószer-problémákra adott szakmai válaszok kidolgozásában résztvevő szakmai intézmények és civil szervezetek felmérése és közöttük a szakmai együttműködések elősegítése.
- **A kerület általános- és középiskolaiban a drogmegelőzés helyzetének felmérése és értékelése.**
- **Elősegíteni a szakmailag megalapozott egészségfejlesztő, drogprevenciós programok bejutását az oktatási és önkormányzati intézményekbe, munkahelyekre és szórakozóhelyekre.**
- A függőséggel küzdő emberek kezelésbe jutásának elősegítése, valamint lakhatáshoz, munkahelyhez jutását elősegítő programok támogatása, a szociális és egészségügyi ellátórendszeren belüli együttműködések elősegítése.
- Az injekciós drogfogyasztók és utcai szexmunkások rendszeres HIV/AIDS, hepatitis B és C, valamint TBC szűrésének koordinálása. Az új fertőzések mielőbbi diagnosztizálása és az érintettek kezelésbe vételének elősegítése.
- Közreműködés a kerületben zajló illegális kábítószer-kereskedelem felszámolásában a kábítószer-terjesztéssel kapcsolatos bűncselekmények számának jelentős csökkentése érdekében.
- Az alacsonyküszöbű szolgáltatások, ártalomcsökkentő programok elérhetőségének növelése, szakszerű, zavartalan működésének támogatása.
- A függőségekkel és azok megelőzésével, kezelésével kapcsolatos felvilágosító programok, rendezvények szervezése a kerületi lakosság számára.
- Javaslatok megfogalmazása, döntés-előkészítő anyagok készítése, véleményezése az önkormányzat, a Budapesti Kábítószerügyi Egyeztető Fórum és a kábítószerügyben érintett egyéb intézmények számára. Helyi erőforrások mozgósítása, a fővárosi, országos, EU-s és más nemzetközi kábítószer-ellenes pályázatokon való józsefvárosi részvétel koordinálása, véleményezése és elősegítése, a drogproblémákra reagáló józsefvárosi pályázatok kiírásának szakmai előkészítése;
- Részvétel nemzetközi együttműködésben, az európai városok, önkormányzatok közötti drogpolitikai kooperációban.
- Szakmai továbbképzéseken való részvétel támogatása, illetve kerületi pedagógusok és szakemberek számára képzések szervezése, ehhez szükséges források pályázati úton vagy saját erőforrásból történő biztosítása.
- Kapcsolattartás és kölcsönös tájékoztatás a Nemzeti Drog Fókuszponttal, illetve a Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ Drogmegelőzési Programok Osztályával, a vonatkozó szabályozásnak megfelelően.

KEF Tagok:

- Alternatíva Alapítvány
- ArtWorkShop Egyesület – HepaGo Projekt
- BRFK VIII. kerületi Rendőrkapitányság
- Baptista Szeretetszolgálat Utcafront
- Belső-Pesti Tankerület
- Budapesti KEF
- Dél Pesti Centrumkórház Védőnői Szolgálat
- Ébredések Alapítvány
- FiDo Ifjúsági Központ (JSZSZGYK)
- Félúton Alapítvány
- Heim Pál Gyermekpszichiátria
- Iskolai- és Óvodai Szociális Segítők (JSZSZGYK)
- Józan Babák Egyesület
- Józsefvárosi Közbiztonságáért Közalapítvány
- Józsefvárosi Gazdálkodási Központ Zrt.
- Józsefvárosi Közterület-Felügyelet
- Józsefvárosi Szent Kozma Egészségügyi Központ (JEK)
- JEK Addiktológia
- JEK Bőr- és Nemibeteg-gondozó
- JEK Pszichiátriai Gondozó
- Józsefvárosi Szociális Szolgáltató és Gyermekjóléti Központ (JSZSZGYK)
- Józsefvárosi Áldozatsegítő Szakmai Együttműködési Rendszer (JÁSZER)
- Józsefvárosi Önkormányzat
- Kesztyűgyár Közösségi Ház
- Kék Pont Alapítvány
- Lélek Program (JSZSZGYK)
- MRE Kallódó Ifjúságot Mentő Misszió
- Dr. Makara Mihály (Dél-pesti Centrumkórház – Országos Hematológiai és Infektológiai Intézet)
- Megálló Csoport Alapítvány
- Moravcsik Alapítvány
- Országos STD Centrum (SE ÁOK Bőr-, Nemikórtani és Bőronkológiai Klinika)
- Pozitív Élet Alapítvány
- Péterfy Sándor Utcai Kórház
- Szigony-Útitárs Alapítvány Nonprofit Kft.
- Váltó-sáv Alapítvány

A KEF tagok közül kiemelendő a JSZSZGYK és szakmai egységei (FiDo Ifjúsági Központ, Iskolai- és Óvodai Szociális Segítők), valamint a Kesztyűgyár Közösségi Ház, mint az önkormányzathoz köthető, fiatalokkal foglalkozó aktív szereplők. Ezen felül számos civil szervezet és intézmény tevékeny résztvevői a fórumnak, amelyek gyerekekkel és családjaikkal egyaránt foglalkoznak (pl. Józan Babák Egyesület, Megálló Csoport Alapítvány stb.).

A KEF tevékenységei tehát jelentősen hozzájárulnak a gyermekek védelméhez és jólétéhez a kerületben, különös tekintettel a kábítószer –használat megelőzése és a számukra biztonságos, egészséges környezet kialakítása terén. A KEF a különböző szakmai szereplők tevékenységének összehangolásával hatékony megelőzési rendszer kiépítésére törekszik, amely támogatást nyújt a veszélyeztetett gyermekek számára is.

A drogproblémák kezelésének komplex, rendszerszintű kezelése révén mérséklődik annak az esélye, hogy a gyermekek közvetve vagy közvetlenül kapcsolatba kerüljenek a szenvedélybetegségekkel, különösen azokban a családokban, ahol a kábítószer-használat más társadalmi problémákkal együtt jelenik meg. A prevenciós és támogató programok nem csupán a szenvedélybetegségek megelőzését és kezelését szolgálják, hanem hozzájárulnak a

gyermekek társadalmi esélyegyenlőségének erősítéséhez és életkilátásaik hosszú távú javításához.

6.4 „Józsefvárosi Áldozatsegítő Szakmai Együttműködési Rendszer” (JÁSZER)

A Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat Képviselő-testülete a 375/2011. (IX. 15.) számú határozatában döntött arról, hogy támogatja az Önkormányzat részvételét „Az áldozattá válás megelőzése, áldozatsegítés” című, TÁMOP – 5.6.1-C-11/1. kódszámú pályázaton (a továbbiakban: pályázat).

A pályázat célja a már áldozattá vált személyek minél hatékonyabb segítése, az áldozatok segítségével foglalkozó, a bűncselekmények áldozatainak segítéséről és az állami kárenyhítésről szóló 2005. évi CXXXV. törvény alapján működő áldozatsegítő szolgálatok és a vele együttműködő hatóságok, intézmények, szervezetek tapasztalatainak felhasználásával a bűnmegelőzés, az áldozattá válás megelőzése, ennek érdekében olyan preventív ismeretanyagok készítése képi és írásos formában, amelyeknek a terjesztése időben felhívhatja a figyelmet a leggyakoribb bűncselekmények magatartásaira, formáira, ezzel hozzájárulva az áldozattá válás, illetve az ismételt áldozattá válás esélyének csökkentéséhez.

2013. június 7. napján átvételre került a valamennyi szerződő fél által aláírt TÁMOP -5.6.1-C-11/1-2011-0002 számú, áldozatsegítéssel kapcsolatos pályázat megvalósítására irányuló Támogatási Szerződés, amelyet a Józsefvárosi Önkormányzat a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség képviseletében eljáró ESZA Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft.-vel, mint közreműködő szervezettel kötött.

A pályázat 2013. március 1-től 2015. február 28. napjáig tartott, a fenntartási időszak a pályázati projekt lezárását követő 5 évig tart.

A pályázat keretében valósult meg a „Józsefvárosi Áldozatsegítő Szakmai Együttműködési Rendszer (JÁSZER)” programelem, amely tevékenységét a kidolgozott, és a helyi sajátosságoknak megfelelően aktualizált modellprogram alapján végzi.

A Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat Képviselő-testülete a 235/2017. (XII.19.) számú határozatában döntött arról, hogy a fenntartási időszakon túl, határozatlan időre előzetesen kötelezettséget vállal a JÁSZER működtetésére.

A JÁSZER, mint mintarendszer bemutatásra került a főváros valamennyi kerületében. A józsefvárosi know-how-t felhasználva a főváros kerületei mindenhol a helyi sajátosságokat figyelembe véve, az ott lakók problémáit leginkább ismerők, a saját maguk számára legalkalmasabb módon a „J (Józsefváros)” betű elhagyásával 2016-ban kivétel nélkül megalakították a saját Áldozatsegítő Szakmai Együttműködési Rendszerüket.

A Józsefvárosban arra törekszenek a bűnmegelőzés eszközeivel, hogy minél kevesebben váljanak bűncselekmény áldozatává, de akik mégis azzá válnak, ők a lehető legteljesebb körű segítségnyújtásban részesüljenek a helyi és fővárosi szervezetektől.

Összességében az áldozat az együttműködési rendszer bármely tagjához, szervezetéhez fordulhat, mert azok az áldozatok érdekében egymás tevékenységét megismerték, személyesen is ismerik egymást, kölcsönösen megkeresik a felmerült probléma körében leghatékonyabban eljárni képes szervezetet (egészségügyi, szociális, köznevelési, rendőrségi, önkormányzati, járási hivatali, stb.).

A JÁSZER, mint mintaprogram az együttműködésre és a hatékony kommunikációra épít. E kettő nélkül a releváns szervek egymástól elszigetelten működnek, és a lakosok nem minden esetben jutnak hozzá a számukra leginkább hatékony segítséghez, a leginkább személyre szabott tájékoztatáshoz.

Az Európai Unió irányelveinek megfelelően működtetett állami áldozatsegítő feladatok ellátása közigazgatási hatósági munka keretében zajlik. A bűncselekmények áldozatai a közigazgatás speciális ügyfélkörét teszik ki, esetükben a rugalmatlan hatósági eljárás nem minden esetben jelenti a hatékony segítségnyújtást. Erre reagálva került létrehozásra a JÁSZER, hogy az együttműködés keretében kialakulhasson az a védőháló, amely hozzájárul a felmerülő problémák hatékony orvoslásához.

A JÁSZER céljai igazodnak a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia által meghatározott célokhoz, valamint az Európai Unió bűnmegelőzés és áldozatsegítés területén megjelenő törekvéseihez. Erőssége az összefogásban és az együttműködésben rejlik, az egymástól tanulás előrébb visz a közös globális cél elérése érdekében.

A JÁSZER feladata, hogy az áldozatsegítés területén:

- Józsefvárosban a helyi együttműködés rendszereként működjön, összefogja azokat a szervezeteket, amelyekhez a bűncselekmények áldozatai fordulhatnak (önkormányzati szervezetek, kerületi állami szervezetek, rendőrség, bűncselekmények áldozatainak segítéséről és az állami kárenyhítésről szóló 2005. évi CXXXV. törvény alapján működő áldozatsegítő szolgálatok, egyházak, non-profit szervezetek);
- Ernyőszervezetként működjön, az áldozat bármely tagszervhez fordul, ugyan úgy kapja meg a számára szükséges információkat és a leghatékonyabb segítséget;
- Feladata a szakemberek rendszeres tájékoztatása és érzékenyítése;
- A pályázatban elért eredményeket terjessze annak érdekében, hogy a projekt által kiváltott hatás és ezáltal a projekt megvalósítására fordított források hasznosulása a lehető legnagyobb lehessen;
- Véleményezi, javaslatot tesz a bűnmegelőzés, áldozatsegítés kerületi tevékenységével kapcsolatosan, részt vesz az e tárgykörben készülő koncepciók kimunkálásában;
- Az elnökség képviselője részt vesz a civil pályázatok elbíráló bizottságában;

A JÁSZER Team tagjai az eredeti konzorciumi partnerek képviselői, a józsefvárosi önkormányzati fenntartású intézmények, civil szervezetek, egyházak képviselői, valamint az áldozatsegítéssel foglalkozó szervezetek és magánszemélyek, így különösen:

- Budapest Főváros Kormányhivatala képviselője,
- Budapesti Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési Osztálya képviselője,
- Budapesti Rendőr-főkapitányság VIII. kerületi Rendőrkapitánysága képviselője,
- Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat Polgármesteri Kabinet, rendészeti és bűnmegelőzési referense,
- Józsefvárosi Szociális Szolgáltató és Gyermekjóléti Központ képviselője,
- Józsefvárosi Szent Kozma Egészségügyi Központ képviselője,
- Józsefvárosi Egyházügyi Tanács képviselője,
- Budapesti Áldozatsegítő Központ képviselője,
- Az a magánszemély, aki részt vett a pályázat megírásában, végrehajtásában valamint a JÁSZER működtetésében, azonban munkahelyváltás miatt már nem a bűnmegelőzés és áldozatsegítés területén dolgozik.

A JÁSZER Team tagjai szavazati joggal rendelkeznek.

A JÁSZER Tagjai: A JÁSZER tagjai a bűnmegelőzés és áldozatsegítés ügyének előmozdításáért tenni akaró szervezetek és magánszemélyek A JÁSZER Tagsága nyitott. JÁSZER Tagok köre:

- állami intézmények,
- önkormányzatok és önkormányzati fenntartásban működő intézmények,
- rendészeti szervek,
- oktatási intézmények,
- szociális intézmények,
- egészségügyi intézmények,
- gazdasági társaságok,
- civil szervezetek,
- egyházak
- kulturális intézmények,
- magánszemélyek.

A JÁSZER működése

A JÁSZER Team évente legalább két alkalommal ülésezik, amelyek helyszíne általában a Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat Polgármesteri Hivatala. Az ülések témájáról, napirendi pontjairól, az ülés időpontjáról az elnök vagy az általa megbízott személy elektronikus formában írásban értesíti a tagokat. Az elnök köteles az ülést összehívni, ha legalább három JÁSZER Team tag írásban, a napirendi javaslat megjelölésével kezdeményezi. Ez esetben az ülést a kérelem beérkezésétől számított 10 munkanapon belül össze kell hívni. A megtartott ülésekről jelenléti ív és jegyzőkönyv készül.

A JÁSZER évente legalább három alkalommal JÁSZER ülést tart, amelyek helyszíne és programja függ az adott évi költségvetéstől. JÁSZER ülés megtartható konferencia és továbbképzés keretében is. Az üléseket az elnök által megbízott személy hívja össze. Az ülést az elnök vagy az általa megbízott személy vezeti. Az ülések nyilvánosak, az ott elhangzottak a JÁSZER honlapján megjelennek.

JÁSZER fenntartása és ügyvitele

A JÁSZER működési kiadásait fenntartó a Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat Képviselő-testületének 235/2017. (XII.19.) számú határozata értelmében határozatlan időre a Józsefvárosi Egyesített Bölcsődék éves költségvetésben önként vállalt feladatként biztosítja.

A JÁSZER ügyviteli és adminisztrációs feladatait a pályázat végrehajtási időszakában a Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat Polgármesteri Hivatala látta el, iratanyag őrzési kötelezettsége áll fenn.

A JÁSZER ügyviteli és adminisztrációs feladatait a pályázat fenntartási időszakában és azt követően a Józsefvárosi Egyesített Bölcsődék látja el, iratanyag őrzési kötelezettsége áll fenn.

7. A TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZAT ÉS A CIVIL SZERVEZETEK KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉS

7.1. Józsefvárosi Szociális Szolgáltató és Gyermejjóléti Központ és a civil szervezetek közötti együttműködés

A Család- és Gyermejjóléti Központ részéről

Az ellátási területen működő civil szervezetekkel (pl. Szigony Alapítvány, Moravcsik Alapítvány, Félúton Alapítvány, Megálló Csoport, Egyszülős Központ, Eranus Alapítvány stb.) jó intézményközi kapcsolatot alakítottak ki, nagy részükkel együttműködési megállapodást kötöttek az optimális információáramlás és célzott feladatok ellátására fókuszálva.

Az elmúlt időszakban több megkeresés is érkezett civil szervezetektől, szerveződésektől közös programok megvalósítása, valamint együttműködés érdekében. A Család- és gyermekjóléti Központ az eddigiekhez hasonlóan nyitott a külső szolgáltatókkal való együttműködésre, közös gondolkodásra.

A VIII. kerületi Önkormányzat által indított Gyerek-és Ifjúsági Részvételi Program részeként a 2023-as évben indult meg a „Jóker” program, ezen belül a „Tali a téren” nevezetű program, melyben a FiDo Ifjúsági Park szociális munkás kollégái is bevonásra kerültek. Ez a program egészen 2025-ig folytatódik.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat részéről

Az ellátási területen működő civil szervezetekkel (pl. Szigony Alapítvány, Józan Babák Egyesület, Moravcsik Alapítvány, Félúton Alapítvány, Megálló Csoport, Egyszülős Központ, Eranus Alapítvány, Vöröskereszt, Katolikus Karitasz, Nyugodt Szív Alapítvány stb.) jó intézményközi kapcsolatot alakítottak ki annak érdekében, hogy a látókörükbe került családok részére adományokat, szolgáltatásokat rajtuk keresztül is biztosítani tudják.

Az Átmeneti Gondozás részéről

Az **Átmeneti Gondozás szakmai egység** esetén a kerületi Család - és Gyermekjóléti Központ által, az átmeneti otthon is részesül adományokban, valamint továbbra is –mint ahogy eddig- kapcsolatokat ápolnak alapítványokkal, civil szervezetekkel, akiktől a gondozásban részesülő gyermekek családja 2024-ben is több esetben kapott támogatást.

A teljesség igénye nélkül az alábbi szervezetekkel van rendszeres munka kapcsolatuk:

- Család- és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat
- Budapest II., V. és VI. kerületek - ellátási szerződéssel
- Egyetemi, középfokú OKJ képzésben résztvevő hallgatók oktatási intézményei, egyetemek, képző intézmények (terepgyakorlat, szakmai gyakorlat)
- Piarista Gimnázium (tanulás, korrepetálás)
- Újstart Alapítvány (szemüveg készítés)
- Van Esély Alapítvány (egyének és segítők közösen kialakított egyéni terveinek, programjainak támogatása)
- Budapest Esély Nonprofit Kft. (egyének munkaerőpiaci helyzetének javítása)
- Magyar Vöröskereszt (élelmiszer adományok)
- Magyar Élelmiszerbank Egyesület (élelmiszer adományok)
- ERANUS Alapítvány (anyagi, tárgyi, lakhatási támogatás)
- Nyugodt Szív Alapítvány (anyagi, tárgyi, lakhatási támogatás)

A megsegítés a családok részére nem csak tárgyi eszközöket és természetbeni adományokat jelent, hanem a JSZSZGYK által biztosított ingyenesen igénybe vehető családterápiát, pszichológusi, fejlesztőpedagógusi megsegítést a családok/gyermekek számára.

A hatékony működésük érdekében a Józsefvárosi Önkormányzattal, gyámhivatalokkal, a köznevelési- oktatási intézményekkel, Család-és Gyermekjóléti Szolgálattal, illetve Központtal az együttműködés és kapcsolattartás folyamatos és rendszeres, így biztosítva a folyamatos információáramlást, - cserét, az otthonban ellátott gyermekek megfelelő gondozása ellátása érdekében. A járványhelyzet mellett/ellenére igyekeztek 2024-ben is rendezvényeken való részvételt, táboroztatást, egyéb szabadidős foglalkoztatásokat biztosítani a gyerekek számára.

7.2. Önkormányzati együttműködés a Fellegajtó Nyitogatók Alapítvánnyal

A Fellegajtó Nyitogatók Alapítvány által üzemeltetett Fellegvár Napközi a Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat tulajdonában levő helyiségben működik, a 1082 Budapest, Baross u. 75. szám alatt.

A Fellegvár Napközi teljes körű ellátást, illetve konduktív/gyógypedagógiai fejlesztést biztosít engedélyes létszám szerint 11 állandó gyermek és két külsős, fejlesztésre bejáró számára, hétfőtől-péntekig 8.00-17.00 óra között. Tevékenységük hiánypótló, Budapest VIII. kerületében nincs más olyan intézmény, ami súlyosan-halmozottan sérült gyermekeket lát el. Az Alapítvány 2024. június 1-től az Önkormányzattal kötött közfeladat-ellátási szerződés keretei között 3 józsefvárosi gyermek ellátását végzi.

7.3 Gyermekbarát koncepció

A Gyerekbarát Józsefváros Koncepció gyakorlati megvalósítása során abból indulunk ki, hogy a gyermekek boldogulása és jóléte nem csupán a közvetlen családi környezeten múlik, hanem az őket körülvevő közösség és fizikai-társadalmi környezet minőségén is. Józsefváros Önkormányzata ezért a program hat pilléréhez illeszkedő konkrét beavatkozásokat, szolgáltatásokat és infrastrukturális fejlesztéseket valósít meg, közösségi együttműködésben, rendszeres időközönként frissülő cselekvési terv mentén. A következő felülvizsgálat várhatóan 2025 második felében fog megtörténni.

A megvalósítás fontos elemei közé tartoznak:

A Gyerekbarát Józsefváros Koncepció hat pilléren nyugszik, melyek egymással szoros összefüggésben állnak: tiszta és zöld, élhető és játékos, biztonságos és megtartó, bevonó és megmozgató, gyarapodó és okos, egészséges és aktív kerületet építünk a józsefvárosi gyerekek számára. A hat pillér rövid összefoglalója:

I. pillér - Tiszta és zöld: környezetbarát kerület a gyerekeink jövőjéért

Józsefvárosban az egyik legalacsonyabb az egy főre eső zöldfelületek aránya, és igen rossz az a légszennyezettségi adatok. A gyermekkori környezeti hatások alapvetően befolyásolják a felnőttkori egészségi állapotot. Célunk, hogy a gyermekek számára egészséges, zöld és fenntartható környezetet biztosítsunk.

Feladatterv, és annak jelenlegi állása

Ivóutak számának növelése: lakossági igényfelméréssel egybekötve, közösségi terekre, játszóterekre, főbb utcákra, kerékpáros közlekedési útvonalak mentén. Józsefvárosban összesen 36 közkút van, a legforgalmasabb közterületeken. 2024 szeptemberében két új köztéri ivókutat helyeztünk ki Józsefvárosban, amelyekből kialakításuknak köszönhetően emberek és kutyák is tudnak inni:

- egyet a Mikszáth Kálmán térre (a MOL Bubi-pont mellett)
- egyet pedig a Corvin sétányra (a szökőkút mellett)

Füvészkerti belépők támogatása: A józsefvárosi bölcsődékbe, óvodákba és általános iskolákba járó gyermekek, valamint a Biztos Kezdet Gyerekház és a Zsendülő Tanoda gyermekcsoportjai számára az Önkormányzat a „Józsefváros Klímastratégiája” mentén környezeti nevelési lehetőségeket biztosít. Ennek keretében az Önkormányzat együttműködési megállapodást kötött a Füvészkertért Alapítvánnyal, amely lehetővé teszi a gyermekcsoportok számára az ELTE Füvészkert (1083 Budapest, Illés utca 25.) ingyenes látogatását.

A program során az Alapítvány botanikus szakemberei és munkatársai által vezetett foglalkozások valósulnak meg, amelyekhez megfelelő eszközöket is biztosítanak. A foglalkozások célja, hogy a gyermekek élményszerűen, közvetlen természeti környezetben ismerkedjenek meg a fenntarthatóság, a növényvilág és a környezettudatosság alapjaival. A programban bölcsődei és óvodai csoportok (legfeljebb 30 fő/csoport), valamint iskolai osztályok (legfeljebb 26 fő/csoport) vehetnek részt.

Zöld Bölcsőde Program I. ütemű támogatása: a bölcsődei játszókertek területén belül a kisgyerekek számára elérhető magasságú fából készült magaságysok beszerzése és felállítása a környezeti nevelés támogatására. A tervezett bölcsődei felújítások és fejlesztések ezt a szempontot is tartalmazni fogja.

II. pillér - Élhető és játékos: gyerekbarát közterek Józsefvárosban

A játék alapvető jelentőségű a gyerekek fejlődése és jólléte szempontjából. A városi környezetben felnövő gyerekeknek gyakran a napirendjük és fizikai környezetük is akadályt jelent a játék szabad megélésében. A játékhoz való hozzáférést nemcsak a játszóterek számában kell mérni, hanem abban is, hogy kiszolgálják-e minden korosztályt, negyed, kreatív érdeklődést. Ebből a szempontból fontos a gyerekek perspektívájának alkalmazása a városfejlesztésben. A közterek kialakításánál kiemelt szempont, hogy azok biztonságosak, esztétikailag vonzóak és a különböző korosztályok igényeire szabottak legyenek. Ennek érdekében Józsefvárosban 2025-ben is folytatódnak a játszótér-felújítási munkálatok, illetve az Iskolautcák-program.

Az év elején, januárban átfogó állapotfelmérés történt a kerület összes játszótérén. Az ellenőrzés alapján a Józsefvárosi Gazdálkodási Központ (JGK) 2025. május végéig – az időjárási viszonyok függvényében – elvégzi a szükséges karbantartási és kisebb felújítási munkákat.

Józsefváros Budapest harmadik legsűrűbben lakott kerülete, amelyben több mint 40 olyan nevelési és oktatási intézmény működik, ahol kiskorú gyermekek mindennapos ellátása, nevelése és oktatása zajlik. Ezeket az intézményeket nemcsak a kerületben élő, hanem más városrészekből érkező gyerekek is látogatják.

Annak érdekében, hogy a gyermekek biztonságos, egészséges és nyugodt környezetben érhesse be az intézményekbe – illetve várakozás, találkozás vagy közlekedés közben is megfelelő körülményeket élvezhessenek –, kiemelten fontos a közterületek rendezett, jól szellőző, kényelmes és forgalombiztonsági szempontból is megfelelő kialakítása az oktatási intézmények környezetében, ennek érdekében került kidolgozásra az Iskolautca -program.

Feladatterv:

A játszótér-felújítási program hivatalosan 2025. március 3-án indult el. Az első ütemben a Kálvária téren sor került a mászóka cseréjére, valamint a homokozó friss homokkal való feltöltésére.

Március 17-én megkezdődtek a Tbiliszi téri játszótér játékelemeinek felújítási munkálatai is, ezt követően pedig a Losonci téri játszótéren folytatódtak a beavatkozások.

A 2024-ben megnyílt Dankó utcai sportudvar 2025-ben is minden korosztály számára szabadidős és sportolási lehetőséget kínál.

Iskolaautcák kialakítása – megközelítés és megvalósítási elvek

Az iskolaautcák létrehozása olyan helyszíneken valósítható meg eredményesen, ahol az intézmények részéről megvan a szükséges nyitottság és együttműködési szándék. A folyamat kiindulópontja az érintettek – különösen a gyerekek, szülők és pedagógusok – igényeinek alapos feltárása és értékelése.

Az iskolaautca kialakításának alapelve, hogy a gyermekek érdemi részvételt kapjanak a tervezési és megvalósítási folyamatban, életkoruknak megfelelő eszközök és módszerek alkalmazásával. A cél az, hogy ne csak használói, hanem alakítói is legyenek a térnek, ezáltal fejlődjön közösségi felelősségvállalásuk és környezettudatosságuk.

A sikeres megvalósítás kulcsa a szoros együttműködés az érintett iskolák munkatársai, a diákok és a szülők között. Az iskolaautcák nem csupán fizikai átalakítást jelentenek, hanem közösségi működtetést is: az időszakos lezárások során a résztvevők aktív szerepet vállalnak például a forgalomzáró eszközök kihelyezésében, a tér közösségi használatát segítő programok szervezésében, illetve a mindennapi működtetésben.

A fizikai környezet átalakítása arra irányul, hogy biztonságos, mindenki számára hozzáférhető, ösztönző és többfunkciós közterek jöjjenek létre – ahol a játék, a találkozás, a tanulás és a pihenés egyaránt lehetséges. E terek új, minőségi zöldfelületek is lehetnek a városi környezetben.

Az iskolaautcák kialakítása egyúttal szemléletformáló folyamat is, amely hozzájárul ahhoz, hogy az érintettek jobban megértsék a közterületek használatának társadalmi és környezeti összefüggéseit. A program célja, hogy tudatosítsa a közlekedési módváltást, a levegőminőséget, a zajterhelést, a biztonságot és az egészséges városi életmód közötti kapcsolatokat, és ezzel megalapozza a gyermekek és felnőttek tudatosabb, fenntarthatóbb térhasználati döntéseit.

III. pillér - Biztonságos és megtartó: biztonságos otthonokban felnövő gyerekek

Biztonság alatt nem csak a vélt vagy valós közbiztonsági helyzet alakulását értjük - amely javul Józsefvárosban. A biztonságérzet részét képezik mindazok a helyek és szituációk, amelyekben a gyerekek biztonságban kell, hogy érezzék magukat. Ide tartozik a bántalmazás, online zaklatás, családon belüli erőszak, a közúti és közlekedési biztonság, a közbiztonsággal kapcsolatos vélekedések, a fiatalokat leginkább érintő kockázatok megelőzése.

Feladatterv: - Békés iskolák, Nyugi ovik

- JSZSZGYK programok (bűnmegelőzési programok) támogatása

- kerületőrök képzése

- UNICEF-együttműködés

- gyerek-példaképek ünneplése, kitüntetése

IV. pillér - Bevonó és megmozgató: a gyerekek is beleszólhatnak az őket érintő kérdésekbe

A Józsefvárosi Gyerek-és Ifjúságrészvételi program keretében igyekeztünk olyan részvételi mechanizmusokat bevezetni és megszilárdítani az intézményekben, amik lehetőséget adnak a gyerekek bevonására. Ennek egyik eredménye, hogy felállítottuk a 10 tagból álló ifjúsági fórumot. A tagok 2024 novembere és 2025 májusa között 8 alkalommal találkoztak, és ötleteket, javaslatokat fogalmaztak meg annak érdekében, hogy Józsefvárosban még jobb legyen felnőni. Az összegyűjtött javaslataikat a Gyerekbarát Konceptióba fogjuk beépíteni annak következő felülvizsgálatának során.

Feladatterv:

Gyerek-és Ifjúsági Fórum: A gyerekek és fiatalok által alakított érdekképviselő, ahol a résztvevők számára személyes hozadék az önkormányzatiság megismerése, a demokratikus működési formák és eljárások kitalálása, begyakorlása és elsajátítása. Önkormányzatunk helyet és időt biztosít a gyerekeknek és fiataloknak, hogy beleszólhassanak az őket érintő kérdésekbe és képviselhessék a kerületben élő többi gyereket és fiatal.

V. pillér - Gyarapodó és okos: magas színvonalú oktatáshoz való hozzáférés

A józsefvárosi gyerekek körében magas a lemorzsolódás, a kompetenciaméréseken gyakran az országos átlag alatt szerepelnek, a kerületi oktatási-nevelési intézményekből való elvándorlás és ezzel együtt a szegregáció spontán kialakulásának kockázata szintén magas. Miközben a közoktatás biztosítása nem önkormányzati feladat, olyan kezdeményezésekre van szükség, amelyek a fenti folyamatoknak legalább ellentartanak, vagy ellensúlyozzák azokat. A Konceptió V. pillérében megfogalmazott célokhoz kapcsolódóan az önkormányzat a gyerekbarát szemléletet közvetítő beavatkozásokra fókuszál, amelyek hosszabb távon is segíthetik a tanulási motiváció erősítését, a lemorzsolódás megelőzését és a gyerekek jólétének növelését az oktatási környezetben. A Suliban Maradni Program azért jött létre, hogy segítse azokat a fiatalokat, akik nehezebb helyzetből indulnak, hogy elérjék az érettségit, ami igazán megnyitja számukra a kapukat a jövő felé.

Feladatterv:

Múzeumpedagógia: a kerületben élő és iskolásoknak, iskolán kívüli tudásátadás és ismeretterjesztés, játékos módon. Havonta legalább egy múzeumpedagógiai foglalkozás.

Olvasás népszerűsítése: olvasás népszerűsítése minden korosztály számára. Újabb Gyerek KönyvMegállók létrehozása, rendszeres mesefelolvasás a játszótereinken. Kerületi fiataloknak könyvvásárlás vagy könyvvásárlási utalvány ajándékozása tanév végén. Új mesék kihelyezése közttereinkre és Infopontjainkra.

Suliban Maradni Program fenntartása, eljuttatni minél több érintetthez a lehetőséget.

VI. pillér - Egészséges és aktív: a józsefvárosi gyerekek egészségéért

Az egészségesebb gyerekkor megteremtéséhez különösen fontos, hogy kialakít-e az Önkormányzat olyan környezetet, amely az egészséget támogató tevékenységekre ösztönöz. Ezért a városfejlesztési beavatkozásoknál fontos szempont, hogy mennyiben támogatják azok a gyerekek szabad levegőn történő mozgását. Ezen túlmenően azonban a józsefvárosi gyerekek egészségét a szegénységből származó környezeti kockázatok is károsíthatják. Itt egyrészt a szociális támogatások folyamatos szinten tartására és emelésére, másrészt az egészséges étkezés, egészséghez kapcsolódó gyakorlatok (fogmosás, higiénia, megelőzés) és tájékozódás támogatására van szükség.

A Józsefvárosi Önkormányzat célul tűzte ki a kerület sportolási lehetőségeinek fejlesztését.

Ennek érdekében 2024 december közepétől 2025 február közepéig kérdőíves felmérést végeztünk a helyi lakosok és intézmények körében. 2025 márciusában megtartottuk a Sporttanács idei első ülését. Jelenleg az igényfelmérés és a Sporttanácson elhangzottak alapján a sportkonceptió társadalmi egyeztetésre bocsátható változatának elkészítése zajlik.

Várhatóan 2025 májusában közzétesszük a sportkonceptiót, amely tartalmazza a konkrét intézkedéseket is.

2025 márciusában az Önkormányzat pályázatot írt ki tevékenységüket Józsefvárosban kifejtő jogi személyiséggel rendelkező társadalmi és sport szervezetek, alapítványok, valamint Józsefvárosban állandó bejelentett lakcímmel rendelkező igazolt sportolók részére. A pályázat célja, hogy a Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat segítse a sportolni vágyó józsefvárosiakat, szélesítse a színvonalas sport programok kínálatát, tartalmas szabadidő-eltöltést kínáljon az érdeklődők számára, figyelmet fordítva az esélyegyenlőségre való törekvést segítő tevékenységekre.

Feladatterv:

- Elsősegélynyújtó és allergiás reakciókat felismerő továbbképzések szervezése
- Nem önkormányzati intézményekbe autoinjektorok beszerzése
- Egészségfejlesztő programok gyerekeknek
- Szoptatás támogatása a családok részére

- Gasztroeducációs program

- Végleges sportkoncepció közzététele, az abban foglaltak megvalósítása

A Gyerekbárát Koncepció nem statikus dokumentum, hanem egy közösen épített cselekvési keret, amely rendszeres időközönként aktualizált akciótervek révén valósul meg. A 2023–2025-ös időszakban számos projekt már elindult: új játszóterek, gyermekrésztvételi fórumok, és egészségfejlesztési kezdeményezések formájában.

A következő fejlesztési ciklus fő fókuszai: a gyermekrésztvétel intézményesítése, a városi terek inkluzivitásának erősítése, valamint az oktatási lemaradás célzott csökkentése. Józsefváros gyermekeinek jövője közös ügyünk – e koncepció eszköz és iránytű ebben a törekvésben.

7.4 JóKer

Józsefváros 2023-ban egy európai uniós forrás segítségével Gyerek- és Ifjúsági Résztvételi Programot indított – a kerületi fiatalok által elnevezett JóKert. Sok helyütt zajlanak hasonló programok, de Józsefváros az első, ahol ilyen sok intézményben ilyen mélységig épülnek be a gyerekek és fiatalok szempontjai a mindennapi működésbe.

Ehhez bőséges képzést kaptak a kerületben dolgozó szakemberek: az óvodák, az iskolák, a család- és gyermekjóléti szolgálat szakemberei és más, gyerekekkel foglalkozó szakember.

A gyermekek és fiatalok számára olyan résztvételi folyamatokat alakítottunk ki, amelyek támogatják őket abban, hogy tudatosítsák saját beleszólási jogaikat, és megtapasztalják az aktív állampolgári részvétel lehetőségeit. Ezek a programok hozzájárulnak ahhoz, hogy felismerjék: véleményük és döntéseik nemcsak a saját életükre, hanem a tágabb közösségre és a társadalom egészére is hatással lehetnek. A projektben megvalósuló tevékenységek:

- Szakemberek képzése, workshopok, műhelymunkák, két kísérleti tanterv bevezetése
- Gyerek-és Ifjúsági Fórumok
- Gyerek-és Ifjúságrésztvételi Kerekasztal
- Gyekrészvételi Költségvetés – Városépítők
- Kell egy csapat!

Főbb eredmények számokban:

- Képzések: 163 szülő és szakember vett részt a projekt ideje alatt
- Gyerek-és Ifjúságrésztvételi Kerekasztal: több, mint 60 szakember jelent meg a 6 ülésen
- Gyekrészvételi költségvetés: 934 gyerek és fiatal (2 tagóvodában 372 gyerek, Kesztyűgyár Közösségi Ház 259 gyerek és fiatal, FiDo 302 fiatal, összesen 26 millió Ft
- Gyerekfórum: 2 alkalom-több, mint 160 gyerek
- Ifjúsági Fórum: 10 fiatal, összesen 8 ülés
- Kell egy csapat! 28 ötlet, ebből 11 nyertes, elért gyerekek/fiatalok száma körülbelül 700 fő

7.5. Önkormányzati pályázatok, egyedi támogatások

Az Önkormányzat 2024-ben is számos civil, sport, nemzetiségi és egyházi szervezetet támogatott pályázat keretében vagy egyedi támogatás formájában, a kerület lakosságának bevonásával megvalósuló szabadidős programok szervezése/lebonyolítása érdekében. A pályázatok értékelését független szakmai bírálók készítették elő, így a szakbizottság kifejezetten szakmai szempontok alapján döntött a támogatások odaítéléséről.

A Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat 2024. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló átfogó értékelését a Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat Képviselő-testülete számú határozatával – elfogadta.

Budapest, 2025. május ...